

0
338 1910

1910.

XVIII.
gada gahjums.
✻

Saimneetschu
un Seltenu
Kalendars

R i g ā.

Drukajis un apgahdajis Ernsts Plates, drukatawa, litografija, burtu leetuwe un foto-kimigrafija,
pee Petera basnizas, pascha nama.

Jana Rosenthala

Salâ pawehñî.

L $\frac{0}{338}$

L

Saimneetschu un Seltenu

Kalendars

1910. gadam

peh: Kristus peedsimšanas,

kuram 365 deenas.

Atonpadmitais gada gājums.

Rigā.

Ernsta Plates drukatawa, litografija, burtu leetuve un foto-kimigrafija,
pee Petera basnizas, pascha nama.

B-1
L-
h

Р526. 1969. г. 12. VIII.

L. V. B.

№ ..... In. 369. 827

0306024918

Saules un mehnescha aptumšhofchanās 1910. g.

1910. gadā buhš 2 faules un 2 mehnescha aptumšhofchanās, no kurām titai pehdejā mehnescha aptumšhofchanās šhe redsama.

1) Pilniga faules aptumšhofchanās 26. aprīlī, Australijā redsama.

2) Pilniga mehnescha aptumšhofchanās 11. majā, Kreewijā neredsama.

3) Saule pa dalai aptumšhofees 20. oktobrī, redsama pee un uf Behringa juhras.

4) Pilniga mehnescha aptumšhofchanās 4. nowembrī. Mehnešs eeet semes pušehnā 14 min. preeksch pušnatts, un semes ehñā 44 min. pehž pušnatts. Pilniga aptumšhofchanās ilgst no plfst. 1, 55 min. lihds plfst. 2, 47 min. rihtā. Mehnescha ifeeschana if semes ehnes plfst. 3, 58 min. un wina ifeeschana if semes pušehnās plfst. 4, 56 min. rihtā.

Ischetras gadsfabrtas.

1) Pawafaris 8. martā, pulksten 2 wafarā; deena un nafts weenu garumu.

2) Wafara 9. junijā, pulksten 10 rihtā; wisgaratā deena un wisihfatā nafts.

3) Rudens 11. septembrī, pulksten 12¹/₂ rihtā; deena un nafts weenu garumu.

4) Seema 9. dezembrī, pulksten 7 wafarā; wisihfatā deena un wisgaratā nafts.

Kalendara sīhmju issfajdrojums.

⊙ jaunš mehnešs.

☾ pirmais zetorkfnis.

☽ pilns mehnešs.

☾ pehdigais zetorkfnis.

12 debefs-sīhmes,

zaur kuram faule eet weenreis par gadu, bet mehnešs if katru mehnešī.

Auns.

Lauwa.

Strehlneeks.

Wehrfīs.

Jumprawa.

Mescha-abšīs.

Dwihni.

Swari.

Uhdens = wihrs.

Wehšīs

Stahrpis.

Siwis.

Vareistizigo kalendars 1910. g.

Gawenu liturgijas saktums (постная трюдь)	7.	februari
Beidsamā deena gatv ehdot (мясопустъ)	21.	"
Maso gawenu jeb sweesta nedefas saktums (сырная недѣля)	22.	"
Peektdeena un seideena sweesta nedefā	26. u. 27.	"
Sweesta nedefas beidsamā deena (сыропустъ)	28.	"
Seelo gawenu saktums (великій постъ)	1.	martā
Sevdokija schoḡad naht us 1. gawenu nedefas pirmdeenu	1.	"
40 afnsleezineeki schoḡad eefriht 2. gawenu nedefas otr-		
deenā	9.	"
Afeksjs schoḡad eefriht 3. gawenu nedefas treschdeenā .	17.	"
Marijas pašludinaščana	25.	"
Ruhpoķu svehtdeena	11.	aprīlī
Seeldeena (Воскресенье Господне)	18.	"
Surgis	23.	"
Arustula un ew. Zahna svehtki	8.	majā
Uhdens svehtiščanas svehtki (Преполовение)	12.	"
Kristus debes-braufščana (Вознесение Господне)	27.	"
Mafaras svehtki (Пятидесятница, Троицынъ день)	6.	junijā
Wīķu svehto svehtdeena (всѣхъ Святыхъ)	13.	"
Petera gawenu saktums (Петровъ постъ)	14.	"
Peteris Pawils un Petera gawenu beigās	29.	"
Deena mahtes gaweni (Успенскій постъ)	no 1.—15.	august.
Gaweni preefš seemas svehtkeem (Рождественскій постъ)	no 15. nov. lihđf	24. dezembr.
Seemas svehtki un gawenu beigās	25.	"

Laiķa iķlihdšinasčana.

Sefoschee skaitli rahda, žif minutes pee sinamas deenas laiķa, peķz faules pulķstena norahđijuma, kureš ir iķštenais weetejais laiķs, japeleek klat, lai preefš Riģas iķdabuhķu Peterburgas wideķo laiķu.

	janw.	febr.	martā	apr.	majā	jun.	jul.	aug.	sept.	oft.	nov.	dej.
1.	33	38	33	24	20	23	29	28	20	10	8	18
6.	34	38	32	23	20	24	30	27	18	9	9	21
11.	36	37	30	22	20	26	30	26	16	8	10	23
16.	37	36	29	21	20	27	30	25	14	7	12	26
21.	38	35	27	20	21	28	30	23	13	7	14	28
26.	38	34	26	20	22	29	29	21	11	7	16	31

Nedēlas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Reiz.	Deenu wahrdi.	Mehn. zehd.	Jaun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
P.	1	Jauns gads		14	Roberts	8 55	4 10	n. w.	7 15
P.	2	Abels		15	Feliks	54	12	9 25	18

Sw. pehz jauna g. Mat. 2. Jahseps behg ar Jesu us Egipti.

P.	3	Meerwalds		16	Lidija	53	14	10 55	21
P.	4	Spodra		17	Antons	52	16	n. r.	24
P.	5	Sihmans		18	Efrains	51	18	0 26	27
P.	6	Swaigsn. d.		19	Sara	50	20	1 58	30
P.	7	Kota		20	Fab. Seb.	48	22	3 30	34
P.	8	Balzers		21	Agnese	47	24	5 2	37
P.	9	Kaspars		22	Winzenzis	45	26	6 31	41

1. sw. pehz sw. d. Luht. 2. Jesus 12 gaduš wezs.

P.	10	Swidrigails		23	Sigfrids	44	28	7 47	44
P.	11	Franziska		24	Timoteus	42	30	8 43	48
P.	12	Reinis		25	Pahw. atgr.	40	32	ē. w.	52
P.	13	Ringolds		26	Anšs	39	35	5 27	56
P.	14	Roberts		27	Iłona	37	37	6 52	8 0
P.	15	Feliks		28	Karlis	35	39	8 11	4
P.	16	Lidija		29	Samuels	33	41	9 28	8

2. sw. pehz sw. d. Jahn. 2. Jesus kashās Kuhnā Galilejā.

P.	17	Denis		30	Ludowika	31	43	10 43	12
P.	18	Wilda		31	Tekla	29	45	11 59	16
P.	19	Keistus		1	febr. Brigita	27	47	ē. r.	20
P.	20	Olgerds		2	Swetschu d.	25	50	1 14	25
P.	21	Agnese		3	Iba	23	52	2 32	29
P.	22	Austris		4	Beronika	21	55	3 50	34
P.	23	Tautgodis		5	Agata	19	57	5 9	38

3. sw. pehz sw. d. Mat. 8. Jesus dseedina spitaligu.

P.	24	Timotejs		6	Doroteja	17	5 0	6 24	43
P.	25	Aufeklis		7	Richards	15	2 7	26	47
P.	26	Anšs		8	Wasflahwis	13	4 8	10	51
P.	27	Iłona		9	Pelnu d.	11	6	n. w.	55
P.	28	Karlis		10	Paulina	9	9 5	25	9 0
P.	29	Samelis		11	Eufrosina	7	11 7	1	4
P.	30	Maja		12	Karolina	4	13 8	37	9

4. sw. pehz sw. d. Mat. 8. Jesus brauz ar laiwu.

P.	31	Tekla		13	Melita	2	16	10 10	14
----	----	--------------	---	----	---------------	---	----	-------	----

Nedekas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulle		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. st. min.				
	Weg.	Deenu wahrdi.	Mehn. zesh.	Jann.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.			
P.	1	Brigita		14	Walentins	8	05	18	11	43	9	18
D.	2	Swetschu d.		15	Gotthilf	7	57	20	R. r.			23
V.	3	Ida		16	Juliane G. 3.		55	23	1	17		28
B.	4	Beronika		17	Konstanzija		53	25	2	50		32
P.	5	Ugate		18	Konfordija		50	27	4	18		37
G.	6	Daheta		19	Susanna		48	30	5	40		42

5. sw. pehz sw. d. Mat. 13. Par kweescheem un niknu sahli.

S.	7	Nikards		20	Witants	45	32	6	40			47
P.	8	Albona		21	Eleanora	42	34	7	23			52
D.	9	Apolonija		22	Petera kr. d.	39	36	2.	w.			57
V.	10	Pauline		23	Klotilda	37	39	4	30	10		2
B.	11	Eufrosine		24	Ap. Matijs	35	41	5	54			6
P.	12	Karlina		25	Alma	33	44	7	11			11
G.	13	Melita		26	Swelina	30	46	8	27			16

9. sw. pr. leeld. Mat. 20. Par strahdneekseem wihna kahnâ.

S.	14	Walentins		27	Liwija	27	48	9	42			21
P.	15	Gotards		28	Iustus	25	50	10	57			25
D.	16	Julija		1	marts. Albins	22	52	2.	r.			30
V.	17	Konstanzija		2	Luisa	20	55	0	15			35
B.	18	Konfordija		3	Kunigunde	17	57	1	33			40
P.	19	Susana		4	Alfa	14	59	2	51			45
G.	20	Witants		5	Aurora	12	6	1	4	7		49

8. sw. pr. leeld. Lufk. 8. Par fehjeju un daschadu semi.

S.	21	Eleanora		6	Gotfrids	9	3	5	14			54
P.	22	Petera kr. d.		7	Ella	6	5	6	6			59
D.	23	Klotilde		8	Dagmara	3	7	6	41	11		4
V.	24	Ap. Matijs		9	Swalds	1	9	7	4			8
B.	25	Alma		10	Schenja	6	59	11	R. w.			12
P.	26	Sweline		11	Konstantins	57	13	6	3			16
G.	27	Liwija		12	Gregors	55	15	7	40			20

7. sw. pr. leeld. Lufk. 18. Jesus fludina sawu zeeschamu.

S.	28	Iusts		13	Ernsts	53	17	9	16			24
----	----	--------------	---	----	---------------	----	----	---	----	--	--	----

Mehetas deen.	Luteru kalendarijs.				Gauļe		Mehn.		Deen. gar. ft. min.
	Wēj.	Deenu wahrdi.	Mehn. zefšch.	Saum.	Deenu wahrdi.	lež p. m.	no-eet p. m.	no-eet p. min.	
P.	1	Albins		14	Matilde	6 50	6 19	10 54	11 29
D.	2	Wastlabwis		15	Ulrika	47	21	R. r.	34
V.	3	Velnu d.		16	Gabriels	44	24	0 32	40
Z.	4	Alisa		17	Gertrude	41	26	2 8	45
P.	5	Aurora ☽		18	Adelina	38	29	3 22	51
G.	6	Gotfrids		19	Jahseps	35	31	4 41	56

6. fw. pr. leeld. Mat. 4. Jēsus no welsna kahrđinats.

G.	7	Ēla		20	Ruperts	32	33	5 26	12 1
P.	8	Godišch		21	Benedikts	29	35	5 56	6
D.	9	Ewalds		22	Rasaels	26	37	6 16	11
V.	10	Luhđ. d. G. 3.		23	Longins	23	39	6 28	16
Z.	11	Konstantins		24	Sata zeturd.	21	41	ē. m.	20
P.	12	Gregorš ☽		25	Leelā pektd.	18	43	6 12	25
G.	13	Ernestš		26	Emanuelš	15	45	7 26	30

5. fw. pr. leeld. Mat. 15. Pat Kananeeshu feewu.

G.	14	Matilde		27	1. leeld. fw.	12	47	8 42	35
P.	15	Ulrika		28	2. leeld. fw.	10	50	10 0	40
D.	16	Gabriels		29	Marija	7	52	11 18	45
V.	17	Gertrude		30	Adonis	4	54	ē. r.	50
Z.	18	Adelina		31	Detlawš	1	56	0 37	55
P.	19	Jahseps		1	apr. Teodora	5 59	58	1 54	59
G.	20	Ruperts		2	Ēbba	56	7 0	3 3	13 4

4. fw. pr. leeld. Luht. 11. Jēsus iđsen welsnu.

G.	21	Benedikts ☽		3	Ferdinands	53	2 4	0	9
P.	22	Geedra		4	Ambroštš	51	5 4	42	14
D.	23	Wirdsa		5	Bertolds	48	7 5	7	19
V.	24	Rafimirs		6	Sifšs	45	9 5	26	24
Z.	25	Mar. pašl.		7	Wirginija	43	11 5	38	28
P.	26	Emanuelš		8	Edgars	40	13 5	48	33
G.	27	Gustawš ☽		9	Walerija	37	15	R. w.	38

3. fw. pr. leeld. Zahņ. 6. Jēsus paehđina 5000 wihrus.

G.	28	Filipina		10	Gaštons	34	17 8	17	43
P.	29	Marija		11	Hermans	31	19	10 0	48
D.	30	Adonis		12	Julijš	28	21	11 40	53
V.	31	Detlawš		13	Jagailš	25	23	—	58

Nedekas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Wey.	Deenu wahrdi.	Mehn. zefkoh.	Jaun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
B.	1	Teodora		14	Nannija	5 23	7 26	R. r.	14 3
F.	2	Erngarde		15	Adolfina	20	28	2 33	8
G.	3	Ferdinands		16	Karišijs	17	30	3 28	13

2. fw pr. leeld. Jahņ. 8. Iuhdi griš Jesu nomehtat.

G.	4	Walda		17	Rudolfs	14	32	4 3	18
F.	5	Bertolds		18	Valerians	11	34	4 24	23
D.	6	Sifšs		19	Fanija	9	37	4 39	28
T.	7	Wirginija		20	Sulplizijs	6	39	4 49	33
B.	8	Edgars		21	Engelina	4	41	4 55	37
F.	9	Walerija		22	Arends	1	43	5 2	42
G.	10	Gastons		23	Georgs	4 59	46	2 w.	47

Buhpolu fwehtdeena. Mat. 21. Jēsus eejahj Jerusaleme.

G.	11	Sermans ☉		24	Albrekts	56	48	7 47	52
F.	12	Julijš		25	Ev. Martus	54	50	9 4	56
D.	13	Jagailis		26	Elija	51	52	10 23	15 1
T.	14	Nannija		27	Klementina	49	54	11 42	5
B.	15	Satā zeturtb.		28	Terešija	46	56	2. r.	10
F.	16	Leelā peektb.		29	Kaimunds	43	58	0 56	15
G.	17	Rudolfs		30	Lilija	41	8 0	1 57	19

Leeldeenas fwehtfti. Mark. 16. Jēsus zetas no mironeem.

G.	18	1. leeld. fw.		1	majs. Fil. u. S.	39	3	2 42	24
F.	19	2. leeld. C		2	Sigismunds	37	5	3 13	28
D.	20	Sulplizijs		3	Krusta atr.	35	7	3 32	32
T.	21	Engelina		4	Florentina	32	9	3 48	37
B.	22	Arends		5	Deb. br. d.	30	11	3 56	41
F.	23	Juris		6	Ditriks	28	13	4 5	45

Winas Keisariškas Majestates Kundšes un Keisareenas Aleksandras Teodorownas wahrda deena.

G.	24	Wiswaldis		7	Henriette	25	15	4 14	50
----	----	------------------	---	---	-----------	----	----	------	----

Leeldeenas atfwehte. Jahņ. 20. Jēsus parahd. saweem mahzkeetēem.

G.	25	Ev. Mark.		8	Suitgarde	23	17	R. w.	54
F.	26	Rufins		9	Erwins	21	19	8 59	58
D.	27	Klementina		10	Gordons	19	21	10 41	16 2
T.	28	Terešija		11	Panfranzijs	17	23	R. r.	6
B.	29	Kaimunds		12	Walija	15	25	0 12	10
F.	30	Lilija		13	Serwazijs	13	27	1 20	14

14. febj. ned. no 19.—25., 13. febj. ned. no 26.—2. maj., 12. febj. ned. no 3.—9. maj.

Nedēlas deen.	Luteru kalendarijs.				Gauļe		Mehn. lez un no-ēt p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Wz.	Deenu wahrdi.	Mehn. zeksch.	Sant.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-ēt p. m.
G.	1	Jil. u. Jaf.		14	Kristjans	4	11 8 29	n. r.	16 18
2. fw. pehz leeld. Jahņ. 10. Jēsus tas labais Gans.									
G.	2	Sigismunds		15	1. waf. fw. d.	9	31	2 31	22
P.	3	Krušta atr.		16	2. waf. fw. d.	7	33	2 47	26
D.	4	Florentina		17	Herberts	5	35	2 58	30
D.	5	Gederts		18	Griks G. j.	3	37	3 7	34
B.	6	Ditriks		19	Filips	1	39	3 13	38
Wina Keisariskās Majestates Kunga un Keisara Nikolaja Aleksandrowitscha dsimšanas deena.									
P.	7	Jete		20	Sibila	0	41	3 19	41
G.	8	Stanislaws		21	Ernestine	3	58	43 3 25	45
3. fw. pehz leeld. Jahņ. 16. Jēsus sola lihģm. p. behd.									
G.	9	Sw. Nikol.		22	Emilija	56	44	3 32	48
P.	10	Gordons		23	Leontina	54	46	ē. m.	52
D.	11	Pankrazijs		24	Estere	53	48	9 30	55
L.	12	Walija		25	Elfrida	51	50	10 47	59
B.	13	Gedimons		26	Eduards	49	51	11 52	17 2
P.	14	Kristjans		27	Ludolfs	48	53	ē. r.	5
Winu Majestatu Sw. Froneschanas swētki.									
G.	15	Sofija		28	Wilhelms	46	54	0 42	8
4. fw. pehz leeld. Jahņ. 16. Jēsus no-ēt pee Lehma.									
G.	16	Edwins		29	Maksimilians	45	56	1 17	11
P.	17	Herberts		30	Wigands	44	58	1 40	14
D.	18	Griks		31	Alida	43	9 0	1 54	17
L.	19	Filips		1	jun. Gottschalf	42	1 2	5	19
B.	20	Sibila		2	Emma	41	3 2	15	22
P.	21	Ernestine		3	Grasmus	39	4 2	23	25
G.	22	Emilija		4	Friiderika	38	6 2	31	28
5. fw. pehz leeld. Jahņ. 16. Jēsus mahza Deewu luhgt.									
G.	23	Leontina		5	Bonifazijs	37	7 2	40	30
P.	24	Seodone		6	Abalberts	36	8 2	54	32
D.	25	Elfrieda		7	Lukrezija	35	9	n. r.	34
Winas Keisariskās Majestates Kundjes un Keisarenas Aleksandras Feodorownas dsimšanas deena.									
L.	26	Eduards		8	Fridolins	35	10	11 1	35
B.	27	Deb. br. d.		9	Walesta	34	11	11 57	37
P.	28	Wilhelms		10	Schinewra	34	12	n. r.	38
G.	29	Maksimilians		11	Sigfrids	33	13	0 32	40
6. fw. pehz leeld. Jahņ. 15. Jēsus apfola swēhtu Garu.									
G.	30	Wigands		12	Nora	33	14	0 54	41
P.	31	Alida		13	Tobias	32	15	1 7	43

11. febj. n. no 10.—16., 10. febj. n. no 17.—23., 9. febj. n. no 24.—30., 8. febj. n. no 31. maja

Medeļas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Wē.	Deenu wahrdi.	Mehn. zēstib.	Saim.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
N.	1	Tahlwaldis			14	Josefina	3 32 9 16	R. r.	17 44
P.	2	Emma			15	Amilda	32	17 1	23 45
D.	3	Grasmus			16	Justina	31	17 1	29 46
F.	4	Friderika			17	Arturs	31	18 1	34 47
G.	5	Bonifazijs			18	Alberts	30	18 1	41 48

Wafaras swehtki. Jahņ. 14. Jēsus atskūta swehtu Garu.

S.	6	1. waf. fw.		19	Wiktors	30	19 1	49	49
P.	7	2. waf. fw.		20	Florians	30	19 2	0	49
D.	8	Frīdolins		21	Emils	30	20 2	16	50
F.	9	Walefka G. 3.		22	Ludmila	30	20	g. w.	50
D.	10	Schinewra		23	Malwina	31	21 10	39	50
P.	11	Wideruds		24	Jahņ. Kr.	31	21 11	20	50
G.	12	Nora		25	Milija	32	21 11	46	49

Trihsweenibas swehtki. Jahņ. 3. Jēsus farunajas ar Nikodemu.

S.	13	Tobijs		26	Jeremijs	32	20	g. r.	48
P.	14	Josefina		27	7 guletaji	33	20 0	3	47
D.	15	Amilda		28	Josua	33	19 0	15	46
F.	16	Justina		29	Pet. Paw.	34	19 0	23	45
P.	17	Arturs		30	Paw. peem.	34	18 0	31	44
F.	18	Alberts		1	jul. Teobalds	35	18 0	40	43
G.	19	Wiktors		2	Mar. peem.	35	17 0	50	42

1. fw. pehz trihsw. fw. Luht. 16. Par bag. wihru un nab. Lahz.

S.	20	Nasma		3	Korneljs	36	16 1	0	40
P.	21	Emils		4	Ulriks	37	15 1	16	38
D.	22	Ludmila		5	Edite	38	14 1	40	36
F.	23	Malwina		6	Hektors	40	13	R. w.	33
P.	24	Jahņ. Kr.		7	Alina	41	12 10	28	31
F.	25	Milija		8	Adelaida	43	12 10	54	29
G.	26	Austra		9	Tuznelda	44	11 11	12	27

2. fw. pehz trihsw. fw. Luht. 14. Par leelo wafarinu.

S.	27	7 guletaji		10	7 brahlu d.	45	10 11	23	25
P.	28	Weesturs		11	Emelina	46	9 11	31	23
D.	29	Pet. Paw.		12	Heinriks	48	8 11	37	20
F.	30	Blondina		13	Margreeta	49	7 11	43	18

lihts 6. jun., 7. fehtjas nedeka no 7.—13., 6. fehtjas nedeka no 14.—20., 5. fehtjas nedeka no 21.—27., 4. fehtjas nedeka no 28. junija lihts 4. jultjam.

Nedelas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min	Deen gar. ft. min.	
	Wz.	Deenu wahrdi.	Mehn. zeksch.	Sain.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
P.	1	Leobalds		14	Oskars	3 51	9 6	n. m.	17 15
P.	2	Mar. peem.		15	Apust. dal.	52	4 11	57	12
P.	3	Kornelijš		16	Hermine	54	3	n. r.	9
3. fw. pehz trihšw. fw. Luht. 15. Jezus mešē suduščo jehru.									
P.	4	Indriķis		17	Alekšis	55	1 0	8	6
P.	5	Edite		18	Kosina	57	0 0	20	3
P.	6	Hektors		19	Kamilla	58	8 58	0 40	0
P.	7	Alina		20	Eljāšs	4 0	57 1	12	16 57
P.	8	Adelaita		21	Daniels	2	56	ē. m.	54
P.	9	Akots		22	Mar. Magd.	4	54	9 50	50
P.	10	7 brahū d.		23	Adelaida	5	52	10 9	47

4. fw. pehz trihšw. fw. Luht. 6. Par frēds šehlastibu.									
P.	11	Waraidots		24	Kristina	7	50	10 22	43
P.	12	Indriķis		25	Jehfabs	9	48	10 32	39
P.	13	Margreeta		26	Anna	11	47	10 40	36
P.	14	Oskars		27	Marta	13	45	10 49	32
P.	15	Apust. dal.		28	Bezilija	14	43	10 56	29
P.	16	Hermine		29	Edmunds	16	41	11 7	25
P.	17	Alekšis		30	Kosalija	18	39	11 19	21

5. fw. pehz trihšw. fw. Luht. 5. Par Petera šwejošhanu.									
P.	18	Roza		31	Angelika	20	37	11 40	17
P.	19	Kamilla		1	aug. Pet. fl	22	35	ē. r.	13
P.	20	Nameitis		2	Elinors	24	33	0 13	9
P.	21	Daniels		3	Augusts	26	31	1 4	5
P.	22	Mar. Magd.		4	Romans	28	28	2 20	0

Winas Keisariskās Majestātes Keisareenes-Utraitnes Marijas Feodorownas wahrda deena.

P.	23	Adala		5	Ošwalds	30	26	n. m.	15 56
P.	24	Kristina		6	Krist. apff.	32	24	9 30	52

6. fw. pehz trihšw. fw. Mat. 5. Par warišeju leeku taišnibu.									
P.	25	Jehfabs		7	Alfreds	34	22	9 38	48
P.	26	Anna		8	Gotlibš	36	20	9 45	44
P.	27	Marta		9	Ivars	38	17	9 51	39
P.	28	Bezilija		10	Labrenzis	40	15	9 57	35
P.	29	Edmunds		11	Olga	42	13	10 4	31
P.	30	Kosalija		12	Klara	44	10	10 13	26

Wina Keisariskās Augustības Tronamantneeka Zesare-wiſcha un Leeknaša Alekseja Nikolajewiſcha dšimš. d.

P.	31	Angelika		13	Elwira	46	8	10 24	22
----	----	----------	---	----	--------	----	---	-------	----

3. fejšāš ned. no 5.—11., 2. fejšāš ned. no 12.—18., 1. fejšāš ned. no 19.—25.

Nedēļas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-ēt p. min.	Deen. gar. ft. min.
	Reķ.	Deenu wahrdi.	Mehn. vēstib.	Jann.	Deenu wahrdi.	lez p. m.		

7. fw. pehz trihsiv. fw. Mark. 8. Jēsus paehdina 4000 wihrūs.

S.	1	Pet. flehg.		14	Selma	4	48	8	5	R. w.	15	17
P.	2	Narmunts		15	Mar. deb. br.	50			3	11	7	13
D.	3	Augusts		16	Anastassija	52			1	11	47	9
Z.	4	Romans		17	Abēle	54	7	58	R. r.			4
B.	5	Dswalds		18	Selena	56			5	0	47	14
P.	6	Jef. apff.		19	Melanija	58			5	3		55
S.	7	Alfreds		20	Bernhards	5	1		5	1	8	29

8. fw. pehz trihsiv. fw. Mat. 7. Par wiltigeem praveefcheem.

S.	8	Gotlibs		21	Walters	3	48	8	40			45
P.	9	Nahra		22	Nadina	5	46	8	49			41
D.	10	Labrenzis		23	Benjamins	7	43	8	57			36
Z.	11	Dlga		24	Behrtuls	9	41	9	5			32
B.	12	Alara		25	Ludwias	11	38	9	13			27
P.	13	Elwira		26	Natalija	13	35	9	26			22
S.	14	Selma		27	Gebhards	15	33	9	43			18

9. fw. pehz trihsiv. fw. Lufk. 16. Par netaisnu namatur.

S.	15	Mar. deb. br.		28	Augusta	17	30	10	11			13
P.	16	Anastassija		29	Jahn. nof.	19	28	10	56			9
D.	17	Abēle		30	Aleksandrs	21	25	R. r.				4
Z.	18	Leena		31	Wilma	23	22	0	3	13	59	
B.	19	Melanija		1	sept. Egidijs	25	20	1	25			55
P.	20	Bernards		2	Elisa	27	17	R. w.				50
S.	21	Walters		3	Berta	29	14	7	47			45

10. fw. pehz trihsiv. fw. Lufk. 19. Kristus raud par Jerusalemi.

S.	22	Nadina		4	Stelwina	31	12	7	54			41
P.	23	Benjaminsch		5	Perfjjs	33	9	8	0			36
D.	24	Behrtulis		6	Maguus	35	6	8	6			31
Z.	25	Ludwikis		7	Megina	38	2	8	12			24
B.	26	Natalija		8	Mar. df. d.	40	1	8	20			21
P.	27	Waldmeers		9	Brunos	42	6	59	8	29		17
S.	28	Augusta		10	Albertina	44	56	8	43			12

11. fw. pehz trihsiv. fw. Lufk. 18. Par wariseju un muitneefu.

S.	29	Jahn. nof.		11	Gerhards	46	53	9	4			7
P.	30	Aleks. Kewfij		12	Erna	48	50	9	36			2
D.	31	Biltwairis		13	Sebalds	50	47	10	27	12	57	

Septembris, rudens mehnefis, 30 deenas. 13

Medelas deen.	Luteru kalendarijs.				Gautle		Mehn.	Deen.	
	Weg.	Deenu wahrbi.	Mehn. jesch.	Sann.	Deenu wahrbi	lez p. m.	no-eet p. m.	lez un no-eet p. min.	gar. ft. min.
L.	1	Egidijs		14	Krusa paz.	5 52	6 44	11 38	12 52
P.	2	Elisa		15	Nikodemus	54	42	R. r.	48
D.	3	Berta		16	Jakobine	56	39	1 3	43
L.	4	Dfintars		17	Lamberts	58	36	2 35	38

12. fw. pehz trihsiv. fw. Mark. 7. Par kurlmehmo.

S.	5	Natanaels		18	Amelija	6 0	34 4	9	34
P.	6	Magnus		19	Werners	2	31	g. w.	29
D.	7	Regina		20	Marianna	4	28	7 13	24
L.	8	Mar. ds. d.		21	Ev. Mat. G. 3.	6	25	7 22	19
P.	9	Brunos		22	Maurizijis	8	23	7 32	15
P.	10	Albertina		23	Wendela	10	20	7 46	10
L.	11	Gerhards		24	Jahna eeds.	12	17	8 11	5

13. fw. pehz trihsiv. fw. Lusk. 10. Par scheligo Samareeti.

S.	12	Erna		25	Franzis	14	14	8 50	0
P.	13	Izabella		26	Kurtis	16	12	9 50	11 56
D.	14	Krusa paz.		27	Adolfs	18	9	11 10	51
L.	15	Nikodemus		28	Wenzeslavs	20	6	g. r.	46
P.	16	Jakobine		29	Nikelis	23	4	0 37	41
P.	17	Lamberts		30	Hironims	25	1	2 4	36
L.	18	Amelija		1	oft. Waldis	27	5 58	3 28	31

14. fw. pehz trihsiv. fw. Lusk. 17. Par 10 spitaligeem wihr.

S.	19	Werners		2	Heinhardts	29	55	R. w.	26
P.	20	Marianna		3	Elsa	31	53	6 15	22
D.	21	Modriansch		4	Franziffs	33	50	6 21	17
L.	22	Maurizijis		5	Amalija	35	47	6 27	12
P.	23	Wladimirs		6	Fide	37	45	6 35	8
P.	24	Jahna eeds.		7	Karitas	39	42	6 48	3
L.	25	Franzis		8	Samuele	41	39	7 4	10 58

15. fw. pehz trihsiv. fw. Mat. 6. Par leeku subdichanos.

S.	26	Jahn. mahz.		9	Friedeberts	43	36	7 32	53
P.	27	Adolfs		10	Arwids	46	34	8 14	48
D.	28	Wenzeslavs		11	Burkards	48	31	9 16	43
L.	29	Nikelis		12	Walfrids	50	28	10 34	38
P.	30	Hironims		13	Erna	52	26	12 0 r.	34

Nedetas den.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Weg.	Deenu wahrdi.	Mehn. zefch.	Saum.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
P.	1	Mar. apst.		14	Wilhelmina	6 54	5 23	R. r.	10 29
G.	2	Reinhard's		15	Hedwiga	56	21	1 33	25
16. fw. pehz trihsu. fw. Lufk. 7. Par atraitnes dehlu Nainā.									
G.	3	Blawjas fw.		16	Amelija	58	18	3 8	20
P.	4	Franziska		17	Florentins	7 1	16	ē. m.	15
D.	5	Amalija ☉		18	Sw. Lukas	3	13	5 28	10
Wina Keisariskās Augstības Tronamantueka Zesarewitscha un Ceelknasa Alekseja Nikolajewitscha wahrda d.									
Z.	6	Fide		19	Luzijs	5	10	5 37	5
Z.	7	Daumants		20	Wendelins	7	8	5 51	1
P.	8	Samuela		21	Ursula	9	5	6 10	9 56
G.	9	Fridebert's		22	Kordula	12	3	6 44	51
17. fw. pehz trihsu. fw. Lufk. 14. Par uhdens-zehdriņu mihru.									
G.	10	Arwids		23	Sewerins	14	0	7 38	46
P.	11	Witens		24	Hortensija	16 4	58	8 53	42
D.	12	Monwids		25	Beatritscha	18	55	10 20	37
Z.	13	Irma		26	Amands	20	53	11 49	33
Z.	14	Minna		27	Laura	23	51	ē. r.	28
P.	15	Eda		28	Sim. Jud.	25	48	1 16	23
G.	16	Enina		29	Engelbret's	27	46	2 37	19
18. fw. pehz trihsu. fw. Mat. 22. Par baušli un ewangeliumu.									
G.	17	Florentins		30	Walida	29	43	3 57	14
P.	18	Zij. atj. fw.		31	Zij. atj. fw.	32	41	5 14	9
D.	19	Luzijs		1	now. W. fw. d.	34	39	R. m.	5
Z.	20	Leonids		2	Wif. dw. d.	36	36	4 45	0
P.	21	Ursula		3	Grifa	38	34	4 55	8 56
Wina Keisariskās Majestātes Kunga un Keisara Nikolaja Aleksandrowitscha waldibas fahfchanas deena.									
P.	22	Kordula		4	Atis	41	32	5 9	51
G.	23	Sewerins		5	Scharlota	43	30	5 33	47
19. fw. pehz trihsu. fw. Mat. 9. Jēsus grehtus peedod.									
G.	24	Hortensija		6	Leonhard's	45	28	6 8	43
P.	25	Beatritscha		7	Engelbert's	47	26	7 3	39
D.	26	Amands		8	Aleksandra	50	24	8 13	34
Z.	27	Laura		9	Teodors	52	22	9 36	30
Z.	28	Sim. Jud.		10	Mart. Lut.	54	19	11 4	25
P.	29	Laimons		11	Mart. biff.	56	17	R. r.	21
G.	30	Leefma		12	Kornelija	58	15	0 33	17
20. fw. pehz trihsu. fw. Mat. 22. Par fehnina dehla kahjam.									
G.	31	Wolfgangs		13	Eischens	8 0	13	2 4	13

Nowembris, pašnas mehnešs, 30 deenas. 15

Mehēlas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Bez.	Deenu wahrdi.	Mehn. gēsch.	Saun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
P.	1	Wišu sw. d.		14	Fridriks	8	3 4 12	n. r.	8 9
N.	2	Wišu dw. d.		15	Leopolds		5 10	5 15	5
F.	3	Teofuris		16	Otomars		7 8	2. m.	1
B.	4	Atis		17	Hugo		9 6	4 11	7 57
P.	5	Late		18	Aleksandrs		12 5	4 37	53
G.	6	Leonhards		19	Elijabete		14 3	5 22	49

21. sw. pehz trihsu. sw. Saun. 4. Jēsus dšeed. kēhuina kalpa dehu.

S.	7	Engelberts		20	Georgine	16	1 6 31		45
P.	8	Aleksandra		21	Mar. up.	18	0 8 0		42
N.	9	Teodors		22	Alfons	20	3 58 9 30		38
F.	10	Mahrt. Lut.		23	Klements	22	56 11 0		34
B.	11	Behronis		24	Lebrekts	24	55 2. r.		31
P.	12	Kornelija		25	Katrina	26	54 0 24		28
G.	13	Eišchens		26	Konrads	28	53 1 44		25

22. sw. pehz trihsu. sw. Mat. 18. Par bleshdigu kalpu.

S. 14 Frijis 27 Dšems 30 52 3 2 22									
Winas Keisariskās Majestātes Keisareenes-Utraitnes Marijas Feodorownas dšimšchanas deena.									
P.	15	Leopolds		28	Ginters	32	51 4 19		19
N.	16	Otomars		29	Eberhards	34	50 5 36		16
F.	17	Hugons		30	Ap. Andrejs	35	48 6 55		13
B.	18	Aleksandrs		1	dež. Arnolds	37	47 n. m.		10
P.	19	Elijabete		2	Meta	39	46 3 36		7
G.	20	Georgine		3	Agrikola	41	45 4 8		4

23. sw. pehz trihsu. sw. Mat. 22. Par nomas naudu.

S.	21	Miģ. dr. p.		4	Barbara	42	43 4 55		1
P.	22	Alfons		5	Sabina	44	42 6 2	6	58
N.	23	Klements		6	Nikolajs	46	41 7 21		55
F.	24	Lebrekts		7	Antonija	47	40 8 46		53
B.	25	Katrina		8	Mar. eedj.	49	40 10 13		51
P.	26	Konrads		9	Joakims	50	39 11 41		49
G.	27	Dšems		10	Judite	51	39 n. r.		48

1. Adwentēs sw. Mat. 21. Jēsus eejahj Jerusaleme.

S.	28	Gardauts		11	Waldemars	53	39 1 9		46
P.	29	Eberards		12	Dzilija	54	39 2 20		45
N.	30	Ap. Andrejs		13	Luzija	55	39 4 16		44

Nedēļas deen.	Luteru kalendarijs.				Saulē		Mehn. lez un no-eet p. min.	Deen. gar. ft. min.	
	Bez.	Deenu wahrdi.	Mehn. zehob.	Jaun.	Deenu wahrdi.	lez p. m.			no-eet p. m.
S	1	Arnolds		14	Ingeborga G. 3.	8 56	3 38	n. r.	6 42
P.	2	Meta		15	Johanna	57	38	7 40	41
D.	3	Daila		16	Alvina	58	38	ē. w.	40
S.	4	Barbara		17	Ignazis	59	38	4 5	39

2. Adwentēš fw. Luht. 21. Par pastara deenas sīhemem.

S.	5	Sabina		18	Kristaps	9 0	38 5 25	38
P.	6	Nikolajs		19	Lots	1	39 7 1	38

Wina Keisariškās Majestātes Kunga un Keisara Nikolaja Aleksandrowitscha wahrda deena.

D.	7	Antonija		20	Abraams	2	39 8 34	37
T.	8	Mar. eedš.		21	Ap. Loms	2	39 10 4	37
P.	9	Jufums		22	Beata	3	39 11 28	36
S.	10	Judite		23	Wiktoriija	3	39 ē. r.	36
S.	11	Woldemars		24	Adams un Ēwa	4	40 0 48	36

3. Adwentēš fw. Mat. 11. Zahnis fuhta pee Jēsu.

S.	12	Otilija		25	1. seem. fw.	4	40 2 5	36
P.	13	Luzija		26	2. seem. fw.	5	41 3 22	36
D.	14	Ēedwils		27	Ēw. Zahnis	5	42 4 40	37
T.	15	Johanna G. 3.		28	Menof. bejni	5	43 6 0	38
P.	16	Alvina		29	Noaš	5	44 7 20	39
P.	17	Ignazis		30	Dawids	5	45 8 35	40
S.	18	Kristaps		31	Silwestris	4	46 n. w.	42

4. Adwentēš fw. Zahā. 1. Zahā leeziba par Jēsu.

S.	19	Lots		1	janw. 1911	4	47 3 52	43
P.	20	Abrams		2	Abels	4	49 5 9	45
D.	21	Ap. Loms		3	Ēwira	4	51 6 34	47
T.	22	Beata		4	Metusalems	3	52 8 0	49
P.	23	Wiktoriija		5	Simeons	3	54 9 27	51
P.	24	Adams u. Ēwa		6	Friju K. d.	2	55 10 54	53
S.	25	1. seem. fw.		7	Mektors	2	57 n. r.	55

Kreewu walšis pestita no cenaidneekem 1812. g.

Šwehtdeena pehž seem. fw. Luht. 2. Par Simeanu un Annu.

S.	26	2. seem. fw.		8	Ērhards	1	59 0 21	58
P.	27	Ēw. Zahnis		9	Kaspars	0 ⁴	1 1 49	7 1
D.	28	Menof. b.		10	Pahw. weent.	8 59	3 3 25	4
T.	29	Jonatans		11	Franzista	58	4 5 4	6
P.	30	Dawids		12	Reinholds	57	6 6 43	9
P.	31	Silwestris		13	Senta	56	8 8 14	12

Kreewu Keisara Nams.

Wina Keisariskä Majestate, Kungs un Keisars **Nikolajs Aleksandrowitschs**, wifas Kreewijas Patwahnnecks, dšimis 6. majä 1868. g. (wahrda deena 6. dezembri).

Kunga un Keisara Wisaugstakä Mahte:

Winas Keisariskä Majestate, Kundsje un Keisareene **Marija Feodorowna**, dšimust 14. nowembri 1847. g. (wahrda deena 22. juliä); bija apprezejufes ar Keisaru Aleksandru III. (atgahjis Deewa meerä 20. oktobri 1894. g.).

Kunga un Keisara Wisaugstakä Laulata Draudsene:

Winas Keisariskä Majestate, Kundsje un Keisareene **Aleksandra Feodorowna**, dšimust 25. majä 1872. g. (wahrda deena 23. aprili), apprezejufes 14. nowembri 1894. g.; Heffenes Leelherzoga Ludwiga IV. un Wina Laulatas Draudsenes Leelherzogeenes Alises Meita.

Wina Keisariskä Augstiba, Tronamantnecks, Besarewitschs un Leelknas **Aleksajs Nikolajewitschs**, dšimis 30. juliä 1904. g. (wahrda deena 5. oktobri).

Kunga un Keisara Wisaugstakäs Meitas:

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknase **Olga Nikolajewna**, dšimust 3. nowembri 1895. g. (wahrda deena 11. juliä).

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknase **Tatjana Nikolajewna**, dšimust 29. majä 1897. g. (wahrda deena 12. janwari).

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknase **Marija Nikolajewna**, dšimust 14. juniä 1899. g. (wahrda deena 22. juliä).

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknase **Anastafija Nikolajewna**, dšimust 5. juniä 1901. g. (wahrda deena 22. dezembri).

Kunga un Keisara Wisaugstakäs Brahlis:

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknas **Michails Aleksandrowitschs**, dšimis 22. nowembri 1878. g. (wahrda d. 22. nowembri).

Kunga un Keisara Wisaugstakäs Mahfas:

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknase **Ksenija Aleksandrowna** (st. tahtat).

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknase **Olga Aleksandrowna**, dšimust 1. juniä 1882. g. (wahrda deena 11. juliä), apprezejufes 27. juliä 1901. g. ar Wina Augstibu Dbenburgas prinzi **Peteri Aleksandrowitschu**.

Kunga un Keisara Wisaugstakee Kruststehwi un Krustmahtes:

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknase **Marija Pawlowna**, dšimust 2. majä 1854. g. (wahrda deena 22. juliä); bija apprezejufes ar Wina Keisarisko Augstibu, Leelknasu **Wladimiru Aleksandrowitschu** (+ 4. febr. 1909. g.).

Winas behrni: Wina Keisariskä Augstiba, Leelknas **Kirils Wladimirowitschs**, dšimis 30. septembri 1876. g. (wahrda deena 11. majä), wina laulata draudsene, Winas Keisariskä Augstiba Leelknase **Wiktoria Feodorowna**, dšim. 12. nowembri 1876. g. (wahrda deena 1. juniä). Wina behrni: Winas Augstiba Knase **Marija Kirilowna**, dšim. 20. janwari 1907. g. (wahrda deena 22. juliä); Winas Augstiba Knase **Kira Kirilowna**, dšim. 26. aprili 1909. g. (wahrda deena 28. febr.); Wina Keisariskä Augstiba, Leelknas **Boris Wladimirowitschs**, dšimis 12. nowembri 1877. g. (wahrda deena 2. majä); Wina Keisariskä Augstiba, Leelknas **Andrejs Wladimirowitschs**, dšim. 2. majä 1879. g. (wahrda deena 30. nowembri); Wina Keisariskä Augstiba, Leelknase **Helene Wladimirowna**, dšim. 17. janwari 1882. g. (wahrda deena 21. majä); apprezejufes 16. augustä 1902. g. ar Wina Karalisko Augstibu Greekijas Prinzi **Nikolaju Georgijewitschu**.

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknase **Zekisaweta Feodorowna**, dšimust 20. oktobri 1864. g. (wahrda deena 5. septembri); bija apprezejufes ar Wina Keisarisko Augstibu, Leelknaju **Sergeju Aleksandrowitschu** (+ 4. febr. 1905. g.).

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknas **Pawels Aleksandrowitschs**, dšimis 21. septembri 1860. g. (wahrda deena 29. juniä); bija apprezejees ar Winas Keisarisko Augstibu, Leelknaju **Georgijewnu** (mirust 12. septembri 1891. g.).

Wina behrni: Wina Keisariskä Augstiba, Leelknas **Dimitris Pawlowitschs**, dšimis 6. septembri 1891. g. (wahrda deena 21. septembri); Winas Keisariskä Augstiba,

Leelknafe **Marija Pawlowna**, dšimufi 6. aprili 1890. g. (wahrda deena 22. jultijä), apprezejufes 20. aprili 1908. g. ar Wina Karalisko Augstibu Sweedrijas prinzi Wilhelmu, Südermanlandes Herzogu.

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Marija Aleksandrowna**, dšimufi 5. oktobri 1853. g. (wahrda d. 22. jultijä); bija apprezejufes ar Wina Karalisko Augstibu, Leelbritanijas prinzi Alfredu Ernestu Albertu, Saffhu-Koburgas-Gotas Herzogu.

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Aleksandra Jozifowna**, dšimufi 26. junijä 1830. g. (wahrda deena 23. aprili); bija apprezejufes ar Wina Keisarisko Augstibu, Leelknašu Konstantinu Nikolajewitschu (miris 13. janwari 1892 g.).

Winas behrni: Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Nikolajs Konstantinowitschs**, dšimis 2. februari 1850. g. (wahrda deena 6. dezembri);

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Konstantins Konstantinowitschs**, dšimis 10. augustä 1858. g. (wahrda deena 21. majä). Wina laulata draudsene, Winas Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Zeliazeta Mawritsiowna**, dšimufi 13. janwari 1865. g. (wahrda deena 5. septembri). Wina behrni: Wina Augstibas: Knafe **Joans Konstantinowitschs**, dšimis 23. junijä 1886. g. (wahrda deena 24. junijä); Knafe **Sawriils Konstantinowitschs**, dšimis 3. jultijä 1887. g. (wahrda deena 13. jultijä);

Knafe **Konstantins Konstantinowitschs**, dšimis 20. dezembri 1890. g. (wahrda deena 21. majä); Knafe **Olegs Konstantinowitschs**, dšimis 15. novembri 1892. g. (wahrda deena 20. septembri); Knafe **Igors Konstantinowitschs**, dšimis 29. majä 1894. g. (wahrda deena 5. junijä); Knafe **Georgijs Konstantinowitschs**, dšimis 23. aprili 1903. g. (wahrda deena 23. aprili); Knafe **Tatjana Konstantinowna**, dšimufi 11. janwari 1890. g. (wahrda deena 12. janwari); Knafe **Wera Konstantinowna**, dšimufi 11. aprili 1906. g. (wahrda deena 17. septembri);

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Dimitrijs Konstantinowitschs**, dšimis 1. junijä 1860. g. (wahrda deena 21. septembri);

Winas Karaliskä Majestate, Greekijas Karaleene **Olga Konstantinowna**, dšimufi 22. augustä 1851. g. (wahrda deena 11. jultijä); apprezejufes ar Wina Majestati, Greekijas Karali Georgu I.;

Winas Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Wera Konstantinowna**, dšimufi 4. februari 1854. g. (wahrda deena 17. septembri); bij apprezejufes ar Wina Karalisko Augstibu, Wirtembergas Herzogu Wilhelmu Eischenu;

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Nikolajs Nikolajewitschs**, dšimis 6. novembri 1856. g. (wahrda deena 27. jultijä); Wina laulata draudsene, Winas Keisariskä Augstiba Leelknafe, **Anastasija Nikolajewna**, dšim. 23. dezembri 1867. g. (wahrda deena 22. dezembri);

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Peters Nikolajewitschs**, dšimis 10. janwari 1864. g. (wahrda deena 29. junijä). Wina laulata draudsene, Winas Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Miliza Nikolajewna**, dšimufi 14. jultijä 1866. g. (wahrda deena 19. jultijä). Wina behrni: Wina Augstibas: Knafe **Romans Petrowitschs**, dšimis 5. oktobri 1896. g. (wahrda deena 19. jultijä); Knafe **Marina Petrowna**, dšimufi 28. februari 1892. g. (wahrda deena 28. februari); Knafe **Nadeschda Petrowna**, dšimufi 3. martä 1898. g. (wahrda deena 17. septembri).

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Michails Nikolajewitschs**, dšimis 13. oktobri 1832. g. (wahrda deena 8. novembri); bija apprezejees ar Winas Keisarisko Augstibu, Leelknafe **Olgu Feodorownu** (mirusi 31. martä 1891. g.).

Wina behrni: Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Nikolajs Michailowitschs**, dšimis 14. aprili 1859. g. (wahrda deena 6. dezembri);

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Michails Michailowitschs**, dšimis 4. oktobri 1861. g. (wahrda deena 8. novembri);

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Georgijs Michailowitschs**, dšimis 11. augustä 1863. g. (wahrda deena 26. novembri). Wina laulata draudsene, Winas Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Marija Georgijewna**, dšim. 20. febr. 1876. g. (wahrda deena 22. jultijä). Wina meitas: Wina Augstibas: Knafe **Nina Georgijewna**, dšim. 7. junijä 1901. g. (wahrda deena 14. janwari); Knafe **Ksenija Georgijewna**, dšimufi 9. augustä 1903. g. (wahrda deena 24. janwari).

Wina Keisariskä Augstiba, Leelknafe **Aleksanders Michailowitschs**, dšim. 1. aprili 1866. g. (wahrda deena 30. augustä). Wina laulata draudsene, Winas Kei-

faristlâ Augstiba, Leelknafe **Sfenija Aleksandrowna**, dšimufi 25. martâ 1875. g. (wahrda deena 24. janwari). Wiau behrni: Wiau Augstibas: Knaß **Andreis Aleksandrowitschs**, dšimis 12. janwari 1897. g. (wahrda deena 30. nowembri); Knaß **Teodors Aleksandrowitschs**, dšim. 11. bezembri 1898. g. (wahrda d. 16. majâ); Knaß **Nitita Aleksandrowitschs**, dšimis 4. janwari 1900. g. (wahrda deena 24. juniĵâ); Knaß **Dimitrijs Aleksandrowitschs**, dšim. 2. augustâ 1901. g. (wahrda deena 26. oktobri); Knaß **Rostislaw Aleksandrowitschs**, dšimis 11. nowembri 1902. g. (wahrda deena 14. martâ); Knaß **Wafili Aleksandrowitschs**, dšim. 24. juniĵâ 1907. g. (wahrda deena 2. augustâ); Knafe **Irina Aleksandrowna**, dšimufi 3. juliĵâ 1895. g. (wahrda deena 5. majâ).

Wina Keisaristlâ Augstiba, Leelknaß **Sergeis Michailowitschs**, dšimis 25. septembri 1869. g. (wahrda deena 25. septembri).

Wina Keisaristlâ Augstiba, Leelknafe **Anastasia Michailowna**, dšimufi 16. juliĵâ 1860. g. (wahrda deena 22. bezembri); bija apprezjußes ar Wina Karalistlo Augstibu, Meßenburg-Schwerinas Schwierinas Leelherzogu Friedrichu Franzii.

Swehtku deenu rahditajs,

kurâs teefas, kâ ari zitas waldibas eestahdes flehgtas un skolâs mahziba netop pašneegta.

Janwari	1.	Jauņa gada deena.
—	6.	Treju kungu deena.
Februari	2.	Swehtku deena.
—	26. u.	27. Peeltdeena un festdeena fiveesta nedekâ.
Martâ	10.	Leelâ Kuhðsamâ deena.
—	25.	Marijas pašubinaðanas deena.
Aprili	11.	Buþpolu swehtdeena.
—	15.	Sakâ zeturtdeena.
—	16.	Leelâ peeltdeena.
—	17.	Sestdeena zeefðanas nedekâ.
—	18.	Leeldeenas. Wiða leeldeenu nedekâ.
—	23.	Wina Keisaristlâs Majestates Keisareenes Aleksandras Feodorownas wahrda deena.
Majâ	6.	Wina Keisaristlâs Majestates Keisara Nikolaja Aleksandrowitscha dšimðanas deena.
—	9.	Swehtâ brihnuma daritaja Nikolaja relikwiĵu pahriweðšanas swehtti.
—	14.	Keisara Majestates Nikolaja II., Wiðu Kreewu Keisara un Patwaldneeka un Wina Keisaristlâs Majestates Keisareenes Aleksandras Feodorownas kronefðanas swehtti.
—	25.	Wina Keisaristlâs Majestates Keisareenes Aleksandras Feodorownas dšimðanas deena.
—	27.	Kristus debefðbrauððanas deena.
Juniĵâ	6.	Wafaras swehtti.
—	24.	Sahnis tas Kristitajs.
—	29.	Apustuli Peters un Pahmils.
Juliĵâ	22.	Keisareenes-Utraitnes Marijas Feodorownas wahrda deena.
—	30.	Wina Keisaristlâs Augstibas Tronamantneeka-Befarewitšha un Leelknafe Alekseja Nikolajewitšha dšimðanas deena.
Augustâ	6.	Kristus apflaidroððanas deena.
—	15.	Marijas debefðbrauððanas deena.
—	29.	Sahņa Kristitaja notauððanas deena.
—	30.	Aleksandra Newskĵija swehtti.
Septembri	8.	Marijas peedšimðana.
—	14.	Krusta pazefðana.
—	26.	Sw. apustula un ewangelista Sahņa teologa swehtti.

- Oktobri 1. Marijas apšardstības un aīsluhguma deena.
 — 5. Bīna Keisarištās Augstības Tronamantneeta-Zefarewitscha un Leelknaša Alekseja Nikolajewitscha wahrda deena.
 — 18. Reformazijas šwehkti.
 — 21. Bīna Keisarištās Majestates Keisara Nikolaja Alekxandrowitscha waldības eesahkuma deena.
- Nowembri 14. Keisareenes-Utraitnes Marijas Feodorownas šfimsch. deena.
 — 21. Marijas ururis.
- Dezembri 6. Sw. Nikolaja bīshnuma daritaja šwehkti. Keisara Majestates Nikolaja Alekxandrowitscha wahrda deena.
 — 25. Kristus peeshimschana un pareistizigo basnīzas un Kreemu walsts atswabinašchana no eenaidneekem 1812. g.
 — 23.—31. Seemas šwehkti.

Medneeku kalendars.

	Januari.	Februari.	Martā.	Aprīli.	Maijā.	Junijā.	Julijā.	Augustā.	Septembri.	Oktobri.	Nowembri.	Dezembri.
☒ = taupišchanas laiks.												
☐ = medišchanas laiks.												
Hiršču mašittem un tekeem		☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Breesču u. stirnu maht. u. tekeem	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒				
Sakeem		☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒				
Medneem un rubeneem			☒	☒	☒	☒	☒	☒				
Irbem un paipalam	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒				☒	☒
Slokam un mescha irbem					☒	☒	☒					
Bīshlem			☒	☒	☒	☒	☒					

Breesču un hiršču bukti, stirnu ahschi, pišku tehwiati, medau, rubemu un mescha irbju gakti, mescha schnepes laischotees, wilkti, ahpšchi, lapšas, zaunas, fekti, fermuki un laupitaju putni ir medijami wifu gadu.

Lopu gruhšnības un putnu perefchanas kalendars.

Widejais gruhšnības laiks ir:

firgeem 48½ nedēlas jeb 340 deenas (wismasaf 330, wismairaf 419 deen.);	fuakeem 9 nedēlas jeb 64—65 deenas;
ehšekeem drufžta ilgaks, nekā firgeem;	takeem 8 nedēlas jeb 56—60 deen.);
gowim 40½ nedēlas jeb 285 deenas (starp 240 un 321 deen.);	wištām perefamais laiks ir 19 lihsj 24 deenas, wismairaf gan 21 deen.;
aitam un kajam gandrihsj 22 nedēlas jeb 154 d. (starp 146 un 158 d.);	tihtareem 26—29 deen.;
zuhkam pahri par 17 nedēlam jeb 120 d. (starp 109 un 133 deen.);	josim 28—33 deen.;
	pihlem 28—32 deen.;
	baloscheem 17—19 deen.

Svejnecķu kalendars.

Nemas nedribsti pahrdot: sūfchus un lafchus mafat par 18 zol. garus; plauschus, sandartus un taimiaus apafsch 12 zolam garus; šaralus, wehšeles, lihņus un šhgas apafsch 8 zolam; butes, upes ašarus, karufas, plitščus, raudas un wimbās mafatas par 6 zoleem. Simju garums teel mehrots no wiau deguna gala lihds aštes špuru špizem. Beš tam wehš nedribsti pahrdot: Janwara mehneši wehšeles. Aprīta mehneši ašarus, nehģus un sandartus. Maja mehneši šaralus, plauschus, Daugawas kahpas, plitščus, raudas un wimbās. Jūnija mehneši karufas, lihņus un stuhres. No 15. oktobra d. lihds 15. februara d. lafchus, šhgas un taimiaus. No 1. sept. d. lihds 30. aprīta d. wehščus; wehščeem wajag buht wismafatais 4 zolas gareem, žitabi tee teel atņemti un palaišti upē.

Taksē par pasta sūhtijumeem.

- 1) **Par frustlentās sūhtijumeem:**
ar drukatām leetam:
    - a) ar pilšehtas pastu
 iſsūhtot ne wairak tā 1 loti . . . . . 1 kap.
 iſsūhtot wairak, katras 8 lotes . . . . . 2 "
    - b) eekščsemēs iſ par 4 lotem . . . . . 2 "
    - c) uš ahršemem iſ par 50 grameem (nepilnām 4 lotem) . . . . . 2 "
    - d) par prezes paraugu par katrām 4 lotem eekščsemē . . . . . 2 "
 uš ahršemem iſ par 50 grameem . . . . . 2 "
  - 2) **Par korešpondenzijas karti:**
 preekšč eekščsemem . . . . . 3 "
 " ahršemem . . . . . 4 "
  - 3) **Par waleju wehštuli ar šamafatu atbildi:**
 preekšč eekščsemem . . . . . 6 "
 " ahršemem . . . . . 8 "
  - 4) **Par šlehtu wehštuli:**
 ar pilšehtas pastu lihds 4 lotem šwara . . . . . 3 "
 (no 4—8 lotem 4 kap., no 8—12 lotem 6 kap. u. t. t.)
 eekščsemēs iſ par 1 loti . . . . . 7 "
 uš ahršemem iſ par 15 grameem ($1\frac{1}{6}$ lotes) . . . . . 10 "
- Peesihme. Saņemot eekščsemēs waj ahršemes wehštuli, kurai naw peeteekofchi pasta martas ušlipinatas wiršū, wehštules šarehņejam japeemafkā truhštufchā wehrtiba diwreš tik leela, tomehr wianam ir ari teefiba, korešpondenziju nepeņem.
- 5) **Par nandas wehštulem un wehrtšpafam:**
 uš eekščsemem iſ par 1 loti . . . . . 7 "
 " ahršemem iſ par 15 grameem ($1\frac{1}{6}$ lotes) . . . . . 10 "
 par eekščsemēs sūhtijumu apdroščinafšanū . . . . . 7 "
 " ahršemes . . . . . 10 "
  - 6) **Par pajinu sūhtiščanū no Riģas uš wišam weetam:**
    - a) Kaukašjā un Ģiropas Kreewijā jamafkā:
 lihds 2 mahrzinū šmaguma . . . . . 25 "
 no 2 lihds 7 mahrzinam . . . . . 45 "
 no 7 lihds 12 mahrzinam . . . . . 65 "
 pahrači par 12 mahrz. par katru pahračo mahrz. . . . . 5—30 "
    - b) Wakar-Sibiriju, Turkeštanu, Niskafpijas un Turgai apgabaleem
 jamafkā:
 lihds 2 mahrzinam . . . . . 45 "
 no 2 lihds 7 mahrzinam . . . . . 85 "
 no 7 lihds 12 mahrzinam . . . . . 125 "
 un par katru pahračo mahrz. pahri par 12 mahrz. . . . . 30—35 "

c) Ništ-Sibiriju, Senifejas un Irkutskas gubernam, Amur, Nis-
baitalu, Zatuksu, Wladimostoku, Sachalinu, Kwantungas
semes gabaleem un Mandšuriju jamakšā:

lihdš 2 mahzizam	65 kap.
no 2 lihdš 7 mahzizam	125 "
no 7 lihdš 12 mahzizam	185 "
pašrak par 12 mahz., par katru taštako mahz.	35 "
un par apdroščinaščanu lihdš 10 rbl — 10 kap., no 10 rbl. lihdš 100 rbl. — 25 kap., pašri par 100 rbl. it par katru 100 rbl. — 15 kap. Wišas maškās noteek žaur pašmaru uslipinaščanu uš iþpašču lihdšfuhtamu adrešes blantu (rošā kraþšas preekšč pazizam ar wehrtibas usdoščanu un baltas kraþšas preekšč neapdroščinatām [beš wehrtiš] pazizam). Uš adrešes blanta war fuhtitajs ari iþsu ņinojumu (wehtušt) ušraštīt preekšč adrešata. Adrešes blanki maškā ½ kap. gab. Par pazinu ušglabaščanu ir peþž noteþejuščām 7 deenam, ņkaitot no pawehštes ņanemščanas, 5 kap. it par katru deenu jamakšā.	

Pašta fuhtijumi ar peþžmaškū (сѣ наложеннымъ платѣжемъ).

Uš taþdas korešpondenþes adrešes augščā jaušraksta „сѣ наложеннымъ пла-
тежемъ на — руб. — коп.“ ar žipareem un burteem un adrešes apaščūpušē jeb ari
otrā pušē fuhtitaja pilniga adreše. Smagums jaeewehro kaþds katras ņķķiras fuht-
tijumam noteiktš.

Par korešpondenþiju ar peþžmaškū jamakšā weþl iþpašču 2 kap. no rubla no
ušdotās peþžmaškās fumas, pee kam wišsemakā maškā 10 kap. Uš Waþžiju fuhtot
25 kap. it par katreem 10 rubteem peþžmaškās.

Suhtijumi, par kureem ņaneþmejam jamakšā.

Pa Kreemijas walšis gubernam, kā ari Somijā, kur ir pašta kantori un
I. ņķķiras eþpeþizijas war pa paštu fuhtīt fuhtijumus lihdš 5000 rbl. meþrtibā,
tura ņuma ņaneþmejam jašamakšā, fuhtijumu ņanemot. Uš žitām Somijas weetam,
kā ari uš aþreemem ar peþžamakšu newar fuhtīt, iþņemot Waþžiju, kur fuhtīt at-
wehšlets titāt pazinas lihdš 400 rbl.

Šaþþeþadi war fuhtīt:

- apdroščinatās fleþgtas weþstules un pastes kartes (откр. письмо);
- apdroščinatās krušlentās fuhtijumus un preþšču paraugus;
- wakejas un fleþgtas weþrtšpaþas;
- paþinas ar un beš wehrtibas.

Ja tas, kam fuhtijums fuhtīts, leegtos to ņanemt un par to noteiktō ņumu
ņamakšat, tad fuhtijums teek fuhtīts atpaþat tam, kaš to pašta walbei nodewis.

Naudas paþrweščana pa paštu un telegrafu.

Paþrweðumš peenem wišās pašta un telegrafa eestahðēs. Paþrweðumš driþšt
buht lihdš 5000 rbl., Somijā lihdš 500 rbl. Preekšč tam iņgatawotās ņemšķaķas
blantas teek paþrdotas katrā pašta un telegrafa eestahðē. Paþrweðumu blanta lihdš
25 rbl. maškā 15 kap., paþrweðumu blanta lihdš 100 rbl. maškā 25 kap., no 100
lihdš 125 rbl. 40 kap., no 125—200 rbl. 50 kap., no 200—225 rbl. 65 kap., no
225—300 rbl. 75 kap., no 300—325 rbl. 90 kap., no 325—400 rbl. 100 kap., no
400—425 rbl. 115 kap. un no 425—500 rbl. 125 kap. Beš stempela blantas maškā
½ kap. gab., tures kotī eeteizamas, jo ja taþdureiņ rakštidams paþrņfatitōš, tad war to
ņapleþšt un žitu rakšīt un žaur to nelahða ņķahde neþelās; turprei ja wišs kaþrtibā,
tad pee naudas eemakšās paþē uslipina uš blantas wajadšgo pašmaru 15 jeb 25 kap.

Par pabrūmējumem pa telegrafu jamaikā veļ telegrafa nobodītis par 20 wabrūm (1 rbl. 15 kap. Eiropas kreewijā un 2 rbl. 15 kap. Ašijas kreewijā), ja fuma ne-
fneedšas pahri par 200 rubteem, par leelakām jumam teel par 25 wabrū garu
telegramu reštinatš.

Naudas, wehrtspazinu un forespondenzes isdoščana.

Kad peenahf kaħš no fuhtijumeem, tad adrefatam teel pawehste peenesta, lai
fuhtijumu eet fanemt. Pawehstes ihpaščneekam wajaga pasta eestahdē ušrahbit
fawu paši. Peħz jaunakajem eefšleetu ministra noteikumeem fanehmeja perionibas
un parakšta apleezinaščana polizijā naw wairs wajadšiga. Parakštu uš pawehstes
eefkata par apleezinatu, ja fanehmejs ušrahda paši, uš kuras ir wina parakšis.
Pastaħwofšdee noteikumi par fanehmeja perionibas un parakšta apleezinaščanu
paleef špehtā tiš gadijumos, kad fanehmejs negrib, waj newar ušrahbit pašes.
Noteikumi par fuhtijumu isdoščanu tikai peħz pašes, kura peerakšita weetejā polizijā,
ir atzelti. Ja fanehmejs pasta perionigi pastihstams, tad nelahdu dokumentu naw
wajadšigs. Parakšta apleezinajumi uš pawehstem wajadšigi tiš perionam, kuras
atrodas wahjprahstigo flimnijās. Šahħbos gadijumos parakštu apleezina flimnijas
administrazija. Tapat ari no treetas pa datai kerteem parakšti jaapleezina notarialā
fabriibā.

Lai atweeglinatu forespondenzijas fanemščanu, tad teel guberņas pasta kantori
uš wehlesčanos bitetes isdotas, taš maškā par gadu 1 rbl. 50 kap. un taš maškā
5 rbl., taš dabu ihpašču pasta kastiti ar atšleħgu. Bitetes pee naudas un wehrts-
pazinu fanemščanas katru reiši jaurahda.

Par pazinu un naudas fuhtijumu mahjās pee- fuhtiščanu.

Naudas fuhtijumi un pazinas teel Rigas pilšehtā adrefatam mahjās peenesti:
naudas fuhtijumi un pazinas liħš 500 rbl. wehribā, un pazinas liħš 1 pudam
fmagumā, pee kam fanehmejam jamaikā par naudas fuhtijumu peenesčanu 10 kap.
gabala un par pazinu liħš 12 mahzīnam 10 kap. un pahri par 12 mahz. liħš
1 pudam 20 kap. gabala.

Pasta kraħi-kašes.

Nogulbijumi, ari ar noteikumu preešč behrem un no wezakeem un fuħmam
ar noteikumu preešč behrneem ka školas jeb meitu puhra nauda, teel ņemti preti
no 25 kap. šahħot liħš 1000 rbl. par 4% gadā. Pa kapitals liħš 1000 rbl.
peeaudšis, tad taš wairs prozentes nenes un war tiš atrahšis waj procentu nesofšos
walšis papiroš eemainiš. Nogulbijumu peememščana un isdoščana noteel no
plšt. 8—2 rihtā un no plšt. 4—6 watarā. Nogulbijumu isdoščana noteel tuħda,
ja fuma nešneedšas pahri par 100 rbl., žitadi peħz ušteikščanas.

Walšis kraħi-kašes un pasta kraħi-kašes ar pilnigu walšis galwoščanu un
atbildibu ir eemestas dšhwibas apdroščinaščanas un kapitalu un eeraħlumu apdro-
ščinaščanas operazijas. Kapitala apdroščinaščana no 25 rbl. liħš 5000 rbl.
nahwes gadijumā waj jauktos gadijumos.

Penšijas apdroščinaščana no 6 rbl. liħš 600 rbl. gadā uš wezuma deenam.
Puhra un nepilngabigu stipendiju apdroščinaščana.

Apdroščinaščana uš nahwes un jauktem gadijumeem teel nosleħgta beš
aħšta apleezibas, pee kam apdroščinatās personas nahwes gadijumā pirmos trijos
apdroščinaščanas gabos, teel eemakšajumi ismatkati atpaka, atmektot 5 prog. par
leetas weščanu, nahwes gadijumā zeturtā gadā ismatkā puši no apdroščinatā kapitala,
peektajā gadā trihs zeturdalas kapitala, bet nahwes gadijumā peħz 5 gadu no-
tezeščanas kapitalu ismatkā pilnigā apmebrā. Ja apdroščinaščanas kapitals
leelats par 3000 rbl., tad aprahditee termini teel pagarinati par divi gabeem.

Tarifi wispahr peejami, apdroščinasčhana isnašl eewehrojami lehtat, nekā apdroščinasčhanas beedribās.

Premiju nomatša idarama pa gadeem, pušgadeem, zeturtbałgadeem un isdarot pahrwedumūs no krašjgrahmatinam.

Siblas sīnas walšis krašjkafēs un pasta kantoru krašjkafēs, operazijas laikā, tā ari broščuras weetejās walodās bej matšas.

Telegrafa matša.

Par telegramam pa Ēiropas Kreewiju jamatšā par katru wahrdu 5 kap. un ihpašča matša par telegramu 15 kap.; par telegramām uš Ašijas Kreewiju jamatšā par katru wahrdu 10 kap. un ihpašča matša par telegramu 15 kap.; par weeteju pilšehtas telegramu (мѣстную) jamatšā 15 kap. un 1 kap. par katru wahrdu un no Rīgas uš peldu weetam (juhrmali) Majoreem, Dubulteem un Biberlineem 15 kap. un 2 kap. if no katra wahrda

Loti wajadstgās depeščas tribskahrtigi jaaimatšā, un tas wahrds „loti wajadstga“ „dringend“ „срочная“ (Wahžu waj Kreemu walodās) teel škaitits lihdsi. Pēe sīnam ar aismatšatu atbildes sīnu suhtitajam sīna ja-aismatšā lihdsi.

Stempelnodofli.

(Wisaugstaki apstiprinati 10. junijā 1900. g.)

Ar 5 kap. marku jašamatšā:

Kwihtes par naudas, preišču jeb zitas mantas šanemšchanu ir ar 5 kap. marku par katru 100 lihdsi 10,000 rbl. un 50 kap. par katru 1000 pahri 10,000 rbl. jašamatšā, pēe kam nepilns šimts un tuhtšots teel par pilnu rešhinata.

Šchabdi rešhini ir ar 5 kap. marku ari tani gadījumā jašamatšā, ja šuma ir masata par 5 rbl.

Ar 10 kap. marku jašamatšā:

Škweena lošfne: Šškaldrojumi (waj ari wīnu weetā usraksti uš pašcheem papireem) par uš wahrdu israkstītu papīru pahrwēšchanu uš zītu personu jeb waj uš usrabditaju. Apdroščinasčhanas polišes waj wīnu weetu ispilbosčhi rešhini waj kwihtes par apdroščinajumeem, kuri šnebsas pahri par 3, bet ne pahri par 9 rubleem (sem 3 rbl. — 5 kap.).

Pilnwaras uš algas, godalgu, penšju un vabalstu — ja tās augstalas par 5 rbl. — šanemšchanu no walšis, šabeedribu, šahrtu waj priwatām eestabdem.

Alti un dokumenti ne augstaki par 50 rbl.:

- par wīseem ihpaščuma nolihgumeem, neišņemot ari dšihwolku nolihgumūs pež ihres grahmatinam, tapat ari personiška deenesta nolihgumūs;
- par norunatu šrahpi, ja ta noteikta šewiščha lihguma weidā;
- par parahdu peenabkumeem (peem. lombardu kwihtes pahrat par 5 rbl.);
- par kontrakta peenabkumeem (wīšu waj tikai dalas) pahrwēšchanu, ween-alga kahdā weidā ta noteek.

Škweens dokumenti: Konto grahmatinas par uš parahdu waj norešhina nonemtām pahrtikas leetam waj ziteem preekšmeteem no bodem, kuras pahrdod šiktumā; grahmatinai war buht 80 lappuses.

Ar 15 kap. marku jašamatšā:

Škweena lošfne: Aplezibas un kwihtes, kuras uš luhdsēju wehlesčhanos isdod walšis eestabdes waj amata personas par luhgumu, naudas dokumentu u. z. preekšmetu šanemšchanu.

Apdroščinasčhanas polišes waj wīnu weetu ispilbosčhi rešhini un kwihtes par apdroščinajumeem, kuri šnebsas pahri par 9, bet ne pahri par 15 rbl.

Alti uš nekustamu mantibu un par galwojumeem, ja šuma pahrafa par 50, bet ne augstata par 100 rbl.

Usglabafšanas apleezības, ja usglabajamās mantas vērtība nav augstāka par 300 rbl.

Ķīweens dokuments: Biletēs, reķīni, kvīhtes u. t. t., kurām abonementa raksturs, — par jebkuru gada abonementu, ja maksā par leetojamo erihkojumu vaj preekšmetu (telefonu, metu teātri u. t. t.) jeb vaj ja peggahajamo preekšmetu (šurnālu, avišču, pahrtikas leetu u. t. t.) vērtība augstāka par 50 rbl. gadā (ja sematu — 5 kap.).

Biletēs, apleezības, kvīhtes par periodisku eemalfajumu fozemščanu un jiti dokumenti, kurus isdod faweem beedreem fawe-figas beedribas, klubi un lihdsfigas eestahdes par apleezību wizu beedru teestibam jeb pederibai.

Ar 75 kap. marku jašamafša:

Ķīweena loķne: Privatu personu un eestahšču, wizu privato darisčanu labā eefneegtee luhgumi, pašnojumi, suhdsības, atbildes, eerunas, aifpehojumi un atfauķmes, tapat ari lihds ar teem eefneegtee norakiti. Apdroščinaščanas polises waj wizu weetu ispidošči reķīni un kvīhtes par apdroščinajumeem, kas fneedsas pahri par 15, bet ne pahri par 30 rbl.

Akti uš nekustamu mantību un par galwojumeem, ja fuma pahrafa par 100, bet ne augstāka par 300 rbl.

Ar 1 rbl. 25 kap. marku jašamafša:

Ķīweena loķne: Atkaņas apleezības (konžestjas) uš wifadeem amateem un darbeem. Wifadas pilnwaras, ari kreditpilnwaras. Testamentes, Baltijas gubernas ari winaš lihdsigi dokumenti. Nolihgumi un tirdšneezības norunas uš nenoteiktu fumu. Apdroščinaščanas polises waj wizu weetu ispidošči reķīni un kvīhtes, ja apdroščinaščanas fuma augstāka par 30 rbl. Apleezības, biletēs un kvīhtes par naudas noguldiumeem un usglabajameem noguldiumeem uš noteiktu un nenoteiktu laiku, ja noguldiujums leelats par 1000 rbl. Uglabajuma kvīhtes, kad usglabajana hemitas mantas vērtība pahrafa par 1000 rbl. (no 300—1000 r. — 75 k.).

Ar 1. septembri 1905. g. šahkot daschu weenfahrschu stempelmarku un aktu papiru stempelnodoķka zenas paaugstinatas, preekšč tam no finantschu ministra apstiprinati šchahdi nolikumi:

1) Deš lihds tam pastahwoščām 5 rublu, 3 r., 1 r., 60 kap., 40 kap., 15 kap., 10 kap. un 5 kap. stempelmarku šchķiram eewestas 4 jauna weida šchķiras: par 1 r. 25 kap., 75 kap., 50 kap. un 20 kap., kuras leetojamas pehž 30. majā 1905. g. Wisaugstaki apstiprinateem noteikumeem par stempelu nodoķkeem.

2) Stempelu nodoķkus atkauts aiflihdsinat tilfab ar jauna, kā ari wežā weida stempelmarkam. Tam noluhkam jaleeto par tīk leetu fumu stempelmarkas, jīk malfajams pehž jaunajem noteikumeem.

3) Weenfahrschus stempelpapirus islaid ar usrakstu, kurā aistrabits uš wizu jauno vērtību (1 r. un 60 kap. weetā — 1 r. 25 kap. un 75 kap.).

4) Weenfahrschu un aktu stempelpapiru turetajeem atkauts rentejās pahrmainit fawus jau senat eegahdatus stempelpapirus pret loķnem, kuras apšhmetas ar jaunajām zenām, peemalfajot flaidrā naudā starpību lihds jaunām zenām.

Aktu un wešķelu stempelpapiri.

(Baldbibas nolik. un rišč. krašč. Nr. 8, no 9. janw. 1901. g., spēhā no 1. marta 1901. g.).

Aktu stempelnodoķlis teek apreķkinats diwejabi: Augstākā un semakā mehra. Nodoklis augstāk mehra jašamafšā par wifeem dokumenteem, kuri šhmejās uš ihpashuma teestibam; apleezibam par nekustamas mantas eekihlafšanu (ari par šcho pagarinajumeem); kontrahta peenahktumu pahrwesšanu uš zitām personam, ja pahrwedums isdarits zaur fewisšču dokumentu; par šcho dokumentu pagarinafšanu; par wifadām akzijam, pajeem, obligacijam, kihlu šhmem un ziteem wehrtšpapireem.

Semakā mehra stempelnodoķlis jamafšā: par dascheem tirdšneezības lihguumeem; par kontraktu peenahktumu, pahrwedumu, kuršč isdarits zaur usrakstu uš pašča kontrahta; par kihlu paraksteem uš laulšaimneezības meliorazijas aishemumeem; par krepochu aktem uš femes gabaleem, kurus muiščneeku waj semneeku walstšbanka wehrt waj pahrdod.

Wekfelu un aktu papiru šķīru šaraktis.

A) Aktu papiri (27 šķīras)		Lošnes		B) Wekfelu papiri (25 šķīr.)		Lošnes		C) Weentfabriķis papīrs	Stempelnarāš (12 šķīras)
Aktu summa (rubļos) padota stempel- nodoklim		žena		Uš sumu (rbļos)		žena			
Augstākā mehra	Semākā mehra	R.	R.	R.	R.	R.	R.		
lišds 100	lišds 1000	—	50	lišds 50	—	10			
" 200	" 2000	1	—	" 100	—	15			
" 300	" 3000	1	50	" 200	—	30			
" 400	" 4000	2	—	" 300	—	45			
" 500	" 5000	2	50	" 400	—	60			
" 600	" 6000	3	—	" 500	—	75			
" 700	" 7000	3	50	" 600	—	90			
" 800	" 8000	4	—	" 700	1	05			
" 900	" 9000	4	50	" 800	1	20			
" 1000	" 10000	5	—	" 900	1	35			
" 2000	" 20000	10	—	" 1000	1	50			
" 3000	" 30000	15	—	" 1500	2	25			
" 4000	" 40000	20	—	" 2000	3	—			
" 5000	" 50000	25	—	" 3000	4	50			
" 6000	" 60000	30	—	" 4000	6	—			
" 7000	" 70000	35	—	" 5000	7	50			
" 8000	" 80000	40	—	" 6000	9	—			
" 9000	" 90000	45	—	" 7000	10	50			
" 10000	" 100000	50	—	" 8000	12	—			
" 20000	" 200000	100	—	" 9000	13	50			
" 30000	" 300000	150	—	" 10000	15	—			
" 40000	" 400000	200	—	" 20000	30	—			
" 50000	" 500000	250	—	" 30000	45	—			
100000	1000000	500	—	" 40000	60	—			
200000	2000000	1000	—	" 50000	75	—			
300000	3000000	1500	—						
500000	5000000	2500	—						

Lošnes žena: I. šķīras — 75 kap., II. šķīras — 1 rbl. 25 kap., III. — 10 kap., IV. — 15 kap., V. — 20 kap., VI. — 30 kap., VII. — 40 kap., VIII. — 50 kap., IX. — 75 kap., X. — 1 rbl. 25 kap., XI. — 3 rbl., XII. — 5 rbl.

Wairak leetojama ahrsemju nanda freewu nandā.

Anglijā . . m. sterl. (selta) = 9 r. 42 š.
 Austrijā . . guldis jeb florins = 79 š.
 Belgijā . . frants = 37½ kap.
 Danijā . . krona = 52 kap.
 Franzijā . . frants = 37½ kap.
 Grieķijā . . drachma = 37½ kap.
 Holandijā . . guldis jeb florins = 78 kap.
 Itālijā . . lira jeb frants = 37½ kap.

Portugālijā . . milreifs = 2 rbl. 9½ š.
 Šveicrijā . . frants = 37½ kap.
 Seem. Amer. } dolars = 1 rbl. 92 š.
 Saw. Walsf. }
 Spanijā . . . pefeta = 37,5 kap.
 Sweedrijā . . krona = 51,5 kap.
 Turzijā . . . piastrs = 8,0 kap.
 Bahzijā . . . marka = 45,0 kap.

Baribas weelu faturs daschos swarigafos baribas lihdsfeklos.

	Uhdens.	Olu baltums.	Lauti.	Stehrkeles.	Zuturs.
Leefā galā	75 ⁰ / ₁₀	18 ⁰ / ₁₀	6 ⁰ / ₁₀	—	—
Lautā galā	44 "	15 "	45 ¹ / ₂ "	—	—
Lafi	76 "	13 "	5 "	—	—
Goms peenā	87 ¹ / ₂ "	3 "	4 "	—	5 ⁰ / ₁₀
Lautā feerā	35 "	29 "	30 "	—	1 ¹ / ₂ "
Wistu olās	72 "	15 "	12 "	—	—

	Uhdens.	Olu baltums.	Lauti.	Stehrkeles.	Zuturs.
Kweefšu miltos	14 "	11 ¹ / ₂ "	1 ¹ / ₂ "	72 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀	abju kopā
Kudžu "	14 "	11 "	2 "	71 "	
Lufu "	14 "	14 ¹ / ₂ "	6 "	63 ¹ / ₂ "	
Rihfā	13 ¹ / ₂ "	7 ¹ / ₂ "	1 ¹ / ₃ "	78 "	
Siras	14 "	23 "	2 "	52 ¹ / ₂ "	
Pupās	14 "	25 "	1 ¹ / ₂ "	46 ¹ / ₂ "	
Salās pahfšu pupās	91 "	2 "	1 ¹ / ₅ "	6 ¹ / ₅ "	
Galvianu kappostos	92 ¹ / ₂ "	2 ¹ / ₅ "	1 ¹ / ₃ "	4 ¹ / ₃ "	
Salatās un spinatos	92 "	2 "	1 ¹ / ₃ "	6 "	
Kartupeļos	75 "	2 ¹ / ₃ "	1 ¹ / ₃ "	21 "	
Burkanos	86 "	1 ¹ / ₁₀ "	1 ¹ / ₅ "	9 ¹ / ₂ "	
Alkoholos	84 ¹ / ₂ "	1 ¹ / ₃ "	—	15 "	
Bumbeeros	80 "	1 ¹ / ₃ "	—	19 ¹ / ₅ "	

Tabula preefseh procentu aprehkinafchanas par 100 rubleem.

Laižs.	3 ⁰ / ₁₀		3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀		4 ⁰ / ₁₀		4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀		5 ⁰ / ₁₀		5 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀		6 ⁰ / ₁₀	
	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.	᠙.
1 deen.	—	0 ⁰ / ₈₃	—	0 ⁰ / ₉₇	—	1 ¹ / ₁₁	—	1 ¹ / ₂₅	—	1 ¹ / ₃₈	—	1 ¹ / ₅₂	—	1 ¹ / ₆₆
1 ned.	—	5 ⁵ / ₈₃	—	6 ⁶ / ₉₀	—	7 ⁷ / ₁₇	—	8 ⁸ / ₇₅	—	9 ⁹ / ₇₂	—	10 ¹⁰ / ₅₉	—	11 ¹¹ / ₅₉
1 mehn.	—	25	—	29 ²⁹ / ₁₆	—	33 ³³ / ₃₃	—	37 ³⁷ / ₅₀	—	41 ⁴¹ / ₆₆	—	45 ⁴⁵ / ₈₃	—	50
2 "	—	50	—	58 ⁵⁸ / ₃₃	—	66 ⁶⁶ / ₆₆	—	75	—	83 ⁸³ / ₃₃	—	91 ⁹¹ / ₆₆	—	1
3 "	—	75	—	87 ⁸⁷ / ₅₀	1	—	1	12 ¹² / ₃₃	1	25	1	37 ³⁷ / ₅₀	1	50
4 "	1	—	1	16 ¹⁶ / ₆₆	1	33 ³³ / ₃₃	1	50	1	66 ⁶⁶ / ₆₆	1	83 ⁸³ / ₃₃	2	—
5 "	1	25	1	45 ⁴⁵ / ₈₃	1	66 ⁶⁶ / ₆₆	1	87 ⁸⁷ / ₅₀	2	8 ⁸ / ₃₃	2	29 ²⁹ / ₁₆	2	50
6 "	1	50	1	75	2	—	2	25	2	50	2	75	3	—
7 "	1	75	2	4 ⁴ / ₁₆	2	33 ³³ / ₃₃	2	62 ⁶² / ₅	2	91 ⁹¹ / ₆₆	3	20 ²⁰ / ₈₅	3	50
8 "	2	—	2	33 ³³ / ₃₃	2	66 ⁶⁶ / ₆₆	3	—	3	33 ³³ / ₃₃	3	66 ⁶⁶ / ₆₆	4	—
9 "	2	25	2	62 ⁶² / ₅₆	3	—	3	37 ³⁷ / ₅	3	75	4	12 ¹² / ₅₀	4	50
10 "	2	50	2	91 ⁹¹ / ₆₃	3	33 ³³ / ₃₃	3	75	4	16 ¹⁶ / ₆₆	4	58 ⁵⁸ / ₃₃	5	—
11 "	2	75	3	20 ²⁰ / ₇₃	3	66 ⁶⁶ / ₆₆	4	12 ¹² / ₅	4	58 ⁵⁸ / ₃₃	5	4 ⁴ / ₁₆	5	50
12 "	3	—	3	50	4	—	4	50	5	—	5	50	6	—

Swari un mehri.

Kreewijas mehri.

- 1 kreemu pehda (= 1 anglu pehda) = 12 zolli.
 1 arščina = 16 werščoki = 28 zolli.
 1 faščens (afe) = 3 arščinas = 7 pehdaš.
 1 weršte = 500 faščeni = 3500 pehdaš.
 1 defatina = 2400 kwadratfaščeni.
 1 medriš = 10 fruččas jeb stopi = 740,568 kub. zolli.
 1 tščetweriks = 1601,212 kub. zolli.
 1 tščetwertš = 2 ofminas = 8 tščetweriki = 64 garnizas.
 1 puhrs = 4 feeki = 54 stopi = 1/2 muža = 2,62 tščetweriki.

Metru mehri.

- 1 metrs = 10 dezimetri = 100 zentimetri = 1000 milimetri.
 1 miriametrš = 100 hektometri = 10,000 metri.
 1 kilometrs = 100 dekametri = 1000 metri.
 (1 juhdsje = 7420 metri.)
 1 hektars = 100 ari = 10,000 kwadratmetri
 1 litrs = 0,001 kub. metrs = 1 kub. dezimetrš.
 1 šoppens = 1/2 litra.
 1 bektolitrš = 100 litri = 0,1 kub. metri.
 1 šheffels = 1/2 hektolitrš = 50 litri.

Kreewijas mehri šalhdšnuati ar metrem.

1 pehda = 0,30479 metra. 1 zolls = 2,5399 zentimetri. 1 olets = 0,5333 metra. 1 arščina = 0,71118 metra. 1 werščoks = 4,4449 zentimetri. 1 faščens = 2,1336 metri. 1 weršte = 1,06678 kilometrs. 1 " = 0,14377 wahzu juhdsjes. 1 kwadrat zolls = 6,415 kw. zentimetrš. 1 kw. werščoks = 19757 kw. zentim. 1 kw. pehda = 9,29 kw. dezimetri. 1 kw. arščina = 0 506 kw. metra. 1 kw. faščens = 4,5521 kw. metra. 1 stopš = 1,299 litra. 1 tščetwertš = 0,5248 šheffela.	1 metrs = 3,2809 pehdaš. 1 zentimetrš = 0,3937 zollas. 1 metrs = 1,8748 olets. 1 " = 1,4061 arščina. 1 zentimetrš = 0,2249 werščoka. 1 metrs = 0,4687 faščena. 1 kilometrs = 0,9374 weršteš. 1 wahzu juhdsje = 6,9560 werštis. 1 kw. zentimetrš = 0,1 kw. zollas. 1 kw. metrs = 506,1379 kw. weršč. 1 " " = 10,7643 kw. pehdaš. 1 " " = 1,0771 kw. arščina. 1 " " = 0,2197 kw. faščena. 1 litrs = 0,8131 šoppa. 1 šheffels = 1,9057 tščetwertta.

Kreewijas šwari.

1 mahrzina = 32 lotiš. 1 lote = 3 solotniki.	1 pudš = 40 mahrzinas. 1 birkaws = 10 publi = 20 pobi.

Dezimal-šwari.

1 kilogramms = 1000 grammi. 1 hektogramms = 100 " 1 dekagramms = 10 " 1 gramms = 10 dezigrammi.	1 dezigramms = 10 zentigrammi. 1 " = 100 milligrammi. 100 kilogrammi = 1 bubult zentners. 1000 " = 1 muža.

Kreewijas šwari šalhdšnuati ar dezimal-šwareem.

1 birkaws = 163,804 kilogrammi. 1 pudš = 16,380 " 1 mahrzina = 0,4095 " 1 lote = 1,28 dekagramma. 1 solotnikš = 4,27 grammi.	1000 kilogrammi = 6,105 birkawi. 100 " = 6,105 publi. 1 kilogramms = 1,4419 mahrzinas. 1 dekagramms = 0,781 lotiš. 1 gramms = 0,234 solotnita.

Mihkla.

Novelle te no Jul. Wezjoſola.

Winahdams uſ ſtatuwes weegli un pawirſchi aplidoju ar ſtateem plaſcho ſahli. Spilgtà elektriſſà gairma apſchilbinaja manus redſoftus. Publita ſapluhda raibà mudſchelli. Baltſ, melnſ, pelets un ſarkans kruſtojas un wilwojas . . . fetezeja chaofà. Dſihwa ſajuhſma walbija ſchai daſchadu kraſſu plantumu eſerà. Wainigs weiklais wijoliſtis ar doto Wjekarwſka Maſurku. Wiaſch eeleeſmoja ſcho puhli.

Sahfot no ſahles wina gala wareju iſſchſchirt daſchus individus. Redſeju, kà daſchs ſawam kaiminam par kaut ko peeſihmeja, zits raudſijas pehtofchi uſ manis; kahda ſkaiſtule ſmaidija, otra tſchutſteja aiſ wehdeſka, ſawai draudſenei, kà rahdas, ko loti intrefantu. Slats atduhras pret daſchu draugu un paſſau, pahrlaidas tai paſchà azumirſki tam pahri, lihds nonahza pee pirmas rindas. Tur ta kà ilgati uſturejas.

Schdeja ſeeweete, bahla kà pilns mehneſſs, ar ſarkanu roſi ogtmelnoſ matos Azis mihl'laini mirdſeja, kà eſera dſihle rudens puſnakti ſem ſwaigſnem apſehias debesſ. Ditko manami ſmaidija. Es kautkur, laitam kahdà glesnu galerijà, redſeju ſrenu ta ſmaidam.

Weegli drebeju. Neſtinu waj neapſinami reageja uſbudinajums — nepeederu gan pee lampu drudſchaineem — waj ſchi ſawadà klaufitaja.

Publika aprima. Troſfnis nomira ziſt-ſſanàs. Raibais kraſſu wirpulis apſlahpa, es redſeju tuhſtoſchas azis uſ mani mehrketas, ſinahrigas auſſs, kuras ſtanu gaidija . . .

Sem pawaditaja pirkſteem klaweeres ſkaneja daſchus afordus, tee iſſkaneja grubtſirdigà motiwà. Es dſeedaju:

„Paſaule jel rimſtees reiſ
Mozit mani mihlas ſahpem . . .“

Un ka tas beeſchi pee teem, kuri wairat ſawas jaunibas ſajuhſmas debſ mahſklineeki, neta zaur dſitu dſihwes iſſin, — pee pirmeem nehmeeneem paſchfugitejos, aiſſlihdeju kaut kur tahlu prom no ſchi puhka ar zilweta ſahpem . . . degu paſaules ſahpès.

Kad pehdejais afords nuskaneja, melanifsi palozijos. Sahle falihgojas, baltas rofas ftas weena pret otu, dseefmas eefpajds mira aplaufu trofni. Zaur to ftaneja „bravo“ un „bis“. Es pametu ftatuwi. Alf kulifem mani konzerta beedri gratuleja, zits firfnigi, zits greiffirdigi. Dseedataja, kura ispididija fawu numuru preefch manis un tifa usnenta deesgan wehft, teiza: „Medomajat, ka juhfu ispididichanas deht ta aplaudē, — studenti peerahda weenlahrfchi kolega lihdsjuhfu.“ War jau buht . . .

Isrihtotaji mani isgruhfch par jaunu uf ftatuwes, palozitees. Ta efot ftuama pateiziba par atfnibu. Tahds fchinis laifos tifums. Greefigi ifftaneja zaur trofni melnmatainas „encore“ — ka wehja fwilpeens kotu jaros. Dihwaini, ka wiawu isofirdeju.

Dseedaju wehl ko. Wina wehlejas.

Es raudfijos nenoteikti sahles dibenā, bet bahla feeweete ar oglmelneem mateem stahweja man preefchā. Wifas ftanas pluhda uf winas pufi, wifas ufkeha ja. Man likas, es dseedu winai weenai.

Kad konzerta ftarpbrihdi nonahzu sahle, melnmatainā feeweete stahweja netahlu no ftatuwes ftarp diwam jaunawam; weena ar selta dselteneem mateem, filam azim, fahrta — azim redsot — seemekneeze, otra — tumschmataina schihdeete. Winas dshwi par kautko farunajas. Bahla feeweete raudfijas kaut fur tablu fcho diwu jaunawu widu, ka naktis besgaliba; pa tekam, kuras man fwefchas un nesinamas.

Mani eeraudfijuhf wina fmaidija, tifko manami, neufrihtofchi; ta fmaidit mehds mahte deklam, kas eklamenu ifturejis.

Ar fameem ftateem gribeju noftigt zaur winas azim, tas tahles, tas noslehpuhos. Kas gan flehpjas fchai fawadneeze, kura war ta imponet? Kahdi peedfihwojumi, kahdas eejuhstas to radija? . . .

Winas fmaids pehfichni pahweidojas, azis staroja falgana leefma.

Smaids, domaju, tahds, ka behrniba man naktis fmaidija, rudeni, kad preefch gulet eefchanas isgahju ahrā. Gaudoja wehfch, trentaja melnus debefchus pa swaigfchnoto welwi, reisam nodsehsa wifas. Un tur, tur eefahstas leelais meschs, melna, melna tumfa. Meschā afks purws, tani esars, dehwets par besdibena esaru. Pat faufā gadā newarejuhchi ismehrit. Tad kautkas fmaidija man is tumfas; wahrdus neminot aizinaja dotees uf mecha pufi, tur efot atwehrtas wifas brihnumu alas. Bet man prahtā eefchahwas ka meschs pilns ar spokeem. Es nodrebeju un demos pa galwu un kalfu iftabā, weifki aif fewis durwis aifzirdams, lai neeefreetu pa fchfirbu kahds spots. Naktis fmaids tomehr manis neatstahja. Kad ispuhta uguni gulet efot, winfch aizinaja atkal uf meschu, folijas weft apflehptas afas, fur briljanta kalni un selta pilis. Lai isbehgtu no wikinofchā fmaida, pahahju galwu sem segas.

Mani apstahja beedri. Sweizinaja ar fefmem, jokoja un treeza par weenu otu konzerta numuru. Es atbildeju no fawas pufes ar asprahtibam, neaifmirfks azis pameft pa reischam uf melnmatainas pufi. Wina bija gehrbusees wara krahfas samta bluhse, melnos fihda fwahrfkos. Mahti ftuhsti uf leju, pahri aufm, ar zelinu par galwas widu.

„Intrefanta parahdiba,“ teiza kahds beedris un fawu rusgano bahrdinu brauzidams schahwa is azim ugunicus flatus.

Brihnischki ka dejuu tairni ar wiau pirmo walfk. Mehš schuhpojamees ka us wilneem melanfolifku fkanu ritumâ. Bija tif weegli un labi winas tuwumâ, kad rola ka apauguſt ap winas dailo, ſtiliſto ſtahwu.

Behz mehš runajam par muſikeem. Wina eenihda grubtſardigo Wolſu, neſaprotot, to es gan tur puſahrpahrtigâs melanfolika fkanâs atrodot . . . Deewinaja Richardu Strauſu un Maſkani. Paſtrihpoja dſihwibas un orgiaſma pilno mahſflâ.

Iſſinaju, ka wina auguſt Kreemijâ, naw kreeweete; apmellejuſt eewehrojamaſâs Ciropas galwas pilſehtas, eefkatijusees daſchadâs fa-beedribas ſchkirâs un tautâs. Eſot atbraukuſt uſ ſcho prowinzes pilſehtu atpuhſtees, uſ laizimu peemirſt leelpilſehtas troſſni, ka ari fonzentret tur eeguhtos chaotifkos eefpaidus.

Arweenu wairaf wina mani waldſinaja, ar katru azumirſki ſtuwa tuwaka, ſiltata, burwigata. Uzis mirdſeja hipnotiſejojochs dſidrumſ, luhpas kwehloja. Weeglâs un weiklâs grazijas mani apbuhra.

Mums paſtaigajotees par ſahli garamahjeji bombardeja wiau ar konfeti puteni.

Kamehr es ar beedreem faſſandinaju alus kauſus un pa paradumam dſeedajam kahdu jautru dſeesminu, melnmatainâ pa tam bij paſudufk. Melleju ſahlê, melleju garderobes iſtabâ, — nekur. Droſchi aiſgahjuſt uſ mahjam. Ari winas draudſenes neredſeju.

Neatlika zits neſas, ka uſmeklet draugus, kureem wehl weenmehr uſ galda putoja glahſes. eestiht to beſbehdigâ jautribâ, ta aiſmirſt melnmataino, dſehſt nemeerigo ſajuhtu is kruhtim.

* * *

No wina wakara, kad kauſchu mutuli eeraudſiju winas bahlo waigu ar ſarkanu roſi ogmelnos matos, man meera wairs naw. Wakaros, lihds to pahr meſchu, ka baltis ſeeds, auſt wiſmoſchais mehneſis, es atweru logu, iſleezos par to. Wehifch gaudo kautkur, kahdreis ſem palodſes, pliwina matus. Zitreis naktſ klufa un mehma. Seemas tumſa, ſdraboteem ſtareem zaurauſta, apſkauj wiſu dabu, zif dſiki winâ azis urbias. Rehgojas tuwak ſtahwoſcha toka ſluets. Rails un ſpurains. Melns plankums — meſchs uſ kalna. Tit papele weena pazetas is tumſas un melnâs kalna maſas ka mihklains pirkſts, un itkâ par kautko paregodams, rahda uſ ſwaigſchuu zekeem. Beetas ka kuſtetos, garaks ſteeptos . . . Tairni pret wiau ſpoſcho, ſilgano ſwaigſni rahditu . . .

Es raugos mehneſi itkâ gribedams eeraudſit wiau, winas waldſinoſcho bahlo mehneſſwaigu, ka neaiſbehtu klaidona kapu, dſikâs azis. Pahrnem weeglas ilgas wiau ſſuhpſtit . . . ſuhſt is winas weeglfahrtam luhpam bahlo un ledaino mehneſcha dwehſeli.

Un tad man schteet, ka es ka mehneschfehrlidigs kahptu pa logu uf zipreff, uf nahkofcho nama juntu, uf stahwo papeli patalna, no tas uf mescha galotnem . . . Tur dejotu ka ehna ilgu deju, pilns karstato wehleschanos — aissneegt wiinu!

* * *

Schodeen es wiinu fastapu uf eelas.

Frita retas, smagas sneega pahrfas. Ka duhnu spalwas, ka baltas krisantemas seedu lapinas, frita tas uf mana apgehrba, gresnoja to. Es issteepu roku: nabadsites tuhlin iskusa! Naudsijos gaisa; no tureenes tas bira, ka no leela feeta, klahja eelu ar baltu palagu, gresnoja kotus ar baltam stehmelem. Nahds puika, mehrkedams sawam zihmas beedram, eesweeda man smagu sneega pitu mugura. Es apgreesos . . . Diwas masas meitenites nahza no skolas, smehjas fhteem fflateem smeekleem, kas ka fdraba swahrguti noffaneja gaisa.

Wina nahza tad zehleem, daikem foteem, ar weenu roku peehemuff swahrkus, otra tureja sneega fargu. Smaidija pa gabalu. Es pazehlu jepuri. Sweiznot speedu winas roku, ka litas, par stipru.

„Kapeh3 Zuh3 tit reti reds?“ wina waizaja.

„Un Zuh3 . . . Zuh3 nemas newar redset dabuht,“ teizu es, newaredams neka ihpatneja teitt.

„Uf kureeni Zuh3 eedami?“

„Uf kliniku!“

„Zuh3 studejat medizinu?“

„Beidsamo femestri.“

„Nahfat man gabaliku lihds. Parunafmees. Slimneeki neaisbehgs.“ Wina mudinaja.

Drihs tomehr mani atstahja, eegreesas pee kahdas sawas draudfenes. Egot nopeetnas darischanas.

„Bet Zuh3 mani katra fink apmeklejat! Warbuht ka drihs aishrauzu.“ Wina usdewuff man sawu adreff peefodinaja.

„Nu tad — uf attalredfeschanu!“

Es gahju pa eelu. Pee welna kliniku! Wisas stihgas mani flaneja, wijas atordes, isriteja melodija . . . leega, waldsinofcha. Futos esam arsa, uf kuras baltas rotas spehle, strinksch stihgu peh3 stihgas . . . Esmu arsa un klauftaj3 reis3. Klauftaj3, kuzsch pat3 no fama instrumenta fkanam apreibst . . . instruments sem arsas stinkschketajas baltam rotam, twehlam azim, melneem mateem un weegli fahrtam luhpam stary zeetejas bahleem waigeem.

Uf eelas trauzeja zilweti, es baidijos fastapt pashstamu . . . Tas manas arsas stihgas pahrrautu!

Gahju uf meschu. Druhms klufums waldija fche sem apfnigufcho gobu un wihkfnu sareem. Ka aismirsta fwehtniza . . . Mekkelju putnika. Warbuht tas man dfeedatu, ka zittahrt Sigfridam. Neatradu. Zumsa. Leja, pilfsehta flaneja torau swani. Swehtfwinigi, dischi . . . Swanu orkestris fapluhda ar manam dwehfeles fkanam kopeja harmonija, eenesa mani sferu telya.

Swani aptlusa. Meschs tumšchs. Un tad es raugos starp rešnam gobam un behrieem, peekatnē, tur tur winaš fakuhst ar tumšu weenā melnā besgaligā plihmurā, man šchfeet, tee winaš mati. Winaš watejee melne mati nofarās debesu dštumos.

Zaur sareem išbrida mehnešs, leels, baltz, drebitu pilns . . .
Es steidsos mahjās.

* * *

Brihnoš, kapeh; es agraki pee winaš nenogahju. Kapeh; no-wilzinaju tikd.uds deemu? Kapeh; kautrejos no kautka neparedsama? Un taišni tad, kad newareju wairš fekot šinibai beesā grahmatā, tink-šchinaju klaweres, dšedaju toni augstaju — semaju, fuminaju šen-dširdetu dšeesminu, šimeju us papira lapas ar ogli šeweeti ar ogtumelneem mateem, waj tad, kad dewos us eelaš jeb konzertā gruhstširdibu išklaidet.

Leedsa allasch kautkas pee winaš eet.

Bet šchowakar nogahju.

Wina man šneedsa abas rokas. Preezajās, šmehjās. Tik ne gawileja. Wjš dširštija dšeesmas.

Es tā kà apšulbu. Birmā azumiršli brihnejos par winaš šmeekleem un preeku. Bet šeweetes noslehpumainā lihgmiba mani ašrahwa pa to pašču zeku, pa kuru winau. Peepešchi es jutos pee winaš kà šawās mahjās; kà pee šenas, šenas draudšenes. Bes weeša peeškahjibas, bes žeremonijam.

„Tā tad tik šchowakar eedomajat atnahst! Šlinkis tahds! . . .
Man riht jaaisbrauz.“ wina rahjās.

„Jaaisbrauz?“

„Nu jaaisbrauz,“ wina pahmesdama teiza. „Uš Pariši.“

Uš šafas auglu wahšes wina peedahwaja man wišnogaš. Es nopluhzu daschas no šmagā šekara, ehdu ar garšču un škraidiju pa mišksto grihdšegu, kureš aišmekma gandriš wifu grešni eerihkoto ištabu.

„Kapeh; tad us Pariši?“ waižaju.

Wina pawihšpnija un šmihneja kà par kahdu išteiktu multibu.

„Waj tad Šuhs neredšat, kà šche naw ne melna! War weenigi tilai nerwus šamaitat. Šeb Šuhs domajat žitadi? . . . Šche dšihwe nobahlušt praktikšo ruhpuju patreššlā. Neesmu wehl neweena žilweka šastapust, kureš špehtu išbahst degunu ij šchis nahwigas šaimneežibas ehnaš, paškatites šaulē, špingtā, brihwā dšihwē. Pat šchejeenes mahššlineekam ir wiša dšihwes bauššiba: šlts šaktinšch, kumofs maises un šchajos lihds ašprahtram garšlaizigos restoranos gļahse alus waj šastjas un bišarda galds. Bet Parišē mutuko dšihwe, kà juhra orkanā. Tur žiti kaudis . . . besballigi, — nepraktiški ari, ja gribat ar šcheem šaimneekem šalihdšinat. Gribu turpinat atkal študijas.“

„Šuhs študejat?“

„Glešneežibu.“

„Tā? — Šuhs gļešnojat!“

„Šuhs ta nešinat.“

Nu tit nahzu pee atfinaš, ka es itneka par wīnu nesīnu. Warbuht wīna tāpat par manim. Ne kaħdas tautibas ne kaħtras. Guleja kautkas zekā, kas leedsa iprašchnat tās personību. Ari deesgan maš tas intreseja. Likās, ka ari wīnai ir šwešča parašča, kura nezisbehgama fastopotees ar šweščtauti, waizat: no kaħdam mahjam? Kā deħšs waj meita? Ko dari? Man nu weenreis peetika ar eespaidu, kuru es mantoju teeschi wīnu fastopot kā zilweku, likoš waldšinatees ar to, kas mani pee wīnas ka zilweka faistija, bes pagahntes, bes kaħtras un dšintenes. Uu wahrds nedewa neka noteikta. Bij ne armenišks, ne italīšks. Warbuht turzīšks jeb tšhiganu.

Wīna man rahdija glesnu, kura šahweja wehl us šteem un likās neilgi kā glesnota.

Nakts. Juhra. Kaila seeweete šahw us bojā gabjušča kuga šchīlas, raugas uhdenī, spēhlē wijoli. Nahdas, ka wijolu škanaš nes wīnas šawado laiwu us preekšču. Melni mati nokaras pahre pležeem, šapluhšt ar tumsu, miršt uhdenī. Rit špošča ašara juhā.

„Tā ir mana dwehsele,“ wīna druhmi teiza, peħščhni eesmeħjas. „Šeb juhs netizat?“

„Nokana leelīščka, wilzeeni spēhji, kraħšas...“ es gribeju šawu špreedumu nodot. Bet wīna man nekahwa isteiktees, rahdija zitu, kā rahdas aišketošchanas deħt no feenas nonemtu, glesnu.

„Šche kaħda mana reproduktija peħz Štucka. Juhs drošchi pašhštāt originalā šfīnkšu?“

Sarkanduhmainā sondā kwehšoja šfīnkšas kruhtis kaħrtā leesmā. Ar šawām lauwas ketnam ta šchnaudsa wihreeti. Šš reħtam riteja ašnis. Sem glesnas eegreesti rahmī teewi garenti latinu burti:

Derweilen des Mundes Kuß mich beglückt,
Verwunden die Tagen mich gräßlich.

Es lašju škati paraštu. Wīna raudšijas us manim un šmaidija. Baltee šobi wišmeja elektrīškā gaismā. Uzis dšīrkštija šawads uguns, kautkas šopejs ar šfīnkšas azu leesmu.

Man tikās filosofet par dšīldomigeem Heines wahrdeem.

„Ja,“ es eesahku, „šchis pamata motiws škan zaur wišu dšihwi. Wišu tragediju melnais wilzeens šahtot no Aeschilos...“

„Nu sehščhatees tatschu! Ko Juhs tā škreiat?“ wīna pahre trauza mani. azim redšot, negribedama dšīrdet manas filosofijas, kas beeschi noteek pee mahššlineekeem, kuri redš wišu šimbolā un newehlas šimbolu šadalit šausoš jehdšeenoš un špreedumos.

Es neseħdos. Jutos toti omuligs kaħjās, štaigajot pa istabu.

„Nu tad es Juššu meħanīšmu apšahdinašču. Ar waru!“

Wīna eestahjās man zekā. Gribeju tai paeet garam, wīna bij weiklaka, — aiššheidsās man preekščā, šakebra mani pee elkoneem, biħdija atmugurīški lihds diħwanam, us kura es noščhuku.

„Nu meħanīšms apšahdinats!“

Kad wina gribeja atnemt fawas rofas, es fatwehru tās pee
elkoneem, nelaidu wakā. Wina wiltās atpakaf, pasliħdeja un fatima
pahr mani.

Es apreibu no burwigā un peektahwigā meefas fiktuma.
Weegli drebeju.

Un kad winas luhpas kā twehlofchs tehrauds dedfinaja manas,
un negribeja atswabinatees, — es nogidu, ka man isdewiba tagad
eesubht winas ledaino mehnescha dwehfeli. Bet no ledus un meh-
nesnizās ne wehfts. Drihsaf karsta lawa no jemes dfitumeem, —
gatara mani iħdfi aijnest, aprakt, iswehlot un fastingt.

„Tu est miħkla,“ es tħufstestu.

„Un tu est teika,“ wina tapat tħufstesta, luhkojās man azis
un fmaidija.

Saruna alegorijās man litās joziga, es praħju: „Kā tā?“

„Ja ir. Kā teika tu atnahzi, aħrahwi mani fewim liħdfi —
kauttur tablu prom, aħrpus itdeenās, aħrpus farneem . . . Teikā.
Briħniħski daitā teikā. Waj tew mahte ir stabstijust seemas wakaros
teikās. Nu tad tu fini, kas teika. Daita, nepeeejama . . . Es
miħkla palikħchu weena aufstā dħihwē. Bes zilweta . . . Saproti, bes
zilweta, kura war fewi atspogulojamees redset, ar kuru kad runā,
ħħteet ka ar fewi runatu, bes zilweta, kuru kad fħupħta, leetas ka
fħupħstita fawas dwehseles daitakos fapnu seedus.“

„Daiħniba, . . .“ es mehginaju runat. „Ari es esmu iħjutis
dħihwē tħħħibu, galwenais — zilwetu tħħħibu. Daitu, dħħt juħ-
toħchu zilwetu. —“

Wina manus wahrduš ar faweem fħupħsteem apflahpeja, nodħħa.

„Neweens zilwets wehl manis naw miħlejis, naw teizis ħħos
daitos wahrduš „es tewi miħlu!“ Ja tās ir ħħdreis notizis, tad tee
bija meli. Salti un peleti! . . . Ĥħee tħħħee, praħtistee zilweti
neħpeħ miħlet. Ja tee tuwojas Miħlas fweħtnizai, tad luhkojas ar
weenu azi atpakaf, waj neħaħħobisees pa tam praħtista itdeena . . .
wimu idols un fweħtums. Nepaneħami! . . .“

„Es tewi miħlu!“

„Tu?“

„Neiħħami . . . kā miħlu.“

„Un tad,“ wina waizaja, „kad tu miħlu atmineħ, waj at-
minejumu miħleħ?“

„Es nekad tewis neatmineħchu.“

Wina peeħhlās, iħdħħa elekħriħko lampu. Ĥstaba fatumħa.
Zaur logu — no eelas laterna — speedās baħla ħaħma.

„Ugung trauzē tewi ħħaħħtees, mana miħtā teika.“

„Bet tumħa ħaħħħi miħlu,“ es atħirtu.

Winās rofas apwiħās ap manu kaħlu, azis tweħli staroja blaħħ-
manā ħaħmā. Waleji mati ħrita ħar manu kaħlu uħ ħuħtim. Es
redħeju tagad winā esaru kaħnu starpā, puħnakti. Ĥaħħli walddinofħu,
dħħu . . . warbuht nahwes iħħħħħu. Baigu . . .

„Teiz, ka tu mani mihli,“ wina luhdsās, un karsta elpa aisslahra manus waigus, winas waigs dedsina a manejo. „Teiz, ka tu mani mihli, un es buhschu laimigatā ferweete pašaulē. Es nebraufschu tad nekur! Mehš dseedašim muhsu Mihlai daitakās himnas, mehš apstarošim šcho dšihwi šahrtakeem stareem, mehš seedešim tā diwas štuhpštos aptampuschās lorus pukēs, mehš dšeršim Neapšinamā nektaru un apreibuschi šapnošim us šmaršchu witkeem . . . Teiz šchos trihs neezigos wahrdinus, jaunā dšihwē tee muhs eenefis, tā burwju atšlehga, tee atšlehgs dabrša wahrtus, aij kureem wišos ilgu lilijas feed, wišas tad pluhzamas! Teiz, jel teiz! Es šinu, ka tas, ko tu teikš, buhs wisdaitakā pateesiba . . .“

Bet es — mineju mihtlu. Tā labirints tā man litās, kurā, ja reiš eeeeschu, muhscham maldišchos. No ejās ejā, no istabas istabā . . . Bet aij manis paliks plaščā pašaulēs telpa, kur dšihwe trako, špehja, wehtraina, dseedadama . . . Ne man tad wairat wina atpašaf greestees.

Es paleezos un tšchufsteju winai aust:

„Manas gintas ir tee Afri,
Kuri miršt, kad wina mihlē . . .“

* * *

Behzpusnatts. Slida eela. Smidšina beesā migla. Gahšes laterni kuhp. Mabjas tumščas, austas, weenmušigas. Us kašdas masas eelinas pretim nahš diwi „naktšbehrni“, trallina walscha melodiju.

Man gālwa schwingst, waiqi kwehlo tā ugunis. Nžis grausch. Luhpas šahp. Domas isklaidetas. Neweena pawedeena, pee kura peeturetees. Katrs preekšstats ešflhd chaofā.

Wina man eedewa šihmiti ar adreš no Parises. Lai rakstot. Pawasari mani apmeklešot, braufšot kopeji us Deenwidus jubru. Dšihwošot weenā willā, baltā willā pee juhras. Nihst man jaet us peeštahni — pawadit.

Nemanot esmu : ofkuwis pee upes. Neapšinigi, negribot. Ko lai gan šche mekleju?

Man rokā winas adrese. Neesmu wehl tās laštjis. Pahrkaros pahr dšels sehtu, raugos melnā straumē. Neredšu zita nefa, ka tumšču miršumu. Gešehrdamās pašib tumšā kaija. Pašuhd. Smags klušums. Naug, tur tumšā winas bahlais waigs, melnas, kaištosčas azis . . .

Pirksti darbojas nesašinā ar domam. Šihmite šasmalzinata mašās drupatinās bišt zaur pirštu šarpām uhdeni.

Ko es daru!? — Pah wehlu . . .

Masas baltas pahršlas pašuhd melnos tihšlos.

„Mihkla es tewi mihlu,“ luhpas tšchufst. Trihšas raušta kermenī. Es raugos uhdeni. Tas pašuhd is azim; tā weetā attveras apakš-

semes wewes — tuhstoschām . . . Es ee-eju weenā, eju otrā, gribu
tikt ahrā, — apmaldos, ahrā neteeku. Ahrā schālz pawafaris, meitas
wij ojala wainagus, puisci kaldina sobenus . . . Tu dšihwē wairs
netikš.

„Es tewis nekad wairs neredšeschu . . . Nekad!“ domās kahds
runā. „Dihwaini! . . . Kapehž gan ne?“

„Brr!“ — aukstu drebutu sagrahšts ekleedsos. Juhtu ka esmu
miglas apflazits, ismirzis. Nogreeschos no upes Soloju mahjup.

Breesch azim redsu nenoteiktu simbolu, aušis škan melodija,
weegla un tihra . . .

„Mihšla, es tewi mihšu.“

ERNST PLATÉ, RIGA

Derweilen des Mundes Kuß mich beglückt,
Verwunden die Lagen mich gräßlich

Wehja brauzeji.

Aspajjas.

Ko, meitin', klausees tif wehrigi?
Gar mahju skrej weefuka sirdsini
Ar wehja kamaninam.
Pär laukeem, pär grahweem kà schmahz un krahz,
Pär zelmeem eet kamanas brihz un brahz,
Ak, meitin', bihstees no winàm!

Kas winàs eekschâ fehstees drihst,
Tam sils un falsch gar azim schkihst,
Zehrt waigâ sari un stibas!
Tu atkfstos tuhdat pret almeni,
Ij mutes isbirtu sobini,
Un puschu buhtu ribas!

Kas wehjam lîhdsi aisbrauzis,
Neweens wairs mahjâ naw pahrbrauzis,
Ne sinas wairs, ne minas!
Tif kehrtot wahrnu bari ween
Wehl uf to puft patak skreen,
Kur aisbrauza kamanikas — —“

— „Ak, mal min', lai ribinas pahrluhstu,
Lai sobini wißt isbirtu,
Bet — skaisiti ir kamaninàs!
Ak, mahmin', ja ari brauzejs suhd. —
Ak, miškâ mahmin', kà buht'? kà buht'? . . .
Es fehdischos tatschu winàs!

R u d e n s.

Aspajjas.

Ko ta gaisma tif nespocha?
Ko tif bahla un schpiga?
Aisgabja, aisgabja wafara!
Gjot no pirksa wehl pameta
Saules gredsentinu.

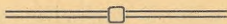
Ko tàs lapas tif farkanas?
Waj gan bijuschas meschdegas?
Meschinâ staigâ rudenis,
Apfes pasarâ patahris
Sarkano mehteliti.

Kur tās jaldās dseefminas?
Stumji fkan zirzeu waimanas!
Kur pats spehletajs palika?
Grahvja malā guf nomešta
Ganina stabulite —

Kur tas dšhwibas uspluhdums?
Kur tas strautiku straujojums?
Kurpu steidsees, kur palizis wiņsch?
Schekli tik pusšizis uhdentinšch
Pelekām aztinam štatas —

Migla, ne faukta, ne gaidita,
Migla kà pamachte atnahza —
Seme, ak, mihkà semite,
Deenu tew nespīhd wairš faulite,
Natti pat swaignišchu nawa.

R u h p e s .

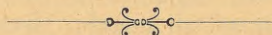
Biršneeku Sofijas.

Seme štatās
Tumsai waigā.
Nupjā pelekā
Gehrbā ruhpes štaigā.

Sejā schaubas fastinguschas,
Leeks tur smaidš:
Nis štatas nekustofchas,
Ešpa — waidš.

Kur tās eet,
Wer tur wahrtus zeet;
Bet tās eesprauschas lihds mehrejām.
„Saki man, kas buhs?“ tās nebeids praft tam

Un tās katru moka,
Un tās katru grausch,
Nesalotamo lota,
Nesalaušchamo laušč.

Buhritis, ašaras, misericordia.

Drihs legends no wahzu rakstneeka Georga Rusešera.

I.

Buhritis.

Kad Kristus taišijās atstāht semi, wiņšch peesauza few kļāht Peteri un runaja: „Sirdsmihtāis mahžekli, man nu drihs jaščķiras un tapehž es tew labpraht wehl ko dahwinatu. Bet tu jau nu pats šini, ka man naw ne mahjas, ne sehtas, ne naudas, ne mantas, weenigi tik šchis nabaga putniņsch ir mana mantas teesa. Tas guleja wakar zeka malā pahrstu spahrniņu; tad es wimu pazehlu un padširdiju un paglabaju sawa mehteta krotās. Tagad tas ir atkal wešels kluwis un šķaisi pazehla sawu balši. To es atdodu tew, mans mihtāis mahžekli. Barot wiņšch tew ne pawisam naw jabaro, tikai jatura mihtsch un jasadse; tad wiņšch tew peestersees un nekad nepametis tewi, un ari dascha jauka dšeesma eepreezinās tawu šrdi. Bet reis es atkal nahšschu atpakā, un ja tu tad man warešt parahdit putniņu mošču, wešelu, no ta es redšschu, ka tu teescham ešt bijis mans ustizams mahžeklis.“

Un kad nu tas Kungs bij usbrauzis debestis, Peteris putniņu kopa un sargaja un šchis šekoja winam, kur ween mahžeklis gahja, un kad wiņšch, wajats un šchausts, guleja tumschā zeetumā, putniņsch wimu eepreezināja ar sawu jauko dšeesmu šķanam. Un Peteris gaidija us sawu Kungu; tomehr tas Kungs nenahja, un kad winam bija jamiršt, wiņšch putniņu nodewa sawa wezatā mahžekļa šinā un gahdibā un tam peekodināja, glabat putniņu pee sawas šrds.

Paaudšes nahja, dšihwoja un isnihta. Wini wišt gaidija to Kungu; bet tas Kungs wehl arween nenahja. Un te nu reis gadijās, ka weens no teem, kam bija sargat un glabat ta Kunga mantojumu, šajuta bailes sawā šrdi un runaja us draudšt šchos wahrduš: „Šit weegli putniņsch newar patikt wakā un aišļaištees, un tad tas waretu nahšt nagos wanagam waj šķim! Tad mums ta wairs nebuhtu, kad tas Kungs to no mums reis atpraša. Tapehž darinašm buhriti, istaiššm to no šmalakā šudraba, un tur tad lai putniņam buhtu dšihwes weeta, tā ka wiņšch no mums newar aišķlišt projam.“

Un tas tà notifa, kà gudrais wihrs bija mahzijas; tatschu no ta laika putninsch wairs nedseedaja tik flaiti. Tà pagahja fints gadi, un tad kahdam zita putnina fargam likàs, ka buhrischa spreesli efot par dauds refchi un putninsch warot teem isprausteas zauri un aistlaisteas, waj ari sebeefta eelawiteas buhri un putninaam nodarit faunu. Sargs buhriti eefschypufe wisgaram islika ar tihflu, austu no smalkafajam selta stibgam. No tas deenas putninsch nedseedaja wairs nemas, un ja zilweki wiwu gribeja apskatit, teem apschilba azis un wini fazija: „Kas tas par flaitu putniku! Winam jau spahrnini tihra selta! . . . Taf to wini nesinaja, ka wiwu azis bija flatijuschas tikai buhra selta tihflu. Un beidsot masais guhsteknis bija pilnigi aismirfts.

Te weenudeen tas Kungs atkal parahdijas semes wirfù, un wiwisch gahja pee fawu nama turetaja un runaja: „Kur ir mans putninsch?“

„Taws putninsch?“ nama turetajs jautaja isbrihnejees. „Es neka nesinu. Man usdots fargat tikai tawu fwehtnizu, tas ir fudraba buhritis, eefschypufe islitts ar smalku selta schkeedru tihflu. Un to es nolitu droschà, labi apfargatà welwè. Nabh un redfti pats.“

Un nama turetajs, panehmis leelu atflehgu, atdarija dselschu durwis un eeweda to Kungu tumeschà welwè; tatschu welwe kluwa gaischa no fposchuma, kas isgahja no ta Kunga azim. Tad nama turetajs winam rahdija flaitu buhriti un nometàs zetos semè ta preefchà, un wika firds bija pilna godibas.

Pestitajs atdarija buhrischa durwis, un wina roka pee tam weegli trihjeja. Wiwisch pafkatijàs eefchà un eeraudfija fawu mihto putniku; tatschu tas nekustejàs un ne-elpoja wairs.

„Wiwisch ir beigts,“ Pestitajs kufu teiza us nama turetaju.

Tad nama turetajs apjuka un runaja stomidamees: „Kungs, kaut nu ar' tas putninsch miris, bet mums taf wehl paleef tas buhritis!“

„Ja,“ Kristus atbildeja un smaidija ruhgti, „to buhriti juhs paturefeet joprojam.“

II.

Kristus afaras.

Kristus staigaja no semes us semi, un wifa seme bija paganu rokàs. Krahfchnas marmora fwehtnizas usglabaja sewi deewu tehslus, un fwehtnizu pagalmos kwehloja altari. Upura lopi, fadsifiti kopà no malu malam, rehja un smilsteja sem fawu kahweju zirweem un tuteneem.

Un Kristus jautaja zeetejai dsihwai radibai: „Kadehf juhs wed pee kauschanas? Kadehf zilweki juhs fadefina us faweem altareem?“

„Sawas tizibas dehf,“ dsihwà radiba atbildeja.

Tad dsika lihdszeetiba fagrahba Pestitaja firdi, azis winam kluwa walgas, un schelstirdibas afaru flazinati, wif upuru altari isdfta,

un no ta laika zilweki wairs nesadedsinaja lopu meefas, lai godinatu fawus deemus.

* * *

Kristus staigaja no semes us semi, un wisa seme bija jau kristito rotās. Un wisch wisch redseja usleesmojam fahrtus, un leefmu widū, lozidamees kà tahrpi, sadegot zilweki lubdsās: „Kristu, tu Deema dehls, apschelsojees par mums!”

Tad schaufmas sagrahba leelà Mahzitaja firdi un wisch, peegahjis pee kahda fahrta, jautaja bendes kalpeem: „Kadeht juhs fadefinat scho wiru?”

„In nomine Domini,*“ skaneja atbilde, „muhsu swehtàs tijibas deht. Wisch ir kezeris.”

Un wisch gahja pee kahda zita fahrta un jautaja: „Kadeht juhs fadefinat te scho seewu?”

„In nomine Domini“, bij atkal atbilde, „muhsu swehtàs tijibas deht. Schi seema nodewufes welna warà; wina ir ragana.”

Tad neismehrojami dsita lihdszeetiba sagrahba wisu zilweku Atswabinataja firdi un wisch raudaja. raudaja stipraki, nekà bija raudajis pee Lazara kapa, raudaja ilgaki, nekà par samaitaschanai nolemto Jerusalemi, un Kristus ašaras isdsehfa wisu fahrtus semes wirsū un turpmat zilweki wairs nesadedsinaja zilwekus — in nomine Domini.

* * *

Kristus gahja no semes us semi, un wisa seme jau bija kristito rotās. Un wisch peenahja pee kahdas basnizas, un schini basnizà kalpoja winam; augstu gaisà torna galà kà uswahretajs pazehlas wina krusis, — kaut gan pateefbà tas atkal nebija wina krusis, jo tas bij apfelstits.

Un raugi, pa basnizas durwim ismetàs ahrà mahzitajs, un wefels bars plofonu wina wajaja; tee wina sagrahba, fta un no plehfa winam amata swahrtus no plezeem.

Tad Kristus jautaja: „Ko gan wisch darijis, un kapehž juhsu firdis kwehlo tahda nikna naida uguns? Ka wahrdà tad juhs to darat?”

„Ta wahrdà, kusch miris Gulgatas kalnà!“ tee winam atbrehja preti.

„Wisch sludinaja zitadi, nekà muhsu tijibas apleeziba prafa.”

„Un juhs wina gribat fadefinat?” Pestitajs jautaja baigu schaubu pilnu fredi.

„Ko tu ar' neisdomà!“ wini eefauzās. „Mehs efam Kristus kalpi, un muhsu rotam japaleek tihram no affnim. Mehš wina titai isttumjam no basnizas klehja un atnemam winam wina amata nofibmes, — un tad lai wisch pats dara, ko šin.”

Kad Pestitajs to dsirdeja, wisch raudaja trescho reisi, un raudaja stipraki nekà zitam reifem; tomehr wina ašaras nespehja isdsehst eenaida uguni, kusch kwehloja zilweku firdis.

* „Ta Runga wahrdà“ (latini zitats).

III.

Misericordia.

Kristus eet pa pafauli muhsu deenâs. Wiaſch eet turp, fur kopâ daudj zilweku, wiaſch nokahpj kalnakturwês, fur laujch ogleš un dſelfi, un eet eeffchâ fabritâs, fur tâs iſleeto, lai weſereem klaudſot, riteneem fibot un ſwahypſteem tſchirkſtot raditu leelgabalus, lugus un twaika ratus.

Un Kristus runâ: „Es ſche eſmu, juhs behdeft un gruhtdeeni, es buhſchu juhsu eepreezinatajs.“

Tomehr maſchinu ruhkona nomahj wina balſt. Un nu wiaſch runâ wehlreis un ſtatatu balſt: „Es ſche eſmu, es — juhsu Beſtitajs, es buhſchu juhsu zefa wadonis.“

Tad druknee, kwehpeem klahtee wihrî paſmihn — pa puſei lihdszeetigi, pa puſei nizinoſchi: „Gj tahtak, mums newajag nekahda Beſtitaja. Muhsu ir miljoni un mehš tureſimees kopâ pret wiſu pafauli.“

* * *

Un Kristus eet tahtak, no leelâ puhka wiaſch eet pee weentula, wiaſch wirina mahzita wihra klufâs ſtudiju iſtabas durwis un uſ wina runâ: „Es ſche eſmu, tawš glahbejs, tawš atpeſtitajs. Tu nabags weentuli, es buhſchu tawš beedris un palihgš.“

Tomehr mahzitais wihrš paſmaida un atſata: „Kaut es ar' eſmu weentulis, tak juhtos droſchš un ſtiprš. Uſmani: ar ſchito ſtobru mana ajs ſpehj faſſatit wiſtahtakos ſpihdektus telpâ, fur wehl nekad naw aiſſkanejuſe wehšš par temi un taru kruſtu. Statees ſchurp: ar ſcho ſtiklu es eekatos paſaules buhtibas ſihtakajâs zihpſlinâs un nefaredſamais ſkaidri parahdas manâ azu preeſchâ; pa ſcho drahti es rumaju rinkſi ap wiſu ſemes lodi waj ari aiſwadu tuhſtoſch ſirgu ſpehku tahtlès. Un weentulis, jateiz, es ar' nemaſ ne-eſmu. Paſtat' tiſ tâs tuhſtoſch grahmataš, kaš no ſeenu plaukteem noſkatas uſ mani: tâs runâ klufu, gandrihš nedſirdamu walodu; tak es winas ſaprotu un juhtos kâ karawihrš leelâ, warenâ karapulâ.“

* * *

Un Kristus eet tahtak un domâ: Ko tu wehl dariſt ſemes wirſû! Puhliš un weentulis ir kluwufchi ſtipri un patſtahwigi, — neweenam wairš newajag manis.

Tâ tahtak ſofodamš, wiaſch eeranga zefa malâ gutam kahdu noſchelojamu behduliti: wina kahjas aſſno no tahtâs zefa gaitaš gruhtuma, drehbeš ſkrandâs noſarajaš gar wina meefam un wina iſtwihkuſchâš luhpaš tſchulſt: „Uhdeni!“

Tad Beſtitajs nometas zetos un dſirda iſſlahpuſcho; un nu ſchis pawer ſmeldeſoſchos azu wahkuš, pateizigi eekatas laipnajaš azis un dweſch tikai: „Manš Kungš un manš Deemš!“

Un Zilweka dehla ſirdš kaiſt laimé un preekâ; jo wiaſch redj, ka wina wajadſigš wehl weenumehr, un wiaſch dara kâ ſenaſ darijſ: wiaſch eet pee apbehdinateem un atſtahteem . . . Zulſtojſ L.-Kr.

Sana Shofenthala
Perboma fapuis.

Wexàs mahtes brihnumfahles.

J. Torrunda nowele.

Wifs tas notika deht neeka.

Pahrwaldneeks reis ais neusmanibas bij atstahjis atflehgu spihkera durwis. Saimes kehlfcha Leene, kura walidija ari pahr wistu pulkeem un ais godfahribas ar wifadeem neatfaueteem lihdsfekkeem pawairoja famu pawalstneeku eenahkumus, isleetoja scho isdewibu un nosaga pahris flehpju kweeschu.

Kad muischas ihpafchneeks, Klaus Wrede, to dabuja sinat zaur firgu puifcha noscheshojamo pfabpafchamu, wiau pehz trihs mehneschu ilga meera pahrnehma breesnigas dusmas. Ka peenahkàs, wiafch isbahra mainigos: wifupirms aismahrschigo pahrwaldneeku, tad kweeschu sagleni un pehdigi pafchu zeenigo, kura schini leetâ bij pilnigi newainiga.

Pehdejà, faprotams. neusnehma fawa lunga un pawehlneeke pehffchno usbrufumu pazeetigi, bet energiski aistahwejas ka jau temperameta pilnai un nepateest apwainotai mahjas mahtei peenahkàs, atgahdinadama wixam, tai ka lihgawai fimeitris doto folijumu: us wifseem laikeem apflahpet sawas ahtras dusmas.

Klaus Wrede tuhlin peekahpàs un wifu noscheshlodams kuhdja peedofchamu, atjaunodams lihds ar to doto swehrastu. Un wehtraino deenu noslehdsja firsniga islihgschana ar apputejuschu pudeli is wifuswehtakâ wihna pagraba.

Bet katris sin, ka no eeraduma iv tikpat gruhti atswabinatees ka no kahdas kronistkas flimibas, un ta ka nu ledus reis bij eeluhfis, kaut ari Klausaf pirms dusmas bij sen jau laimigi pahri, wifseem swehrasteem par pihiti usnahja jaunas. Un schoreis Renates kundse nebija bes wainas.

Wina bij likuse nolitt sagistetu gatu pagraba lai isnihzinatu usbahfigàs schurkas un peles. Klausaf mihtakais funs, Rufs, bij wiau weeta to faehdees un nelaimigi nosprahdsis. Trafu dusmu pahrneems, Klausf eedrahfas pee sawas feemas un apbehra to ar ruhkteem pahrmelumem. No fahkuma Renate kluseja.

„Bet ko tad lai es buhtu darijuse? Tai wezaja ligida jau tshum un kust no schurkam; wixas smejas par usstahditajeem flasdeem un

nedomà tur eelihst; mehš tatschu ari newaram scheem breefmoneem kaut noehst matus no galwas," wina aistahwejas.

"Sagisteti kweeschi jaleek, bet ne gafa," winsch atzirta.

Renate skatijas winam meerigi azis, un winaš mutes laktini rau-
stijas. "To tew, mihtais man wajadsēja agraki teikt. Ja jau nu mehš wistam nenowehtlam kweeschus, kur tad nu wehl schurtam," wina fazija lepni.

Schi aukstastiniba un wahrdu ironiska nofrasha wina kaitinaja lihds ahyprahtam. Bet Renate nepadewās. Bes bailēm wina atfta wina usbrukumu, un schai saduršmei nesefoja sameerinafchanās, bet katris ruhtdams eegahja sawās telpās.

Klaufs Wrede schuabha ween. Schahdās reišes winsch netik ween ka smeškeja sawus leelos zigarus, bet mehdsja winaš gluschi ween-
kahršchi apeshst. Wina seewa sehdeja ais aisslehgtam durwim sawā atsweltnes krehflā un pahrdomaja ar ruhtu noscheloschanu sawu trihs-
mehneschu ilgo laulibas dšihwi.

Wina jau tuhlin naw gribejuse — o, kaut ari wina nebuhtu pade-
wufes! Wina sinaja zit schis wihrs bij reisam ahtris un dusmigs.

Kunaja, ka wina pirmā seewa, maigā Weronika, tam wehl guftot uš firdsapšinas. Wroni no wina foti baidijufes un kahdu deenu, kad ta naw warejuse wairs isturet ar scho breefmigo wihru, klust apgu-
lufes un naw nekad wairs uszehlufes.

Wehl sehru gads nebija nobeidsees, kad Klaufs Wrede nobrauzja pee sawas seewas wezakeem un luhdsja pehz bruhnmatainas Renates, Weronikas jaunatās mahfas rolas. Winsch, saprotams, dabuja kurwi un pehz pusgada wehl otru, kaut gan firds dšikumos wina newareja atfazitees no stalta swaina.

"Newar," wina fazijuse. "Redsi, tu newareji istikt ar nabaga Wroni, kura bij tik mihta un laba. Kas lai ar mani noteek? Es esmu tikpat ahtra ka tu — notiks wehl aštinainas saduršmes. Kur tad lai paleek nabaga behrni?"

Bet winsch winai nedewis meera. Wina mihleštiba tai apfoli-
juse silās debesīs jemes wiršū — lihds wina beidsot peekahpufes aistahto behrnu deht.

"Bet Deews lai tew schehligs, ja tu sawu solijumu neturest," wina draudejuse. "Tu manis wehl nepašhsti!"

Winsch tikai smešjas un noskubštija draudoshi pazesto pirkšū un tad — ari pahrejos dewinūs. Staišta, temperamenta pilnā Renate winam patika labaki nekā masā Wroni. Winaš deht winsch apnehtmas wisu darit.

Trihs mehneschi winsch tureja sawu solijumu un kluseja.

Un bruhnmatainā Renate bij seewa, pee kuras wihrs wareja atraft preektu.

Wina bij jautra. No agra rihta lihds wehtlam wakaram wina ispildija sawu weetu un isdalija kalpotajeem darbus. Weens weenigs winaš wahrds panahja wairak nekā kunga dusmas. Kalpones bijās no winaš, un kalpi darija wisu, winaš skaišto azu deht.

Un behrni turejas pee winaas kà dadšči.

No fahuma bij brihnumš kà jautrà krustmahte Renate warèš valkft par „jauno mamu“. Bet ahtri wini peerada un uštizejās tai tit tabli, kà sauza to par „mahminu“. Behrnu atmina ir tit ihša, — un nabaga „weza mama“, kura guleja aiššogotajā kapā, blatus bajnizai, bij aišmiršta . . .

Mašās štiprās rofās wabiti auga behrni, kalpotaji un, ne mafat, miškee lopini. Renate prata šaturet šaimneežibas groščuš, un Klaušš Brede bija apšlauschami laimigs wihrs — lihds tai deenai kad nešwehtigā godšahrida paweda Leeni uš kweešchu sagšchanu, zaur to pahrtuška škaištais mahjas meers.

Deešin kas wišš no ta nebuhtu išnahziš, ja torna ištabā nebuhtu šehdejuše weza mahmina, kura wehl peekopa gandrihš aišmiršto wehrpšchanas mahšflu un šaprata žilweka nemeera pilnās šrdsdomas, un ja wina ar drebošchajeem pirkšteem nebuhtu šašehjuše pahrtuškušošoš smalkoš mahjas meera pawedeenuš.

Ta bij wezmahmina Ursula; wina bij šneegbalta, grumbaina un brihnišchka, kà wehšpeja pašazinā par Chrišchrošti; wina bij šalihkuše šem daudšo gadu nastas un nesinaja i pate žif ta weza. Kad pehdejo reiši kaudis škaitija, un Klaušš Brede ušgabja pee winaš lai praštju tad ta dšimufe, wezmahmina ilgi domajuše atbildēja: „Kad mans wihrs nomira, manai Waleštai bij taišni septimi gadi.“ Lai nu wiašch tagad ištrehšina uš šaweem dešmit pirkšteem žif wina weza! Winaš meita Walešta bijuše Klauša tehwa pirmā šeewa un pehž nahweš neatštahjuše nemeena behrna. Klaušš bij iš otrās laulibas.

Kadneežiba te gandrihš nebij nekahda, bet tomehr wina šauzas par „wezmahminu“ un patureja šcho wayrdu uš wišeem laikeem kaut waj šints gadu buhtu pagahjušči. Wišš wina žeenija un miškeja, beešči pat bijās, kà nu kuru reiši. Wina ušrunaja ar „tu“ wišš beš personu iššchiribas, šahlot ar muišchas ihpašchneeku un beidsot ar jaunato kalponi. Pee winaš nahza un gahja kà no bišchu šropa. Wina šinaja štahštit tās škaištakās pašazinas. — winaš bija tās dšeedinošchakās šahles. Behrni nahza un luhdšās pašazinas, kalpone, kura bij apdedšinajuše waj eewainojufe pirkštu, dabuja plahšteri, — un wainigaiš pirkšš pehž trijam deenam bij atkal wešels. Šungam wina paregoja laiku daudš labati nekā barometrs un kundšei šinaja pašštahštit par wifu, kas mahjā notika.

Šaimes kaudis pahrtnehma mahntizigas bailes no wezās wifušinatajas, un behrni štahštija nošlehpumainu teifu par trihš pešleem, dšift torna pagrabā gulofcheem atmišneem, kuri wezmahminai Ursulai wifu pašštahštot.

Bet, pateekšbā, behrni un kalpotaji pašči peeneša wežitei tās štanas, kuras wina eewehrypa šawā dšeešmā.

Kad Klaušu un wina jauno šeewu pehž trihš mehnešchu ilgām šaules deenam pahrtšeidša negaišš, peedereja pee leetas, kà ari wezmahmina to dabu šinat. Kalpone, kura winaš galdu klahja un ehdeenu peeneša, peešhmeja: „Tas ir kunga miškakais ehdeens, bet šchodeen wiašch

neehda: bij pahraf fassaittees.“ Un nejautati to paschu stahstija behrni, kad tee pehz pusdeenas eefkrehja klusajâ istabâ, jo Jofels gribeja dabu fawai laiwai jaunâs buras, un Heinzis bij eerahwis biffâs rihsstuhri, turu „jaunâ mama“ nedrihssteja tik drihs eeraudsit.

Kad pa nokrehfli, kâ jau parasis, usnahza Renate, lai pakawetu wezitei laiku — „pelelee akmeni“ bij ispildijuschî fawu usdewumu, un wezmahmina Ursula sinaja, kadeht jaunajai feewai faraudatas azis.

Behz weza paraduma wina neteiza ne wabrda, pastuhma ratianu fahnus un falika rofas klehpi. Klusî wina klausijas, ko Renate stahstija par deenas darbeem. Behz brihscha wina pazehla galwu: „Bet tu man neka nestahsti par fawu wihru, waj wihsch ir isgahjis?“

„Ne, wihsch ir mahjâ. Sehsh fawâ istabâ.“

„Kas tad ir notizis?“

„Rufs faehdâs schurkâm nolikto fagifteto gafu un nosprahga. Klausî par to fazehla meschonigu trazi.“

„Un tu wina meerinaji — — Rufs bija wina mihskatais medibu funs,“ fazija wezite lehni un domigi.

„Ne, es biju tikpat ahtra un dufmiga kâ wihsch. Lai Klausî labati usfkata fawus medibu funus, teem pagraba naw nekâ ko mellet.“

„Rufs bij tahds skaisîs lopinsh — teescham man wina schehl.“

„Man ari wina schehl,“ fazija Renate klusi. „Ja Klausî nez buhtu tâ trakojis, es winam to buhtu teikuse. — Tâ wihsch tura fawu solijumu!“

„Un tomehr tu efi winam tik mihsa.“

„Staisa mihslestiba! Nabaga Beronikai ta maksaja dsihwibu. Es pat kapâ nekluseshu!“ Dufmigi sibeja adamas abatas.

„Es kahdweis lastu stahstinu par negaisu, aukstumu un fauli, kuri strihdejâs ap zilweku. Negaisîs bij tikpat newarigs kâ aukstums, bet fltâ mihsâ faule uswahreja.“

„Wroni nebij nekas zits kâ mihsa un faule, un tomehr tas nelihdseja.“

„Behrns, katram ir sawas dahwanas. Wroni newareja zitu kâ kuset un pazeestees. Tas padarija wihru wehl zeetatu. Es ari tu maiga, bet lihds ar to stingra.“

Renate kratija galwu. „Maiguma man naw! Ne tik daudsi!“ wina rahdija us pirksa gala.

„Tomehr tew ir! Ja tu wina mihsli un gribi darit laimigu.“

„Wezmahmin, es newaru rihsotees pret fawu dabu. Ja wihsch ir ahtris, man jabuht wehl ahtrafai. Es to winam tuhlin teizu — kadeht wihsch mani nehma!“

Wezite skatijas wehl weenmehr winai azis. „Un stary jums, kâ stary zeeteem dsirnu afmeneem teef samaltas weeglas behrnu dwehseles.“

Renate neatbildeja. Siboschâs abatas guleja klusi klehpi. Bei dsihwibas wina raudsijas pahri plaschajeem augligajeem laukeem un smagi nopuhtâs.

Ahrâ suda faules reets . . .

„Sines wifu is ruhpju kambara, lai tas reis paleek tufschs,“ fazija wezite un smaidija.

To wina fazija weenmeh. Kad septinus gadus wezais Jofels, pahrlceezes pahr skolas darbeem nopuhtas, kad jaunakai kalponei bij mihlestibas behdas us firds, jeb ka toreis, kad Broni bij nomiruse un Klausz usnahza pee winas apmeerinatees, — wina teiza tos paschus wahrdus.

Un katuru reist pee scheem wahrdeem gaischs stars pahrlaidas pahr wifu sejam. Wineem peemita tas meerinoschais, kas lika tizet, ka ruhpju kambarim reis jatop tufscham.

„Ko lai es daru?“ prasija Renate klus.

Wezite noleeza galwu: likas ka wina kaut ko lastu neredsamâ grahmata.

„Preefch katra zilweta aug kautkur ihstas brihnumshales,“ runaja wina domigi. „Wifs attarajas tikai no tam, waj winas atron. Daschs neatron winas nekad, daschs tikai tad, kad jau par wehlu. — Tu esi latimes behrns. Warbuht gadas, ka tu Klausam wari kaut ko labi mihlu padarit, to ko zilwets dara tikai sawa wifumihkata deht. Tad satwer ar abam rokam scho azumirkli un isleeto to. Tu redseht, tas palihds, — un taws wihrs buhs pee tewis faistits sihda lentite. Ah tree wihri jau naw nemas tik flitti, un Klausam ir selta firds. Bet tew jazeefch klusu. Tu nedrihsti dauds runat, zitabi schis shales nelihdses.“

Tik ilgi wezite nebij wehl nekad runajuse. Winai schoreis bij labs gara stahwolkis, un wina redseja ka wajadseja runat.

Renates luhpas raustijas isfmeekla.

„Weronika darija winam dauds mihla no faules lehhta lihds faules reetam — un kas bij winas alga?“

Wina peezehlas un salika adilli.

„Man jaet lejâ, wezmahmin, behrni gaida wafarinas.“

Us trepem wina runaja pee sewis: „Kaut ko labi mihlu — wezmahminai weegli teikt! Winafch mani ar weenu kaitina, un es lai winam daru kaut ko labi mihlu? Ne, — ta mehs neefam faderejuschi.“

Saulainas deenas bija pasuduschas. Seedona mehnesi tratoja wehtras un leetus gahseeni. Gan wifadi wezmahmina raudstija notikuschu par labu greest, bet Renate zeeti atteiza: „Naw nekâ mihla schim wihram, tas mihl tikai sewi.“

Ta wina spiheteja weens otram. Ja ne, tad strihdejas un zihnijas deht stiprakâ teeftbam. Daschreis us ihfu laiku eestahjas meers. Tad tikai wini juta zil karsta bij kruhtis leesmojoscha uguns, par kuru ari wezmahmina bij runajuse. „Uguns un uhdens nefader, bet diwas karstas leetas war saweenot gaischa ugunt,“ wina bij teikuse par abam Klausu seewam.

Bet tad wini mekleja no jauna weens otra wainas un eefakta wehl fihwatu zihnu.

Kahdreis, pascha wafaras widu, kad Klausz bij aizjirtis durwis ar tahdu sparû, ka to wareja dsirdet pat pagraba un torna istaba, un isjahjis us lauka — Renate nosehdas pee galda un gribeja sahtt

strahdat. Bet wina newareja: firde ahtri puffsteja un affnis wahrijas. Wina peezehlas lai paskatitos, to behrni dara. Gjat zaur plascho merandu, kuru tihtenischu wihtnes eetina sakã wehãã krehflã, wina redseja ahra us trepju patahpes fehshot fweschu, nabadstigi gehrbuschos feeweeti, kura ais noguruma bij atspeeduses us rokã. Likas, ka ta buhtu tablu, tablu zetü nahfufe. Winaï blakus stahweja lehsens apklahts kurwis.

Renate peegahja winaï tuwak.

„Waj juhs to gaideet?“

„Weza, notrulejuse feja ar ruhju pilnam azim pagreesas pret Renati. „Es wehlos ar sehelligo kungu runat.“

„Winsch ir us lauka un pirms pusdeenas neatgreesisees.“

„Es gaidischu,“ fweschneeze fazija pazeetigi.

„Waj juhs man to newaretu teikt?“

„Man jaruna ar paschu kungu.“

„Nu tad gaideet Deema wahrdã! Bet fehshatees masakais tur us sola, buhs weghfati.“

Renate eegahja behrnu istabã, igsahja zaur kehki, peena kambari, darba istabu un atgreesas atpatak. Wina bij gandrihs aismirfufe fweschu feeweeti, kura wehl weenmehf fewi nogrimufe fehdeja us sola un gaidija, ka tauta gaida, kluft, pasemigi.

Renate, kura bij weenmehf aiskemta, newareja ne pazeest ne fapraft schahdu besdarbibu. Wina pastatijas pulstieni — lihds pusdeenai atlika wehl diwas stundas.

„Nu sakeet jel man, kas jums us firde, gan es to pastahitischu sawam wihram,“ wina eefahã no jauna.

„Fweschneeze raudstijas wina nemeerigi un kratija galwu. „Es to neweenam zitam newaru stahstik ka titai sehelligajam kungam.“

„Man ar wihru naw nekahdu noslehpmumu!“ Renate lepni fazija.

Schoreis nenahza atbilde, titai ruhju pilns, dauds stahstoschs stats. Renate noscheloja sawus asos wahrdus, uslika roku us feeweetes pleza un fazija: „Stahsteet man meerigi sawas behdas Warbuht es jums waru labaki islibdset nekã winsch.“

Tomehf weza palika pee sawas eedomigas klufeschanas. Wina smagi nopuhtas un noslauzija ar preeschautu feju. „Man titai war kungs palihdset.“

Renate palika nepazeetiga; wina eefagas neustiziba pret scho sawo noslehpmumu, un ta usmahzas wezajai ar sawu laipnibu tik ilgi, tamehf wifu isfinaja.

Tas bij wezs, tuhstoschã reisu dirdets stahsts.

Un Renatei, kura bija us laukeem usaugufe un uskatija wisas dabistãs parahdibas bes aisspreedumeem, nebij par to nekahds brihnumis. Titai schoreis tas wina taifni aiskehra un sahpeja ka plikis.

Winas azis leesmoja ustraukums un dufmas. Ta tad tahds bij winas wihrs, kuru ta mihleja un zeenija! Nemas labats ka wisi ziti! — Wina fashnaudsa rokas kulakos, ta ka nagi eegreesas diki meefa. Lai winsch tik tagad nahf — pasaudejis sawu zihnu tas ir us wisem laikeem!

Kenate eeweda wezeni fawâ istabâ, aisslehdſa durwis un atraiſſja lakatu no kurwja. Wina eeraudſija zeefſchi aiſmigufſchu, neſpehzigu gada wezu meiteniti, furas wahjee kulaziri bij peefpeefti pee ſoda un peerite, kâ duſmâs ſaraukta. Tapat kâ tehſam. No ta ween Kenate buhtu paſiunſe Klauſa behrnu.

„Stahſteet wiſu!“ wina pawehleja un pagreeſas ſahnuſ, itkâ ne-waretu panest behrna ſtatu.

Kluſeſchana nu reiſ bij pahtraukta un wezene paſandejuſe wiſas baiſes un atturibu, eefahka wakſſrdigi iſtratit gadeem noſluſetas leetas. Bet wiſſ tas ſihmejas titai uſ behrna mahti.

„Wina ir mana brahſta meita. Bet weens kaſ teeſa, weegprah-tiga muſcha Holleru Guſte ir hijuſe weenemehr. Kâ traka wina ſtrehja kungam pakat. Kad kundſe nomira, wina kalpoja pili kâ iſtabas meita, un — nu tad ari nelaima notika. Kungam tas peedodams. Wiſſſch dewa tublin pahri ſimſ dahſceru puhrà, lai wina aiſeet pee kaleja dehſa, kurfſch to ſen jau gribeja. Ubi nogahja uſ pilſehtu. Kungſ noyirka wineem darbnizu un eerihſtoja wiſu uſ to labako. Par to atkal kalejſ apoſolija peekemt un audſet behrnu kâ ſawu. Bet Guſte to negribeja, it ibpaſchi no ſahſtuma ne. Wajagot wiſupirniſ eefahrtoteeſ, wina teiza. Iu, bij jau ari pareiſſi, un eſ patureju behrnu. Lihdſ pehdejam Leeldeenâm wina man kahrtigi ſuhtija uſturas naudu, bet tad wairſ ne. Te eſ dſirdu no winas wihra, ka ta to atſtahjuſe un aiſlaiduſeſ ar ſahdu mihtako. Smuta jau wina bij un puſſchu tai neſad netruhka. Domâ, ka waj buhtu toſ wiſhreeſchuſ apbuhruſe! Ut, Deewſ, ko lai eſ tur wairak ſaku? Kalejſ ir lahga zilwekſ, bet par ſweſcho behrnu wiſſſch negrib nekâ dſirdet. Eſ ari winu newaru paturet, lai wiſſſch man deeſin zil mihtſch buhtu. Manam dehlam Bihlawa nomirufſe ſeewa. Wiſſſch rakſta lai eſ ejot pee wina. Dehſ man tatſchu daudſ tuwakſ nekâ ſweſchais behrnſ. Tadehſ ari atneſu behrnu, Deewa wahrâ, wina tehſam, lai nu wiſſſch par to gahdâ“

Kenate klufeja. Wina ſarka un bahleja. Tad wina ſaſlehhjaſ un lepni praſſja: „No lai manſ wihrſ ar behrnu dara? Man leekâſ, wiſſſch ir deeſgan gahdajis!“

Wezene parauſtija plezuſ un nopuhtas. „Bet wiſſſch tatſchu ir tehſſſch,“ wina iſchukſteja un pahrwilla ar ſaſtrahdato roku pahr maſo galwiku. „Waj tad behrnſ ir wainigſ, ka wiſſſch paſaulê nahziſ, ka winam naw ne tehwa, ne mahtſe? — Ja, lai wiſſſch behrnu leet kur grib, ta ir tagad wina darifchana!“

Duſmas ſagrahba Kenateſ ſirdi — winai bij kaunſ, ka ta pee-krachpta. Bet pirmo reiſi dſihwê kaut kaſ liſa winai ſawalditeeſ.

„Atſtahjeet man behrnu un atnahſteet pehſ puſdeenas. Eſ wiſſram wiſu iſſtahſtiſchu. Bet juhſ nedrihſſteet neweenam par to ſtahſtit, ſa-pratat?“ Wina paſneedſa wezenei dalderi. „Juhſ buhſeet iſſalkuſchi, garo zeku nahſkami, — zil tahlu tad ihſti ir lihſdſ Reichenauai?“ wina jautaja, iſliſdamâſ weenalbſiga.

„Jau no ſeſcheem eſmu zetâ.“

„Waj ſche ſahdſchâ par . . . to . . . neweenſ neſin?“

„Neweena dwehfelite. Kad Guste isnahza no weetas, wina dsihwoja pee manim kamehr apprezjas.“

Renate uselpoja weeglafi.

„Gjeet tagad kaut kur paehtst un atnahsteet pulksten trijos.“

Kad sweschneeze bij aigahjuse, wina nometa augstprabtigo weenaldsibas mastu un aisslehdsja durwis. Mehmās mokās wina fashnaudsa rokas un attrita krehsflā. Bet neroudaja. Schais ahrprabhtigajās fahpēs Renate juta zil schis wihrs winai bij mihtsch, wihrs . . . kuru ta fanehma ar dufmām un spihtibu, no kura ta iswairijas nedekam ilgi, ar kuru ta zihnijās deht wirsrokas lihds issamifumam.

Bet tagad winsch ir uswahrets, — nejauschiba bij winai eede-wuse to asako eerozi. Tagad winam japasemojās un janēs krusts, zitadi wina isfleegs wina grehkus wifai pasaulei!

D, tā tad wina godigee radi to nizinatu! prahtoja winas faju-kuschās domas un eurbās wehl dštiki fahposchajās dufmās.

Gar durwim fahka trofchnot un daustites, — behrni fauza pehz mahtes.

„Man naw laika, ejat pee wezmahminas!“ wina teiza un neatwehra durwis.

Sihkeem solischeem behrni fahpa pa trepem us augschu, un apafschā wifs aplufa.

Uri Renates domas usgahja torna istabinā.

„No gan wezmahmina fazis par Klausu „selta frdi?“

Un peepeschi, itkā kad wezmahmina augschā sehdedama buhtu wifu dsirdejuse un redsejuse, jeb „pelekee atmini“ tai wifu istahstijuschi, Renatei flaneja ausis winas firmā, klusā balss, kura til dauds gudribu stahstija. Rahdreis wina fazija: „Ja tu wari winam kaut ko labi, labi mihtu isdarit, tad dari to! Un winsch buhs pee tewis faistits us wiseem laikeem sihda lentitē!“

Kaut ko labi mihtu! Ja, to gan Klaus tagad buhtu pelnijis!

Wina fashnaudsa rokas kulakos un sakoda jobus. Newis sihda lentitē, bet dsels kehde wina winu faistis! Wina winu fahpinās, fahpinās til ruhhti ka tas newares apfert kadeht. Wina atreebfees tā ka tas to muhschigi peemines. Wina fazels trazi, tahdu kahdu wehl nekad, un tad wina to atstahs — un aisees pee faweem wezakeem.

Un tad? Atkal litas, ka wezmahminas firmā balss jautatu: Un tad?

Un tad winsch liksees no winas schkirtees, jo ta to patwarigi atstahjuse, un apprezs zitu, — un nabaga Weronikas behrni, kurus Renate til koti mihleja un kuru deht til wina peefahpas, dabus pamahti . . .

Tas bij tagad winai wifs weena alga.

Bet Klaus Weede apkamps un skuhpstis zitu — — —

Sirds apstahjās pukstet. Ne, to wina nepahrzeetis! Winai buhs jadshwo kaiminu muishā pee wezakeem un Jareds, ka winsch zitu skuhpsta un karstus mihlas wahrduis ausis tshufst — — —

Ne, ne!

Wina tikko neekeleedsās.

Ja, bet ko tad lai wina dara?

Un atkal skaneja wezmahminas balss: „Raut ko labi, labi mihtu!“

Kā sībena trāpīta wina fatruhtas — un sinaja ko darīt

Wišs winā fāzehlās pret neespehjamr, nedīrdeto. Zuhās zih-
nijas ar prahtu. Tā bij zihna, kura isbeigufēs atstahj wehl laiku pa
laitam afinojofčas, smeldjofčas rehtas. Un ūhini tumschajā, mescho-
nigajā haofā, is kura negribeja neweena atšwabinofcha doma pazeltees,
atškaneja raudofcha balstina. Behrns eesahka staki raudat, itkā ūwā
nabadfīgajā kurni guledams to buhtu nojautis kas jadara, lai eekufsti-
natu ūeweetes fīrdi.

Behrnu raudafchana ūhini namā nebija nekas ūwešchs un Renate
to ūaprata: behrnam gribejas ehst. Wina atnesa is ūehka ūiltu peemu,
eelehja to pudelitē, kura nesen tik kā bij beigufe kalpot Klauūa jauna-
ūajam dehlam, un padfīrdija neihsto atwafsti. Un apūatījas, kas wehl
buhtu darams.

Wina atstahja ūawas ūamozitās domas un darija to, ko katra
ūrūniga ūeweete buhtu winas weetā darijufe. Wina panehma kurni
ar ūfrandās eetihto behrnu un eenesa to blafus istabā. Wina nomas-
gaja maso ūeparojofchos radijumu, apwilkā tam tihru weku un pahr to
weeglu garu ūleititi. Un tad ar labpatīūchanu apūatīja ūawu darbu.

Tas bij teefcham, wiūā ūawā nabadfībā, maūs ūrūnigs radijums.
Un kad Renate wiūu padarijufe atūehdas ar behrnu ūehpī wina atze-
rejas wezās mahtes wahrdus: „Raut ko labi, labi mihtu! — Un ja
tew gadās isdewiba, tad ūatwer to ar abām rokām. Tu redūefi, tas
palihdūēs!“

Waj tad tās ir tās brihnumūahles?

Negribot wina apūahwa behrnu, pahrleezas pahr to un noūuhp-
ūtija dūeltenos matīnus, kuri no masgafchanas bij wehl gluhūi ūapji.
Masā ahtri nogura un aismiga.

Uf trepēm ūahka troūūnot, tā ka waj wefels eūūadrons dragunu
nahktu lejā. Renate eenesa behrnu gutamā istabā, jo nepazeetigee ūula-
zini ūahka daufit durwis un ūinūahrigās azis luhkojas zaur atūlehgas
zaurumu.

„Mahmin, waj mehū drihūūtam eeeet? Mums gribas ehst! Waj
tehtīnūch drihū nahūs? Mahmin . . .“

Tad atškaneja noūlehūumaina ūūhufūtona un pehū ihūa klufa azu-
mirūka preeka ūauzeeni: „Mahūna, mahūna, — urra, mums ir mah-
ūna!“

Un tad tee nebij wairs ūawaldami.

Mahūna bij wiūu ūūehtru Klauūa ūehnu ūrūnigatā wehūefchanaūs.
Wezmahmina bij ūazijufe, ja tee buhs labi rahtni, tad warbuht Kristus
behrnīnūch pa Seemas ūwehtkeem teem to atneūis.

Uf to ūeptingadu wezais Jofels bij netizigi atbildejis: „To es
wehl netizu. Wiūupīrīms Jareds! Tā katru reiūu teija ka mahūna.
Pehū atnehma garo ūleiti un uūwilkā biūūas — pataiūija par ūehnu.“

ūhoreiū buhūūot tapat.

Bet maso preefti bij atspirdsinoschi: wineem nepeemita nefas no peeaugufcho flimigajam schaubam. Behrni taiſſja tahdu troffni, ka pat mironaem buhtu jausmostas, lihds beidsot mahte, gribot negribot, atwehra durwis.

Wini eenahza kluff, us pirkstu galineem . . .

„Mahmin, waj tagad ir Seemas fwehtki?“ jautaja otrais un eeplehta fawas jau ta leelas azis.

„Zif tu glups! Ka tad nu wafaras widu war buht Seemas fwehtki!“ islaboja wezakais.

Sehni nostahjas rinda gar gultu, kuras kahigali guleja behrns.

„Mahmin, waj ta no teefas ir schoreij mahſina?“ jautaja netizigais. Ko lai faka? Domas par gala spreedumu bij issauktas. Wina kluff palozija galwu. Ta tam laikam wajadseja buht!

Un pirms wina to spehja pahrdomat, behrnu istaba atskaneja skati wihreescha fofi — un azumirkli wehlat Klaufs Brede stahweja durwis.

Sehni strehja winam pretim.

„Dehtin, mums ir mahſina — Kristus behrnina mahſina — ko doma, jau tagad!“ sauza wini zits zaur zitu.

Mehmi winsch skatijas us seerwu, kura nosarkufe stahweja pee gultas.

Tad winsch apgreesas, iswadija behrnus ahra un aisslehdsja durwis.

„Renate, ko tas nosihme?“ winsch jautaja, nefa nesaprasdams.

Winam nebij ne masaka jausma par to kas gatavojas.

Renate saflehjas. „Ta ir, Klaufs, tawu behrnu mahſina! Holleru Gustes — — weza Wanfene is Reichenauas man wina atnesa!“

Schee wahrdi skaneja dauds afaki neta bij domats un kehra Klausu ka zirwja ſteeni.

„Holleru Gustes!“ Winsch peelika rofu pee peeres un smagi nopuhats. Ka winsch to ta wareja aismirft!

Klusums.

„Kaut ko mihku, mihku!“ skaneja Renates ausis. Wina panehma gulofcho behrnu un peegahja pee wihra,

„Es ſinu wiſu,“ wina kluff fazija. „Lai tas paleet starp mums aprakts. Renolaupifim behrneem tizibu un preekus, — lai wineem paleet wina mahſina. Behrnam naw wairs mahtes — — patureſim mehš to . . .“

Un tas bij wiſ. Wina uſſtatija to, ka mihloſcha seewa uſſkata fawu wiſumihkato.

„Tewis deht!“ fazija schis flats.

Likas, ka stiprais, waldofchais wihrs kaut ko pahrrautu, falaustu. Ko maiga Weronika newareja pahrwahret wiſos ſeſchos laulibas gados, ko ari Renates duſmas un ſpihtiba nebuhtu panahluſchas, to pahrwahreja schis skaislais azumirklis.

Klausu aisgrahba mihloſchas seewas labprahrtigi uſnemtis upurs, winsch noleeza galwu un kluff apnehmas turet wina par wiſumihkato pafaulē.

Runat wiņšch newareja. Āaut kas bij eegulees kalā un nospeeda
katru wahrdu. Un nebij jau ari nemaj wjadzigs. Šchi klusā apnem-
šchanās buhs daudš swehtaka, nekā wišš wahrdu kagatee swehri. To
wiņšch neaismiršis nekad.

Wiņšch apšlahwa seewu un behrnu un peespeeda tos pee sawām
kruhtim.

Tad wini abi ilgi sehdeja us gultas malas. Renate tureja behrnu
klehpi un klauffjās, ka wihrs to ar širņigeem wahrdeem noluhdšās.

Un wezās mahtes brihnumšahles palihdseja.

No tahš deenas šahkot Renate netureja sawu wihru dšells kehde
šaištitu, bet šihda lentitē, — un ja Klausu kahdreis pahraehma wezā
kluhda, tad peetika weens weenigs štats us gaischmataino „mahšiau“,
kura šahrtu un jautra usauga štarp nīprajeem sehneem. Iai apšlahpetu
usleesmojoschās dufmas.

Nekad Renates kundse nenoschehloja sawu šoli, bet tuhštiosch-
šahrt ar pateizigu širdi swehtija wezās mahtes brihnumšahles.

Dulktojuše A. A—sch.

Ofelijas dšeesma.

Wirneeku Sofijas.

Rā norauta lapa uhdenoš

Es nogrimu tawos ška cenos.

Maw špehjas wairs domat . . . wišš isgaisst un juht,

Manai behrna tizibai jašabruht!

Mana mihleštiba — mans weenigs grehtš

Uš temi; winaš tahds bešgala špehtš,

Bet šchlihta kā rašas lahte ta

Un swehta kā šaule degošča.

Du aišgahji, aišgahji — ja, ko tas lihds!

Deš štraumē wiktai, teem peldešchu lihds.

Un wihtoli ešča un wiktai raud.

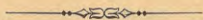
Weens tahlumā dšiti semē tu šnaud.

Bet štraume, ta semi isgraušis,

Ta mani pee temis aišnešis,

Ta runā par temi. Es eju . . . Wišš juht!

Es šmeješ un eju . . . lai debefšš bruh!

Dseltenas lapas.

Karla Kruižas tehlojums.

I.

Memanot ir peenahzīs rudenis. Nostahjees Īrbenu sehtwidū, wiņsch no eewam un ahbelem birdina dseltenas lapas.

Dseltenās rindās stahw lasdas gar laukmalu un dseltenā meerā kluse behrsu birstala kalnā. Wihtuschā sablē eeauschas dseltenas skumjas. No kappēbtas kalna melnas ehņas klišst.

Rudens klusumā war dširdet, ka kaut kur tahlumā rubz kūtmašehina un pahr kailēem klajumeem atpluhst weentuligas, sehrigas stānas. Kā kawedamās dšidrajā gairā, tās noskan gari, gari . . .

Īrbenu mahte staigā nemeerigi pa istabu un arweenu pēhž brihscha eēet baltajā kambaritī, kur uš galda atrodās atlozita wehstule. Arweenu no jauna wina panem trihsfoschos pirkstos plahno, pusaprakstīto papīra lokņi un, uslikuse brilles, lehnām lasa smalkos burtus . . .

Jau nibā Īrbenu mahte bija mahzita un sklaista. Tanīs deenās winai rakstīja arī wehstules. No tā laika ir pagahjuschi gadi. Un nu winai atkal jalasa wehstule. Ta ir no Maijas. No Maijas, winas mihtā behrna, winas muhscha zeribas. Bitu zeribu jau Īrbenu mahtei wairs nebija.

Gadi jau gahjuschi garām, kamehr Maija, wezakeem negribot, atstahja Īrbenus. Grubti bija Īrbenu mahtei sehkirtees no Maijas, bet tas jau bija tahds laiks, kad neweens wairs nejautaja, kas paleet aš kalnina pelekā krehsflā, jo wīšu dwebfeli peepilda un zehla augšchup leelā, plaschā un noslehpumainā nashotnes ilga . . .

Maija ašbrauja pašaulē un wairs nerakstīja uš mahjam ne tehvam, ne mahtei. Neweens nesinaja pateikt, kur wina ušturas. Wezee Īrbeni zeeta un gaidīja. Klusumā tika padariti darbi. Klusībā pawādīja fwehtdeenas un fwehtkus.

Pagahja gadi, bet no Maijas wehl nebija ne wehsts, kaut gan daschadas baumas arī Īrbenos tika eēnestas. Daschi stahstīja, ka Maija esot noschauta; daschi, ka ašfuhstījuschi winu pēe spaidu darbeem, bet

ziti appalwoja, ka redsejufchi kahdreis pawisam patlihdusechu wasajotees pa pilsehčas eelam. Wezee Irbeni behdajās, gaidija un zeeta.

Irbenu mahte pahrļafa wehkreis no jauna Maijas wehstuli:

„Mahmin! Man gribas tagad Irbenu meera. Es atminu: wasarai aisejot ir leels meers. Tu newari eedomatees, mahmin, zif te muhschigi nerimstofschs troksnis! Bet es gribu rudens meera. Lai tehtinsch man treschdeen atbrauz us staziju pretim. Negribu pahrbraukt tukščā Maija.

Islasķjuse wehstuli, Irbenu mahte paleet atkal nemeeriga, iseet no istabas un steidsigi staigā pa pagalmu no weenas puses us otru. Wina nesaprotami, kapehž Maija nawa neko rakstijuse par sewi un fanu dshwi. Nawa ne ar wahrdinu peeminejuse par to, kur tik ilgi bijuse . . . Kahdā sweschumā ir dshwojuse . . . Un waj ari pukes ir audsejuse un kopuse . . . Waj tikai us plikeem atmeeneem mituse . . .

Kluff ar sewi farunadamās Irbenu mahte iseet dahrsā, paetas pahris fokus pa arumeem un luhfojas pahr peleteem laufeem tahlumā. Wina ir apsebjusees ar leelu lakatu un neweens neusdrofchinās wina trauzet . . . Kā nospeestā klufumā teel atwehrtas un aishwertas durwis un lehnām lokas duhmi pahr Irbenu juntu.

Irbenu tehws jau rihta agrumā isbrauza no mahjam. Winsch brauza us staziju Maijai pretim. Gar staziju katru deenu aishghja wairakt dselzeka brauzeeni un Maija nebija rakstijuse, ar kuru wina atbrauks. Irbenu tehws brauza paschā agrumā, lai gan netizeja, ka Maija waretu atbraukt ar rihta brauzeenu.

Saule jau stahweja pahr meschu galeem, bet braujejus wehl nemanija. Irbenu mahte, noguruma pahrnemta, wehkreis iseet dahrsā, kur sem ehrlschku un jahnogu fruhmeem jau melna tumsa sagulufes, aiseet lihds arumeem, paleet brihdi kā domās un klusedama aiseet atpakat us istabu. Wifu deenu wina ir kustejuse no weenas weetas us otru. Wina tagad eet kambariti atpuhstees . . . Tā wina dara nowafarēs arweenu, kad deenas gaita ir bijuse par garu un gruhstu.

Istabās nospeedofschs klufums. Medsird ne muschu sħzam. Un pat wezais seenas pulkstenis apstahjees. Irbenu tehws, isbraukdams no mahjam, aismirķis wina uswilkt.

Wafara klufumā Irbenu mahtes nogurums pahrgahjis fnaudā. Wina ustruhstas tikai tad, kad kahds lehnām atwek kambarischa durwis.

II.

Irbenos Maija ir klusa. Un meerigi-balta mirds sposchā rudens faule. Maijai leekas, ka wisilgal wina uskawetos nokalnē pee baltās birstalas dsletenā wainagā. Tur arweenu wina ir sposcha un flta.

Nowafarēs Maija aiseet pee birstalas, nosfehšas waj nu us kahda weza zelma, waj tapat puswihutuschā sahlē un ilgi luhfojas us wafareem lauku lihdsenumā, kas faules staru mirdsumā weetām wis un laistas sposchi-satfeh. Ari meschi faulstaru atspihdumā leekas sati un tumšchi

Jana Rosenthala

Uec magonem.

kā pirmā sešlumā. Bet tas nava pirmās sešlums. Melnee mešči rudens tumšchā satumā sagatawojas us seemas dšhwī dštā weentulibā.

Maija to sin. Wina mihl tumšchajā satumā mirdsoščās faulainās rudens deenas . . . Māis satums nava wairs dedsinočs . . . Saulstaru maigā gaisma wīnu eetihsā kā dšltenā sīhda plihwūrā . . . Un tā rudens tumščais satums teel mihts un maigs kā pirmās plautsoščās lapas agrā pawafarā . . .

Saulaino rudens deenu weentulibā Maija nava weena. Wina isfaro pedejo zihnu ar fawu kahrdinataju, fawu muhschigo . . . Wina ir uswahreta un atgreesufēs rudens meerā . . . Wina ir atkal ilgofufēs pehz fawas maigās behrnibas . . . Un rudens dšltenās šfumjās tihdamās wina sin, kā pahr trakajām straumem, kas kā nerimsoščā, aklā steigā aipluhst garām eeraudamas tumščos, neskaidros atwaros domas un juhtas, nava wairs pahrejas us leelo, plaščo un kahdreis tik wilinoščo dšhwī. Tilti falausti un winaī japaleel weenai rudens faulainā falā ar fawam tumščām un neisdomatām domam.

Paeet stundas . . . paeet deena pehz deenas — un Maija neisrunā neweena wahrda.

Wina ir aishgijufe atminās. Bija deenas, kad winaš wahrdi trihfeja un wisutoja kā faules stari us gaischām lasdu lapam seedona rihtā . . . Un smeekli riteja kā zaurspihdigi wilnišchi pahr baltām olam. Wina mihleja zilwekus un zilweku plaščos nodomus. Un zilweki preezajas par gaischo seedona behrnu un teiza, kā ari wīnu mihtot . . . Par mirdsoščem wahrdeem un smeekleem, par faulainu skatu un šfumju mirkli, kas kluff stahsta par dštdštki dwehsele apšlehtām gawilem . . . Mihleja kā wīnu, kas ir redsams un juhtams faules laukā: pufe, taureniits, šubraba swanišč ataugā . . . mahfonits baltais ar selta malam filajā debesu juhrā — weens un zaurspihdigs, — besgala dšdšs . . .

Putojoščais wilnis zehlas pahr krasstem un aishahwa ari wīnu no Irbenu meera leelajā dšhwē . . . Kā kalnos kahpa domas un fapni . . . Un kalnu warenibā pateestba mahjoja . . .

Dšhwes uswara un saudejumi solija winaī tik neaptwerami dauds, kā wina newareja pretotees. Newareja, jo nebija wairs zitas dšhwes, kā tikai plaščā kalnu wareniba, ar zilweku kā waldneeku pahr wīnu . . . Nebija eeleju ar duhmainam buhdam, nebija wairs nastu, — jo kalnu weeglumā dejoja jauniba ar wezumu gawilēs un preekā . . .

Mismirista bija behrsu baltā birstala pee Irbeneem, aismiristi Irbenu meerige lauki un mešchi, aismiršās ari klufums wezajā Irbenu dahrsā.

Smeedamās Maija atstahja fawu behrnibu sem seedoščām ahbelem seedona rihta un nedomaja kā pehz winaš aiseeščanas Irbenos eestahfees neaishenama weentuliba un mahte ar tehnu wairs nesinās, kā pawadit garās deenas . . . Un seemas wafaros Irbenu sehtā stahwēs saltums, kursch pa naktim lihdis ari istabās salbedams wezos kaulus.

Maija tagad wīnu to sin un faprot . . . Tapehz wina tik klusa. Pagahjuschās deenas ir neatfauzamas un nahsoščā seema nahs ar wehl bahrgaku falu, kā bijuschās . . .

Maija staigà kà ehna un kad mana kahdu tuwumà, aisslihd kluffi tam garàm, lai tikai nebuhtu jaatbild us nepanefameem jautajumeem un jarunà par to, par ko wairs newar runat . . . par ko neweenam newar pateikt ne wahrda . . .

Mahte gribetu pasaukt meitu pee sewis un isrunatees par wisu, kas sakrahiees firdi, bet Maija nedfird, kad mahte to sauz . . .

Mahte reds, ka Maija nawa wefela un nesin, ko domat. Un kad Maija aiseet us balto birstalu dsika weentulibà domat un sehrot, luhkotees faule un dseltenàs lapàs, tad mahte ee-eet kambaritì un raud . . .

Tehws staigà pa laukeem. Neti winsch eenahl istabàs, jo winam tur wairs nawa tà, kà agraf. Tad winsch pihpoja, runaja ar mahiti un, kad nogurums usmahjàs, nolikas atpuhstees. Masajà kambaritì tagad tam ir aisleegts eeeet un ari istabà pihpot winsch wairs nedrihft. Winsch sin, ka Maijai duhmi ir kaitigi un staigà labaf pa laufu, tur neweenu winsch netrauzè . . .

Staigadams pa laufu winsch reds, ka noptauj pehdejo labibu un nonem kartupefuz, ka nokopj dahrsa augtus un wisu noweeto ihstà weetà. Bet leefas, ka winsch neso neredsetu un nesinatu un winam wairs nebuhtu nekahdas datas par wisu to, kas noteet wina mahjàs.

Klusums, kà likàs, nolaidàs pahr Irbenu arweenu leelaks un neweens wairs newehlejàs wina trauzet . . . Selta mirdsumà aizrizeja gaischas deenas ainesdamas it wafarà pa trahfai un stanam ar garajam ehnam un salnas naktis pamafam nonihka pehdejee rudens seedi . . .

Bija tà ka neweens wairs nedrihftetu sagaidit rihtdeenu, bet katra nahza bahlafa un klufafa par aigahjuscho wafardeenu. Tehnà gaità bija peenahzis pats wehlais rudenis. Peleki mahkoni brida no apwahrfehna un soltija sneegu. Wehjà jau tshihksteja atas winda — un kad mehlos wafaros winsch lehnam grabinaja jahnogu kruhmu pee loga, tad likàs, ka nenowehrschamà stunda jau tunu.

III.

Saltà rudens deenà Maija eeflehdsàs sawà istabinà un nelaida neweenu pee sewis. Mahte raudaja un tehws aibrauja pehz ahrsta.

Maija nejutàs tit flima, ka newareja iseet no istabàs. Wina tikai newareja redset, ka wis jau ir nobahlejis un sawihtis. Rudens bahlumà winai nahza atminà seedona waigs . . . un winai bija besgala gruhiti.

Usplubda atminu wilnis. Mirdsofchs un plafchs. Un no ta wina wairs newareja glahbtees ne dahrsa klufumà, ne kailàs birstalas weentulibà, ne peleko laufu druhmajà tuffchumà. Istabinà pee seenas wina peefahra wainadstiau no dseltenam apjchu lapam. Tas winai bija mihfch kà wihtums dahrsà un fehras firdi.

Maija sin, ka nawa winai wairs laika gawilem un preekeem. Winas seedonis ir pagahjis.

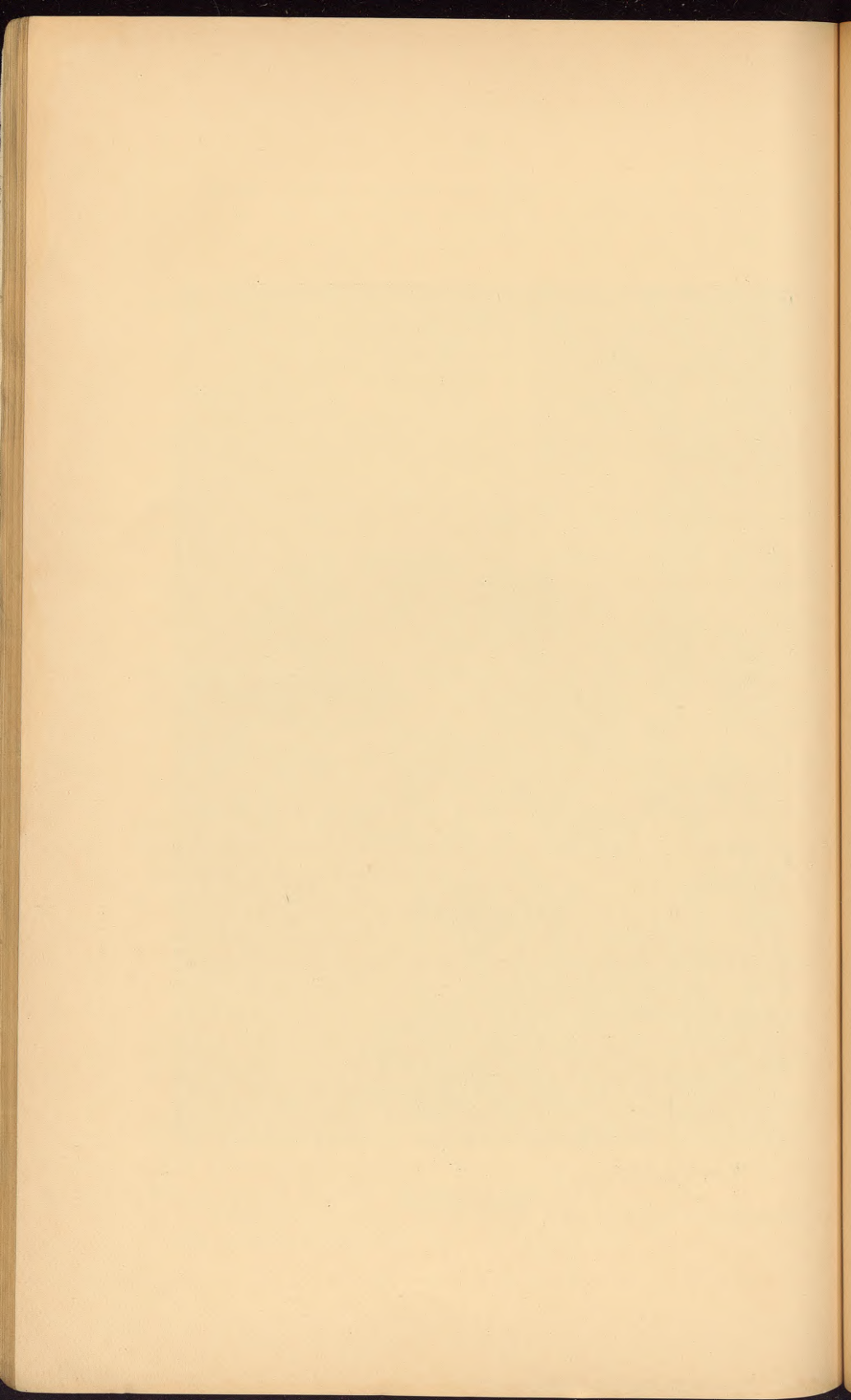

Jana Rosenthala

Peldetajas.

Wina atflehds masu kastiti. Kastitè ir dahrgas atminas pagla-
batas: wihtuschì seedi un dseltenas lapas . . .

Maijai ir skaitas atminas. Tas nebija nekahds noslehpums.
Wiss sinaja, ka wina ir daita un jauna. Un Maija noskuma redsedama,
ka daudseem winas deht bija jazeesch . . .

Tas ir — pirmàs skumjas Maijas dshwè . . . Tagad winas
ir sakrahuschàs kà migla pahr peelijuschu ptawu druhmà rudens ristà . . .
Un Maijai firdi tahds smagums par to, ka zilweks newar wisu saprast
un mihlet . . . Neweens nesin, zil skaita ir jauniba un zil augtu
bagatam wajaga buht rudenim zilweta dshwe . . . Bet jaunibas
dahrsam wistrakafàs wehtras eet pahri un zilweti, to redsedami kleeds
un gawilè: „wehtra! wehtra!“

Maija ruhkti pasmejas. Wina sin, ka wiswairaf no wehtram
fargajams jaunibas seedu dahrs . . . Bet winas atminu kastitè ir
tikai wihtuschì seedi un dseltenas lapas . . .

Kahds preeks winai bija par teem, kad wehl seedona gawilès trih-
zeja meschi un kalni! Tagad Irbenu meerà winai wajaga apluhkot
fawu isiruscho sapni . . . Un schis sapnis ir winas jauniba . . . Un
zil falta ir doma: jauniba manim wairs nebuhs . . . Nowihtuse un
fairuse wina glabajas atminu atwilltne kà nowihtuschì seedi un dseltenas
lapas . . .

Rudens tufschumà Maija reds, kà ap winu kustas bijuse dshwe . . .
Ta ir raiba un ari winas sapni ir raibi. Tee laisches no tehla us
tehlu, bet neatrod neweenu, pee ka kawedamees waretu aismirft
wisu pasauli. Kà migla kustas un pluhst bijuse dshwe, bet Maija
tagad sin, zil schaura, nepateesa un tufscha ir schi dshwe. Ir tikai
peenahkums un atfazischànàs. Maija ispidbija fawu peenahkumu un
atfazijàs . . . Bet besgala schipigi winai peeminet bijuscho dshwi . . .
Tur nawa neta, kas waretu uspuhst feno schartumu wihtuschos seedos . . .

Sehtà un laukà, us bruhneem arumeem un rudi-pelekam ptawam,
— wisur, wehja dshitas, rit dseltenas lapas . . . Un wisur jau
eewilzees pehdejais wihtums . . .

Wamostas afas schypes. Maiju pahrnem reibonis un wina saude
famamu.

IV.

Ukritis pirmais sneegs. Kapsehtà pee jauna kapa diwi wezischì
kluff flauka asaras. Jaunajà kapà eelaisch diwus schrtus: leelu un
masu.

„Ja juhs netopeet kà behrni, tad juhs nenahkseet debefu
walstibà . . .“ runà mahzitajs pee wateja kapa . . .

Pahr kapsehtu puhsch auksts wehisch un birdina us kapeem peh-
dejas dseltenàs lapas . . .

Antona Austraia

Matilda Kobisch un masà Klaudija.

Matilda Kobisch peedereja pee tam seeweetem, kuras famos apkampeenos gribeja fatwert waj puzspasaulēs. Wina baudija no dšihwes kauša pilneem malkeem, neſkatotees uſ to, ta bija labi gadoš. Par ſawu wezumu Matilda Kobisch nekad nerunaja. Brihnijšās tikai par daſču paſtau-wihreeſču ahtro dšihwes apnikumu un nogurumu, kuru pate ne-paſina. Tikai paſchā pehdejā laikā wina ſchellojās — warbuht kà ſawu pretneeku iſfmeedama — par ſabojateem nerweem. Neraugotees uſ ſawu neezigo algu, peeždeſmit rubtu mehneſi, ko wina ſanehma kà bankas rakſtwede, un no kureem wina ari wezo mahti uſtureja, Matilda Kobisch ar iſdewumeem neſkopojaš. Wina pate tureja ſawu dšihwołki, kur pee-mahjoja ari winaš jaunakā mahša Wilhelmine, paſiſtama kà aktriſe uſ maſam ſtatuwem ſem pſeidonima Maiga Saulit. Buhdama ſenał gan par mahjſkolotaju, gan par korektriſi pee kaħdas deenas awiſeš, Matilda Kobisch bij eepaſinufeš ar plaſchakam aprindam un winaš ne-kuħka paſiſtamu pat ſtary ſchurnalisteem un rakſtneekem, nerunajot jau par ziteem banku un laikrakſtu kalpojoſcheem gareem, kuri ap wina, kà taurinu bars wakarā ap lampu, lidinajaš. Somehr ar teem ween Matildai nepeetika. Beeſchi, pa ſwehtdeenam, wina iſbrauza uſ laukeem, pilſeħtaš turumā, pee kaħda leelaka ſaimneeka, ſalta, braſcha tautas deħla, kuſch Matildē bij lihds auſim eemihlejees un neſchelloja preekſch winaš ne ſelta, ne ſudraba, lai tikai eeguhtu winaš labweħlibu un glaħtuš. Katru reiſ winaš ſuħtija ſawu labako pajuhgu Matildai preti uſ kuģiſcha peeſtaħtni un ſanehma wina kà ſawu dahrgako weeſchmu. Un Matildai patika Raidāš! Leelais augtu dahriš ar ehnoto lapeni, turwaiš meſch un wiſpahri Kurſemeš klajums Matildai bij miħſch. Tur wina diehra ſauli un neatdſeħrāš, muħſchigi iſſlahpuſi. Un tauðiš jau runaja, kà Matilda Kobisch pahrnabſchot uſ Raidam par ſaimneezi. Ari wina pate tā reiſ domajuſi, bet tagad atſina to par mulkiģu eedomu, jo wina taſchju par Raidam tapat jau ſaimneekoja. Saunaiš Raidu ſaimneekš Teðiš arweenu rakſtiģa Matildai, ja mahjaš kaut kaš ſaħeħrāš, praſtdams winaš padomu un luħgdams to atkał atbraukt. Un kaut gan ſcho padomdoſchanu winaš iſleetoja nereti kà maſku ſawai karſtai miħleſtibai, paſiħdams Matildas wiħriſchko domaſchanāš konſtruģiju.

tomehr Matilda paklauffja Teda luhgumam un eeradàs Raidàs pee pirmàs isdewibas. Tà wina waldija neween par laikrakstu ekspedizijam un bankam pilsehtâ, bet ari par flaištâm Raidam Kurfemes flajumâ. Tomehr scho almeju un heteru lauri Matildai nedewa meeru... Konzertos un teatros wina aisrahwàs sewischki no Wagnera, Tschaikowfska, Tšfena un Schekspira, flatijsàs labpraht ari kreewu jaunako dramatiķu gaerlaizigos darbos un lafija pat ar intresk muhsu Sauleescha stahstus. Tikai kuhdsejās, ka wafas truhktot, japelna esot maisite.

Wafarai nahot Matilda Kobisch gribeja dabuht atwakinajumu us kahdu mehneft un braukt pee sawas wezatàs mahfas us deenwidus Kreewiju, kur ta isgahjust pee wihra — kahda wideja eerehdna. Tomehr schoreif Matildas zeribas nepeepildijas: atwakinajumu nedewa un tà Matilda palika turpat pilsehtâ, kaut gan noihreja ari juhrmalâ masu mahjiinu, lai buhtu ehtata satiksme ar tureenes pašnam un lai ari kahdreif waretu no pilsehtas kahdu draugu paemt lihds.

Jaunakâ mahfa seemas fesonai beidsotees aishrauzza weena pate us deenwidoem. Matilda palika mahjâ. Wina apmeerinatos ar sawu tagadejo stahwoffi, ja tikai mahiti waretu kaut kur aishadad Tad waretu dšihwot bes ruhpem. Mahtes deht Matilda zeeta schad-tad nepatikschanas, jo weenteesfiga wezenite dascham labam meitas pašnam atbildeja pee durwim: „Matildai tagad naw wafas...“ Tadeht Matilda jau sen gribeja dabuht mahiti kaut kur projam, lai netrauzeti waretu weena pate pa mahju riktoees. Bet ari tas winai neisdewàs. Tà Matilda gluschi saibha un weenigais eepreezinajums winai bij masa mahfas meitina Klaudija, kura bij atwesta schurp, list ekfameni gimnastijâ. Matildai, lai gan wina seeweeschu neeeredseja, tomehr netruhta audsetau starp jaunâm skolotajam un skolneezem, kuras wina zeenija un ar usmanibu klauffjās sawas peedšihwojuschās skolotajas stahstos un peenehma bes pretunas winas dotos padomus un aisrahdijumus. Ja, masa Klaudija ar sawâm asprahtigâm atbildem un flaištâm melnâm azim — ihsts deenwidu behrns — Matildai tà palika mihsch un dahrgs, tà ka winâ jau pamodàs sawadas ilgās: kaut ari winai pašchai buhtu tahda meitene. Un wareja buht... Te pirmo reis Matilda sajuta ka pahmetumu par sawu lihdschinejo dšihwi. Klaudija skraidija basam kahjam pa istabu un sehtu un swehtdeenàs ruschinajās pa juhrmalas smiltim. Matildai Klaudijas klahbtuhtne atgahdinaja behrnibu un wina domaja meiteni wifu wafaru pee sewis paturet. Tikai, ja Klaudija isdarija kahdu pahrgalwibu, kas notika deesgan beeschi, tad solijās atpakat suhtit pee mahtes, bet Klaudija krita sawai krustmahtei ap kaklu un, raudadama, luhdsjās, lai nesuhtot winas prom no juhras, te winai koti patihkot. Un skuhpstis islihdsinaja Klaudijas „grehtus“.

Mahja jau maja beigas. Wispahrigās seedona gaidas un sentimentalee sapni pamajam pahrgahja. Gurdeneem sofeem tuvojās wafara. Tikai Matilda Kobisch schogad newareja ween beigt sapnot. Wina rakstija wehstuli pehz wehstules — us daschadâm pufem — un wehlejās pahrmainu. Laušija galwu par jaunâ Raidu fainneeka peedahwato roku, turedama wifus pawedeenus dšikatâ noslehtibâ un slegenibâ. Ismeta ari jaunus

tihklus un wilinaja us juhmalu kahdu bagatu, weiklu galwas pilsehtas medizinas studentu, kuresch us winas flehtam wehstulem atbildeja tikai ar kartem. Bet fewischi eeintereseta Matilda bij preefch jauna dsejneeka Daschkeri, kuresch pirms dascheem mehnescheem aisbrauzis us kahdu Widsemes nomatu stubri un rakstija winai tik reti un tik lakoniski, ka Matilda gluschi waj ismisa. Daschkers palika aulsts un atturigs, atklasti isteikdamees, ka winsch baidotees no Matildas. Behdejai gribejas sawangot jauno Mulu preesteri, ar kuru winai wehl nebij intimu pahrdshwojumu. Winai eenahza prahta, ka wina ar Daschkeri eepasinufes. Kahdu gadu atpakaf. Wagona, us Naidam brauzot. Sau toreis wina dsejneeka pamanijusi kaut ko behrnischku, tikai ar sawu atturibu winsch Matildu noturejis peenahziga attahluma, kurpreti wina kolegis Nemis, straidu, kaislibas pilnu temperamentu, winai drihs ween apnika. Daschkers palika winai nepeeeetams, kaut gan wina bij dsirdejuff, ka tas peederot pee Don-Schuaneem. Wina nekawejas toreis Nemi un Daschkeri usajinat us Naidam, kas Tedim gan nepatika, jo dsejneekos winsch eeradufija sawus fahnzenschus. Un wina eeradas. Tas bij kahda oktobra wakarā. Nemis runigs, ka arweenu, tikai no wina newareja saprast, kur winsch pateefs, kur glaimo, bet runaja tas allasch dsejiski-patetiska toni, peemehrus nendams is greeku un romeefchu mitologijas, dehwedams fewi par jauno Helleni. Daschkers tik smibneja un, ja teiza ko, likas, pats pee ta nemas nedomaja, it ka nebuhtu dsirdejis farunas fahkumu, ka nefaprasu, ko pretirunatajs grih, ar weenu mahrdu fatot — wareja redset, ka winsch maldas domas apfahrt Wareja domat, ka winsch isleekas tikai tahds fweeschā fabeedribā, ka wina sejs neusminams, dsiti noslehtps, tikai reteem sinams. Tas bij tas apstahllis, kadeht Matilda gribeja ar wina tuwat eepasihtees un usaizinaja to ar beedri wina ari pilsehta apmeklet. Wina apsolija Bet Daschkers nekad weens nenahza. Waj nu ar Nemi waj, retaf, ar kahdu zitu pasinu. Matilda mehginaja wina eewilft intimā farunā, stahsidama par saweem mahstolotajas peedshwojumeem; Daschkers usklaufijas, tomeht no fewis nefa nestahstija. Turpreti no wina dsejoteem wareja spreesf, ka to fahzeretajs ir dauds peedshwojis un dauds zeetis. Bat sawu dsejolu winsch Matildai nerahdija, kurpreti Nemis tai jau dahwinajis bij daschus. Nemi wina saprata, atfina, bet tas ari apnika. Bet Daschkers bij winai nefaprotams: waj nu isdshwojis jau dshwi jeb ta winam wehl preefchā? Warbuht winsch nizina to? Akfets? Anabh tikai ka speegs, lai ispehtitu, iiofshkeretu un tad, pasmihnejis par wifu, aifetu?... Ja ta, tad Matildai taisni wina gribetos pawasat aif deguna, dabuht no wina kahdu rakstu gabaliku un eet ap sawam audsetnem, ka ar peerahdijumu, zif dsejneeks Daschkers nāws un nepeedshwojis sehn. Bet tas tikai pusmuhscha feweetem sinams, zif miht ir tahdi nāwi sehti, kuras wina mahfas wehl naw samaitajuschas! Likas pat ka Daschkeri saifstihu Wilhelmine jeb pareisaf fatot — winsch lipa tai klast ka ar medus rasu nolijuff lapa. Matilda netizeja, ka Wilhelmine wina waretu eeguhf, jo daschfahrt ta bij tik neapdomiga un pat neuswediga, ka neprata pawifam ar tik smalki flihpetu zilweku apeetees. Reif Wilhelmine no-

fmehejufes, kà tšhiganeete, un sehdejufš us tepika, kad Daškers eenahtis. Smehees ween un kirzinajis melno dabas behrnu... Ja, tà ween likàs, ka winšch Wilhelminu mihl... Domehr weens apmeerinajums Matildai bij tas, ka Wilhelmine aibraukust un nesarastijàs ar Daškeri, neprasdama kà peenahlas latweešchu ortografiju.

Beidsot... Us winàs wairakfahrtingu peeprastjumu, kad Daškers eeradifees pilsehtà, winšch atbildejis, ka wišà drihsunà. Wairs tikai nedaudš deenas un Matildai buhs — rets zeeminsch. Sahka uspost dšhwofli. Nonehma no feenam flatu pastartes un sameta atwilkne. Apwilkà mehbeles ar baltu drehbi, lai isskatitos weeglakas. Pahsedja flaweeres. Un patru pehžpusdeenu gehrbàs pate weeglà baltà wafaras uswalkà, domadama: nupat, nupat eeradifees flaidais, blondais dsejneeks..

Wehl nenahza. Matilda sanehma Klaudiju, eezehla few klehpi un glaudija winàs melnos matus, skuhpstija to un stahstija, žif flaišta esot pawafara daba us laukeem, solijàs winu aihweht kahdreis us Naidam, kur dšhwofot kahds krusstehws. Klaudija glaudàs kà katens pee Matildas kruhtim un apwijas tik zeešchi tai ap kaklu, ka wajadseja atgahdinat, lai beids jokus. Matilda peedraudeja: „Nahšs atkal jauns krusstehws. Leels, bahrgs, kà Behrfons. Winšch nemihl jokot. Geliks tewi kaktà. Pagaibdi ween. Es pasazischu, ja neklauffš...“

Klaudija atlaida rokas, paslatijàs krusstmahtei azis un, gahwinu peešcheebuff, fmehjàs:

„Es winu apburšchu un aihbegšchu. Winšch paliks istabas widu stahwam, kà sahlštabs. Ko tad tu darisš? Tew ar buhs bail...“

„Merunà nu neekus!“ Matilda stingri noteiza, nolikdama meiteni femè.

Klaudija aihfrehja us kehki, saukdama:

„Wezà maht, nahšshot leels, leels krusstehws, bahrgs, kà Behrfons... Tà krusstmahte stahstija...“

Matilda palika weena. Winai likàs, ka Daškers wairs nezahnšs. Wina panehma dsejneeka pehdejo wehstuli un pahrlasija wehl reis:

„Godatà Kobisch jaunkundse!“

Juhfu wehstuli saehmu. Pateizos. Brihnos par juhfu zeešchanam majà? Waj teescham tahdas war buht seedoni? Es tikai gawileju gar Waidawas staigadams un domaju arweenu rakstik pantos romanu, kuram wehl pat wirsrahta nesinu. Smaršcho birses un grawas.

Drihs zelchos spahrnos un laidischos pahr juhfu puteklaino pilsehtu us juhmalu. Putnu konzerti jau saht apnikt; japalkausas Schneefoigts. Ja juhfu lodšinsch atwehrtis buhs, usmetischos us palodas un patšhiwinaschu. Sabaidischu maso Maigu Saulit. Juhš jau droščaka. Man bail, ka nenotwereet manis? D, nedod Deewix, krist juhfu wangibà!

Sweizineet Maigu Saulit, tumšcho tšhiganbehrnu.

Pee Waidawas upites, 1901. gada majà.

Ar labdeenu

Konrads Daškers.“

Kotkräftä harmonija. Laitam dwehseles zeeschanas, kuras wiensch flehpi, kà leefmu tshuhstlas pahrwilfuschas pahr fauseem sareem, kuzi pahrlibfuschä pahr besdibeni? Bet tomehr schelmigs sehns... Konradinisch... Ar medü mehrzetu pirkstian draude. Preefsch manis tur weens kobeens...

Pate fatruhtas no sawam, nejauschi usnahfuscham kaunam eedomam.

Swanija. Matilda steidsas pee spogula.

„Kahds fwechs lungs wehls ar tewi runat,“ mahte peeteiza.

„Luhdsu,“ Matilda atbilbeja, shahpedama ustraukumu.

Gesteidsas Klaudija, tshuhstetama:

„Krusttehws atnahzis... Krusttehws...“

Matilda gribeja apfaukt meiteni, kad durwis parahdijäs gaiditais pelekä wasaras uswalkä, silu krawati, shda mutautä pince-nez flauzidams. Konrads Daschers palozijäs un, smihnedams, jautaja, waj netraujejot.

„Gaiditi weeff nekad netraue.“

„Schi daitä prinzeffte juhfu behrns? Smaidina.“ Peegahja pee Klaudijas un uslika sawu bahlo roku us tumfchäs galwinaas. Meitene skatijäs krusttehwm azis:

„Krustmahte teiza, kà juhš buhschot bahrgs, liffshot mani kaktä,“ masä fuhdejas.

„Tahdu pahrestibu man nodarit, jaunkundj, un schim engelischam? To nebuhtu domajis,“ eenahzejs greefäs pret Matildu Kobisch, kura, kà apstulbota, stahweja pee klawcerem. „Juhš laitam ari Maigu Saulit aishaidijuff? Neredj nekur... Pee jums tahds karstis:.“

„Kà jau majä... No ta es zeeschu. No karstuma leela. Juhš nahlat ar lauku upes dsestrumu. Pastahstat kaut ko. Es tä esmu itwihstuff pehz juhfu dsesträs walodas... Ja, Maiga... aishbrauja nesen... Us deenwideem. Pee wezäs mahfas. Paliks wifu wasaru. Scho meliti man atfuhstija sawä weetä... Bet nu, Klaudija, tew ja-eet pee wezäs mahtes. Es gribu parunatees ar krusttehwu,“ Matilda teiza, pagreesufes pret meiteni.

„Ar man u krusttehwu?“ Klaudija noteiza, lehni wirfidamäs juh durwju puff, jo schini gadijumä nedrihffsteja pretotees krustmahte.

„Luhdsu atfehstetees. Juhš jau garaßs tapat wairs neangfeet? Tad debefis eesteepatees.“

„Kalab juhš man to netaujaj, Kobisch jaunkundse?... To nu wairs nespehju... Kapehz juhš norahwat to pupinu maso, pa kuras sareem debefis wareju aissneegt?...“

Matilda stahweja nesaprafchanä. Schi bij pirmä neweiflä situazija winaas muhschä.

Winaai wairaf nebij ko teitt, kà:

„Pastahstat kaut ko...“

Un tas skaneja tit gaudeni, kà flima leijertaste.

Jaunais dsejneeks fmaididams	improwiseja:
Augstu pazehlos	Muhsu fkuhpsitai, —
Koschu mahlonos...	Neeredsetai
Kas man atwehris	Dsihwē, ai, ai, ai,
Gaischās debefis?...	Daitai Klaudijai...
Nesen glaudiju	Birst weeglais seedu sneegs,
Daito Klaudiju...	Suhd pirmais dsihwes preeks...
Schodeen sibleju	Zelshos mahkont
Tai, ko mihleju:	Wehlā seedonē — —!
Wasā skaitstule,	Tas, kas semi nihd,
Wisa pafaule	Winai, pahri slihd
Tew reis peederēs;	Wehlā seedonē
Roses zekā fehš	Koschu mahkont...

Balozijās un aisgahja... fmaididams... ¶ Dsejneeks Konrads
Daschers aisgahja... fmaididams...

Matilda fakustejās, greisferdibas fshuhfšas dselta, gribeja mestees
pakaf, israutes no karstās juhras, bet atrita atpakaf tumschajā dselmē,
turai wisapfahrt pazehlās draudofchee fatganbahlee ledus krašti...

Gan rokas tam darbā gura.

Birsneeku Sofijas.

Gan rokas tam darbā gura,
Bet azis dsirkt spehšs;
No wina ugunstura
Dsihwas swaigšnes lehšs.

Tā spehtā wairošees winas
Rā tukšnescha smilts,
Lai eetu sem winām reis laimē
Leela, schkihta zilts.

U eelas.

No M. Baltpurwina.

Tumšchos wahrtoš tahds kà wihreescha stahws . . . protams . . . warbuht kà gaida. Stahn un skatas, kà leelee muhra milšchi raugas weens otrà, gan sposchi dseltenàm, gan gluschi melnàm azim, — smagi weenaldsigi, itkà teem nekahdas datas nebuhtu gar to, kas noteef us dsikàs, milšigàs wagàs dibena, ko sauz par eelu, pa furu kustas samehrà deesgan neezigàs buhtes, — kura šahčas un beidsas kaut fur tablu tumšà, no kureenes šchad tad tuwojas nekaidra dardona, tuwojas, — kluhst redsams nenoteitšs tumšchums, tuwojas . . . un beidsot, laternu satgani bahlâ gaišmâ parahdas širgs un rati ar brauzejeem un staidri kluhst dsirdams, kà dselšs daušas pret akmeneem, tad attahlinas un gaišt otrà pušè tumšà. Dsirdams kluhst gahjeju šoku trokšniz — klušaks un maigaks, isnabt is tumšas, pašpihd bahlas šejas un mirdšigàs azis, pašpihd us brihdi laternu satganâ gaišmâ, tad nosuhd ehnâ, tumšà kà nebijušchi. Un tahdi pat leekas, nahš ziti to weetâ, nahš un eet, nahš un eet. Tikai koki trotuara malàs loka šalus šarus, gan šiprat, gan wahjat eeschalzas tà šwinigi, kà luhgšchanu škaitot un šakàs lapàs, laternu gaišmas peelectàs, kaut kas eemirdšas kà ilgu pilni mirkši, eemirdšas lokotees, itkà tahdi noburti gari no teem štatitos, runatu, kustinatu šakàs rotas kà gribedami atšwabinatees no peekaluma, us weetas gribetu aišeet lihdsi gahjeem sem teem lihdsi weheem, kaut fur tahli, tahli, fur naktis nedšird daušamees dselši pret akmeni, aišeet no šchis šchauràs šrišpas sem plaščas, tahlas debesš, fur klušt un weegli špo lauks un meššs, fur klušt un širniigi šarunajas šokos lapas, ešerâ needras, druwàs wahrpas . . . Šau atkal lapu maigo tšchalu pahrkleeds žetàs šlanas dselšim ar akmeni šadurotees un melnais stahws išeet us trotuara, šahš šokot nesteigdamees.

Tam preti nahš trihs šeweetees.

„Oh, Šwirgšds!“ tà eesaužàs un šteids pirmâ šoku šneegt bahla, društu eekritušcheem waigeem šeweete wišzaur melnàs drahnàs, melnu žepuri, kà šehrojot, klušt pašneeds šoku un atšahpjas, kà ar nodomu

dodama weetu otrai, weentahrschatâs drahnâs, stingru, bet ne tif smalktu rofu, masat garigas dšihwes fejas isteiksmê. Apfweiznotees tâs balsf fkan fewischi maigi un mirklis kühst frfnigs, dšihws, gataws wifu upuret, neta neprafot — mekkê Swirgšds mirkla, kâ gribot ko waizat . . . Bet ta mirklis faistas pee treschâs, wijigas figuras, ar pilnigu, jaunekligi peefahrtuschu feju, kura kâ iswairotees nowehrschas fahnsch, luhkojas prom luhpu usmetuse, itkâ par ko dusmotos, runat negribetu, bet waibstu spehle kühst fewischi dšihwa: peere starp usazim eewelfas, stahwu grumbinas ap tam ahda kühst baltata, luhpas paweras, kâ gribedamas ko teikt, bet tad jo zeeschat fatneebas, itkâ waldotees, lai par tam neisnahktu kas ar nodomu nesakrihtoschs; pat nahfu plahnâs feenas eedrebas, kâ ko ar waru apspeeschot. Swirgšds sneeds tai rofu meerigi un fahf fotot blafus, paslatâs, paslatâs un, weeglu smaidu uf luhpam fahf runat:

„Kahda juhs schowakar peefahrtuse, kahda apspeesta spehka pilna, mirdsofcha, kâ jauna bathantena . . .

Ta fahf smaikit laimigas peedewejas smaidu, bet mirklus wehl flehp.

„Margas jaunfunds, Margas jaunfunds!“ Swirgšds tranzeja to.

„Kas ir?“ ta eeprafas, pamet weenu mirkli un nosflehp, kâ kaudedamâs par mostoschos sinkahribu.

„Ledus istufa . . .“ Swirgšds joko un fahf smeetees wiff, isnemot weentahrschat gehrbusch, ar mirkli, kas gataws wifu upuret, neta neprafot. Nopeetna, galwu noduhruse, ta stahjas pahrejeem zekâ ar issteptu rofu.

Wina eeschot mahjâ.

Isfirduschî tâs sawado balsf, wiff paslatâs tajâ ahtri, pehtoschi un kuru nopeetni.

„Mahfta paleez! Kur tu eefi? Ko tu darifi weena!“ Marga runaja luhdsoschi, lihdszeetigi un winas peere, kura bij islihsinajufes gluda, eewillkâs atkal starp usazim stahwu grumbinas. „Paleez mahfta, eefim wiff reisê.“

„Ne!“ ta atteiza noteitti, druhmi, azis, feju flehpdama, sneedsa wiseem atwadotees rofu un, ne wahrda wairaf neteikuse, gahja pahri uf otu eelas malu, gahja — spehzigo augumu neparasti peeleeekuse, kâ sem smagas nastas, gahja un pamasam suda, suda un nosuda tumfâ aif fokû stumbreem un ziteem gahjejeem.

Pahrejeem ilgi negribeja walodas weiktees. Tikai koki wehjà lozjâs un schalkoja, kâ gribedami pastahstit kaut ko stumju, wehtrainu, kas firdi palizis neisteikts un lapu sakums reisem eemirdsejâs kâ asaroti mirkli.

Sahla atkal daufttees pret akmeni, bet pee kahdam durwim strauji apklufa. Likas, nekâs te nebij ilgi pastahwoschs, preetsch wifa te bij tikai — briedis.

Swirgšds un Marga fokoja rofu rokâ. Pehdejâs beedrene gahja tai blafus, otrâ pufê. Wina isteiza noscheloschanu, kâ ta neefot kâ Marga. Neweens tai neatbildeja. Klufedami atsehdaš preti basnizai

us sola. Eida palika stahwot par gabalinu pee kahda kofa, kà negribedama ar sawu tuwumu trauzet . . .

Swirgids lizis to sweizinat, ta eerunajàs pehfschni, newehrodama par Swirgida pascha klastbuhnti un pateift, ja wina wehl buhfschot til skaisa kà to wakar, winsch gatams to skubpsteem apbeht.

„Kuru wakar?“ Marga eewaizajàs kà no sapneem istrauzeta.

„Nu, toreis,“ ta runaja kà pahrmetejas balfi, „kad tu . . . newa= reji noturetees . . .“

„Nerunajeet tà!“ Swirgids pahtrauza, „seeweetes wina wahjajos brihschos ihstakas un tamlidj ari skaisstakas, kà kad tàs justas stipras. Seeweete araràs arween skaisstaka, kà sineeflos.“

„Paldees par to wakar!“ Marga isrunaja nospeestâ balfi un peezehlas. „Nekad es wairs nebhufchu tahda,“ peebilda un balfs flaneja til sweschi un azis raudsijas til besgala sweschas kaut kur tumfsâ prom, itkà winai nekahda daka nebuhtu gar to, kas notika tagad ap wina, ka winai wajadsetu kur steigtees prom, buhtu pawisam kur zitur.

Kà ispostitu juldams patihkamo stuaqiju, kà gribedams glahbt ko warbuht, winsch kluwa nopeetns, luhdja meiteni apsehstees. Winam neklahjotees labat — peebilda sthimigi, kà apwainots no tahda sweschuma, kà par to atreebt mekledams, lidams saprast, ka ari wina sabju zehloni dskaki un tabkaki, kà tas ahreji isleekas, ka winus sawedis gadijums un gadijums ischkers. Lai apsehstotees . . . winsch wilka meiteni few blakus us sola ar waru: winsch pastahstisichot kahdu sapni, sawadu sapni, warbuht wina sinaschot to isskaidrot . . .

Marga apsehadas un kluseja. Eida atspeedàs pret kofa stumbriu ehnas puse. Neweens nerunaja.

Kur tablu, aif lautuma, dauhsijas dsels pret atmeni.

Bahr galwam un preekschâ lozijas leepu sari pret nakts debefu tumfscho fonu un wehl melnatas lapas kà luhgschanu skaitija.

Lai stahstot, Marga eesauzàs nepazeetigi.

„Bij nakts“, brihdi klusejis Swirgids eesahka un balfs weegli fadrebeja kà par ko baikojotees — „tumscha nakts . . . Pa plaschu trotuaru gahjam barâ. Man pa labi eet meitene, mihska meitene, pa kreiff wefals bars wihreeschu. Tee eet newebrigi sawâ starpâ sarunadamees, bet weens eet zeefchi man blakus pa kreiff, leels augumâ, meh= teli ar augstu aptakli. Tas bihda mani atpakat — pagrubsch, pasaka: pardon! un stahjas manâ weetâ. Nesapratu ko lai daru. Kapehz meitene neatkahpàs lidj ar mani, kapehz wina eet meerigi tam blakus, domaju un eju nopakaf, redsu: meitene iskreen us preekschu, redsu baltas drahnas aipliwogam tumfsâ pahr trotuaru, us eelas pufi, redsu: meitene palkuhp us sadausiteem atmeneem eelas malâ, dsirdu: wina saw manu wahrdu . . . Ahtri es peeesteidsos un pasneedsu rofu; wina sawer manu rofu un peezekas, ahtri wina sah eet us preekschu un wehl mani aif rolas few lidj, tik ahtri, ka nepheju winai blakus fokot: wina wehl mani lidj; ahtri meh attahlinamees no pahrejeem un es eewehroju, ka wina dreb, ka wina plahni gehrbuses, ka winai falfst . . . Ahtri wina steidas un wehl mani few lidj, tik ahtri, tik

ahtri, zil to atkauj rofas, lai nebuhtu jafchiras. Beidsot wina wairs nedreb. Wina stahw man zeefschi blafus. Mehs nonahkufchi mana tehwa pagalmâ. Mums pa labi, pa kreiff — pafihstami, behrniba stahditi kofi; mums preefschâ sata plawa un wikrotas druwas. Sposcha faule mirdfina pee debefim, kâ ta stahw ap weenpadfmitteem no rihta. Ceraudfijufe fauli, meitene ka aismirfa mani, wina flatâs faule un faules lihgfmee stari apnem to no wifam pufem. Nedsu: meitene kâ kuhst feltainâs fchkefnâs, pahwehrfchas par miglas tehlu pee manâs rofas un wehji to isflihdina manu azu preefschâ, isflihdina uf wifam debefu pufem. Un atkal es paleeku weens . . .” Swirgids nobeids, bahls flatâs prom tumfâ kur pee naktis debefu melnâ sona lokâs wehl melnâfas toku galotnes.

„Sawads fapnis!” Lida peefihmè nopufhdamâs.

„Dauds fawadu fapnu efmu redsejis par fcho meiteni. Weens peepilbijâs dshimè tuhlin deenâ un glufchi tapat, kâ to biju redsejis nakti meegâ . . .” Runajot Swirgidam bahls dreb kâ par fo bai-fojotees.

„Kahda ta meitene ifftatijâs?” Marga eewaizajas mafleet uftraukta, bahla fejâ.

„Skaiſta!” Swirgids eefauzas un bahls fkan juhsmigi, kâ par fwehtumu runajot.

Marga fmaida un mihki raugas tam azis, itkâ gribedama teitt: kamdeht juhs tik fhumji? Fums naw par fo fhumt, naw par fo bai-footees . . . Bet kad Swirgids winaas nemas neredseja, nedfirdeja, bet fkatijâs arween prom, tumfâ, kâ faftindfis, plaschi eepleshstam azim, itkâ stahstaitais patlaban norifinatâs wina preefschâ, itkâ wina domâs kawetos pawifam kur zitur, pee nesin kahdam fapnu parahdibam, kamehr wina — pate ihteniba fehdeja tam blafus aismirfa . . . Marga kluwa nopeetna, atrahwa fawu mirkli tam pawifam, peezehlâs un fkatijas ari prom . . .

Lida eedomajâs, ka tas winaas deht, ka ta te leeka, trauze, pagahja un nosuda kâ nemanot.

Paleekot diwatâ ween teem kluwa neweikli, jo wairat klufumâ. Litâs, ka kahda feena, kas tos fchihruſe, pehtſchani buhtu nosudufe, tee palikufchi, diwi ween, puſkailam dwehfelem kâ pawehruſchees feedi . . . azi pret azi . . . mirklus flehpa kâ baididamees, ka kaut kas fen klufbâ fapnots, nesen folits waretu pahwehrſtees par ihtenibu katrâ azumirkl . . .

Klufums un ſtindſinofchas gaidas, kas notiks — kluwa nepane-fami un Swirgids fahta runat, runat neekus, runat peeklahjigi laipnâ bahsi, ka tas parafis farunâ ar fweſchu dahmu, bet Marga fkatijâs winâ waizajofchi, kâ brihnodamâs, pafkatijas ar to mirkli, kahdu ta bij fkatijufes, kad fapni redseto meiteni wiuſch nofauza par fkaifto, fka-tijâs ar mirkli, kurâ bij ſaldafais aizinajums un ſolijums reiſe, fka-tijâs un runaja firſnigi: „paſtahſteet, fo juhs atzeratees no muhfu eepa-fihſchanâs?”

ERIST PLATES, NIGRA

Sichela

Indita.

Kà eepafinuſchees, wiſſch neatzerotees, pateiza un kà domàs no-grima, warbuht meſleja kò atzeretees, warbuht kawejàs pee ſawàm ſapnu parahdibam . . .

Brihdi klufejuſe Marga ihgni eefauzàs: „Deef, kur ta Lida pali-tuſe! Geſim meklet Lidas!“ Un ſahla eet.

Kahda aukſta ſweſchuma peeſkana iſſkaneja winas baſſi! Un pawehle.

Swirgſds noprata, ka kaut kaſ ſkaiſts noſawets un iſpoſtits, zehlàs un gahja tai lihds, pee-gahja blakus un kà pirmat, mehginaja paemnt tàs roku ſawejà, bet Marga roku atrahra kà dſelta un eefauzas dſeſtri: „Neaiſteekat mani!“

Kluſums bij noſpeedoſchs un Swirgſds ſahla runat, iſſikdamees weenalbſigs, meerigs:

Kà eepafinuſchees — neatzerotees. Gluſchi ſkaidri gan atminotees to wafaru, kad wina tehjas glahſi apgahjuſe uſ galda un to wafaru, kad gahjuſchi ahrpus piſſehtas laſtigalas klaufitees un wina bijuſe gluſchi baſla no wafara dſeſtruma, ilgu pilnàm azim ſtatijuſes uſ dſeeſtoſcho wafara blahſmu un runajuſe klufi, ſwinigi: „kaut ſchis zekſch ne muh-ſcham nebeigtoſ . . .“ un ſtatijuſes wafara blahſmà.

To wina teitufe toreiſ . . . Marga pahrt-rauza, apraudama peh-dejo puſti, tàs weetà greeſigi eefmeedamees, kaſ noſihmeja tikdauds kà: bet ne tagad! Tu to nepelni.

Peeſteidsàs Lida no mugurpuſes, apſtati-ja toſ kà waizadama: nu taſſchu reiſ ſapratatees, iſlihgàt? brihnojas, ka tee tik taht jau aiſ-gahjuſchi . . .

Wini tàs meklejuſchi, Swirgſds peebilda, kur wina bijuſe? waizaja.

Wina bijuſe turpat otrpus alejaſ, netahlu no jums, Lida pa-ſkaidroja, kà par kò preezadamàs.

Bet wini domajuſchi to otrpus laukumam, meklejuſchi tàs tahtaku, nemaſ neſtatijuſchees, nedomajuſchi, ka wina turpat tuwumà, Swirgſds runaja ſihmigi baſſi, ſihmigi ſtatidamees Margà.

„To deretu jums eewehrot . . .“ tapat ſihmigi peebilda Lida. „To deretu ſewiſchki jums eewehrot,“ atſahretoja wehl.

Wairums muhra miſſenu raudſijàs mehjàm azim, tikai reti pa-ſahdai bij wehl gaiſcha kà gaidot ka. Daſchadee troſſchnei apklufuſchi, dſiſtedami tikai reti gahjeju ſoki un lapu ſchalka wehjà.

Tad wehl atzerotees to wafaru, Swirgſds turpinaja, kad wini ar beedri noſaukuſchi to par behrnu un wina kà ditti duſmigi pateitufe: „juhs tik to ſakeet!“

„Un teefa!“ Marga pahrt-rauza to. Wina nepatifuſe tahda iſtu-reſchanaſ, kaſ wina par behrnu! Un Marga bij nopeetna, itkà wehl tagad par to duſmotoſ, kà par kò paſaudetu, kò newar ne atraſt wairſ, ne iſlabot.

„Zr jau labi,“ Swirgſds peebilda kà domadams par kò tahtu: „kad ſeeweete ar kaut kò ſahli diſchotees, tad taſ noſihme, ka ta kluhſt nabaga . . .“

Marga pašmaidija glaimota. Gahja atkal jokodami smeedamees. Pee sawas mahjas wahrteem Marga mitejās smeetees. Un kad ta runaja: „deef' ko mana mahsina dara?“ winaš. balsti eestanejās kahda wišai nopeetna sšana.

Ari Swirgšds klura nopeetns un atwadotees bij wehšs un atturigs.

* * *

Bij atkal watarš. Uj eelām bij plahna, miħšta sneega kaħrtina. Rā nejauschi Swirgšds fastapa Lidu, Margas beedrenti . . .

Kur bijuse, ko darijuse wišu laiku, ka nekur neredsejis, kahez nekad neatnakhuse pee wina, kahez Margas neatweduse? . . . Lai pašwezinot Margu — Swirgšds runaja jautis, preezigs.

Ja, ja . . . lai pašweizina . . . Margas nekad wairš neredsešot . . . Marga aishrautuse us aħsemem . . . Kahez nekad wairaf neaisgahjis pee Margas — leekulis tahšs!

Neefot leekulis, to luhšot nedomat. Winašch newarejis tur eet. Winaš mahšas mirklis — at wina jau ta neredsejuse . . . toreis . . . tai watarā . . . mahjās . . . wina taf atzerotees . . . winašch domajis pa jokam, bet . . . neefot nefa pa jokam . . . ik mirklis par šewi ešot iħšts. Winašch žitadi wairš newarejis, wajadsejis atrautees no abam . . . winašch nobeidsa, bet bħiħdi klusejis turpinaja: notizis tas, kam bijis janoteef, ar waj bes mahšas, ka no tās meitenes, par kuru šapnojis šawados šapnūs, wina neatturetu ne Deems, ne welšs, ne wehl — mahša . . .

Semes deħšs.

Brauz šaule selta ratos,
Tāi apkaħrt leekmu kweħšs; —
Tew wahrpu wainags matos,
Tu eħš semeš deħšs . . .

Tew šaule semi raudšē,
Kur tawai feħklai diħgt,
Un šafos ašnūs audšē,
Kam šmagām wahrpam iħkt.

Tew šaule dšihwi šweħti;
Tew, kad naħt rudens weħšs,
Birst selta graudi fleħti, —
Tu eħš semeš deħšs . . .

Karlis Bruħja.

Ismalgats.

Krišchs, Bitanu mahju fainneeka dehls tihrija grahwus gar semo lauka malu.

Maija mehnefs bija pilnā spehā un ftlums kā pluhdi peepuhdinaja semi un gaišu. Deena gan bija peemahufees no rihta, bet tagad peleeke weeglee padebefchi fahka dalitees un baltz spihdums kā ar smagu roku speeda us semi. Bija gruhti un preezigi reišā — zihruki spehleja us sleitam un wahlodses kleedsa starpā aīs ptawas fahrlos.

Krišchs apstahjās un nowilla fwahrkus. Sweedri jau bija us peeres. No neparastā darba mugura bija nolihkufe un flintums mahzās wirfū. Krišchs nometa lahystu us grahwja malas un apsehdaš pats padomat fawas domas. Welns lai buhtu parahwis tos gruhtos darbus! Jaet kā wehrgam, tehws dšen. Buhtu pilsehtā — zita leeta. Tur wiseem til weegli. Par kingu ween staigatu.

Krišchs bija jauns duhschigs sehns. Ar diwdesmit gadeem, kreetnam rokam un kahjam un apsehluſchu wirsluhpu. Un feja waj plihfa no aſnim un weseleem wahsteem — nebija to schaubitees: wesehigs sehns, ihšs lauku waronis, kad tikai flintums un daschas zitas leetas nebuhtu to dihdijuschas.

Wisch sehdeja un domaja fawas domas par to, ka fwehtdeen buhs pirmā balle sakumos un ka warēs ar meitam isdaufitees un isknai-bitees. Wisch domaja un aismirsa sewi un lauku un darbu, — domaja un farka un smaidija . . .

Tad gan atkal atmodās: kad til wezais neerauga! Tehws nemihleja jotot: kas darams, darams! Krišchs panehma atkal lahystu un eekahpa grahwī. No pawafara uhdeneem bija fanestas semes, aſmeni, fahles — wišs tas fahka jau apselst ar mauru un isplehſchot un ismetot darbs bija gruhts. Pahra minutes Krišchs rafa kā ihšs strahdneets, bet tad atleeza muguru taiſni. Welns, tahdā speedošchā laikā raknatees! Nu, nekur nawa jasteidšas un Krišchs stahweja atkal.

Nekur us lauka, ne mahjā nebija neweenas dihwibas redšams . . . Klufs . . . Un tad wisch atminejās, ka tehws ar puischeem bija feht aīsgahjis — ja, kā tad!

Tad jau neweens winu neredseja te.

Kā apmeerinats par jauno atradumu Krišchs aplaida wehl azis wisapfahrt un palika stahwot. Darbs nawa ſakis, gan padaris.

Bet tad nejauschi winsch isdirda aitu brehkschanu un flatas feeweeschu balsis, — mahjas bija tik netahlu. Ra tad: otros Vitanos laikam masgaja schodeen aitas preeksch zirpschanas. Ja, ta bija, bes schaubam! Winsch pat tagad redseja kahdu feeweeti — Leene, ja winschtu Leene pate. Schi flaisa, stalta meita! Krichs nosarka ta ahbols domadams par Leeni. Un tad ta otra — ta bija kalpone Ilse, ari stufis ko wehrts. Zit reischu Krichs bija redsejis wimu, kad ta basam kahjam tekus dsenaja pa aplotu.

Un tagad wimas weenos kreklinos waj ihos swahrzinos, ka jau pee masgachanas! Waj Jupis! Kricham palika karsti, lai gan ne no strahdaschanas schoreis. Un us ahtru roku winam galwa bija istrahdats wefels plans . . .

Ja, ja, ja. Ta gan . . . Neweens jau neredses un nesinas. Wimu mahju puifchi wif tahlaja lautā un faimneeka nama mahjas, — to Krichs labi sinaja.

Winsch peetupas us grahwja, it ka baididamees, lai kahds wimu ne-eerauga un wehl kaut ko domaja.

Tad pazehlees kluff laidas us kaimina sehtas pufi.

Winam bija ja-eet gluschi gar istabu garam. Usmanigi nostahjees un noklauffjees un pahrleezinajees, ka pat weza mahte, kura ka puhkis fargaja Leeni, laikam aissnaudusees pehz brokasta, Krichs us pirktu galeem lihda masgatajam tuwat.

Dzis laimigi garam gar istabu winsch brihdi gluhneja, kamehr abas stufes bija eesahfuschas jaunū awenu masgat un pilnigi nogrimuschas darba.

Tad nemanot ka ehna Krichs peeleezees aishlida aij statta patscha, fur stary stalli un schuhni bija laba luhrefchana.

Abas meitas bija nopluntschajuschas, atsprauduschas swahrkus un uslozijuschas peedurknes. Wimu wefeligas sejas peetwihfuschas no darba bija flaisas un dsihwas Laidara stuhri stahweja leela lehsena bakka ar fltu uhdeni, tur Ilse willa eekcha willainos upura jehrus kamehr Leene uslehja no otra trauka fltu uhdeni. Ismasgatee kustoni tika laifli stalli us fauseem falmeem, fur tee brehza un purinajas.

Krichs pabahsa sawus peebreeduschos waigus gar stuhri un statijas masgatajas, nemas nedomadams par to, ka wimu waretu eeraudsit.

Weitenes smeedamās un farunadamās steidsa sawu darbu un drihs pehz Kricha peenahkschanas pehdejais auns bija bakka.

Kad ari tas bija isfalots un palaisis, abas stufes us brihdi apklusa un zilaja rotas rahdidamas weena otrai. No wimu tahlakas rihzibas un farunas Krichs noprata, ka wimas paschas ari gribetu drufku nomasgatees Dhrs flts uhdens wehl bija atlizees. Sinkahribas dsihst jaunais brunineeks pabahsa galwu wehl wairat ahra no flehptuwes.

Leeta paleef intresanta, winsch nodomaja un atnehma dsiki elpu. Nupat, nupat . . .

Meitas pasfatijas pehtofchi wisapfahrt ka speegodamas, waj neluhfojas kahda azs, bet ta ka wifis bija kluff un tuffchs, Leene fahja

atpogat jatu un rihtotees ap neeburu. Wehl weens brihdis un wina buhtu nolaiduse drehbes, bet azis laisdama wehl reis gar ehtam, ta eeraudfija pehlfchni Kriſcha galwu un noprata tuhliit wiſu notikufcho.

Tumſchi ſarfana kà roſe wina noſarka, bet iſlikàs, kà neka nere= dſetu un ſahka ſtati ſtahtit Ilſei kaut kò jozigu un abas ſmehjàs. Kà netihſchu wina ſahahrtoja atkal ſawu apgehrbu un aiſahſjeja jatu.

Tad wina teiza Ilſei:

„Ro nu mehſ dariſtm ar to leelo uhdens baſſu? Buhtu kaut weens zilweſ bijis, kaſ palihdſ iſleet.“ —

„Kaſ nu palihdſeſ, kad wiſſ prom,“ atſauzàs Ilſe un nahza tuwat.

Leene peewirſijas gluſchi pee ſtatta ſtuhra un pagreeſàs pret to weetu, kur Kriſchs wehl ar weenu gluſhneja.

„Statees kur otu mahju Kriſchs ar' tepat! Sabdeen Kriſch! Taſ ir labi, ka tu te gadijees, kà paſaukts. Tu eſot ſtipriſ puiſſ, waj tu newaretu mums druſtu palihdſet?“

Kriſchs bija tà pahſteigts, ka nejaudaja wairſ rautees atpakat un winaam bija japaleek uſ weetas. Un tad winſch peenehma tahdu iſſfatu, ka pateeſſ buhtu gadijees tikai ta garàm ejot un iſlihdà pawiſam no ſawas ſlehtuweſ. Winſch raudſija ſmaidit, bet ſmeekti tà ka neiſdewàs.

„Nahz nu ſchigli ſchurp un palihdſ mums apgahſt ſchito wannu! Baldees jau netruhſ,“ Leene aizinaja kempigo tehwa dehlu.

„Par kò ne,“ Kriſchs ari eebilda, taſ eſot neeka darbs. Un pahſtahpa par ſehtu, dodamees leeleem ſoteem ſtukeem palihgà. Leene un Ilſe rihtojas ap wannu.

„Laimigi iſgahja,“ nodomaja tehwa dehls pee ſewis un nobrih= nijàs patſ par ſawu atjautibu.

„Nem te, aiſ ſchitàs malas,“ Leene mahzija un tad zelftm reiſà. Kriſchs noleezas pahſ wannas malu; no uhdena nahza newiſai patihſkama ſmarſcha. Bet kaſ jadara taſ jadara.

Un pirms ka puiſſ wareja nojauſt, kaſ noteek, winſch juta, ka lahjas ſaude lihdiſwaru un teel wilktas atpakat. Winſch palaida rokaſ un taſ paſchà azumirkli eegahſàs netihrajà ſltajà uhdeni, papreekſch ar galwu, un kad aduhraſ pret dibenu, tad ar wiſu zitu kermeni.

Stati ſmeekli pildija kluſo pawafara gaiſu, tik ſtati, ka likàs, toſ waretu ſadſirdet iſktrà ſehtas ſtuhri, pat lauka galà.

Tejedams un tſchurkſtedams Kriſchs iſtahpa no baſſas un laidas leeleem ſoteem prom. Pee wiſas nejauſchibas winſch deeſgan ſtaidri ſaprata, kaſ ar wimu notizis.

Winſch ſpurinajàs kà auns un ſptahwa uſ wiſam puſem, jo deeſin ziſ gahrſchigs nebija ſchis weſelibas uhdenis. Ne weenas wiſles winaam nebija ſauſas, ne mata galina!

Un ſmeekli plihſa jo ſtatak: abas meitas ſmehjas peeleeſdamàs.

„Taſ ir labi, ka tu reiſà ar zitàm aitam nahz pee wannas,“ Leene ſauza winaam pakat.

Krišchs wilka garu netihra uhdena strihpu ais fewis un steidjas pats nesnadams fur.

Bet pirms wiaſch bija pagalmam pahri, Ilſe fauza wehl kà pamahzidama:

„Un kad tu buhſt iſkaltetees, tad nahzi atkal atpakal. Mehſ tewi nozirpſim ari!“

Bet tik drihſ laitam Kriſchs newareja wiſ iſkaltetees, jo ſweht-deen pirmajā ballē ſatumos wiaſch wehl nebija.

Bez tautas ſahſteem J. Akuraterk.

Edene.

Virjneeku Sofijas.

I.

Pahr Edeni uſtahpis mehneſis,
Tahds ſpodri bahls; wiſ apluſts.
Tif laſtigala ilgàs dſeed,
Un ſahpès un laimè ta pilniga ſchkeet;
Balfs ſmarſchà gurſtot peeaug un nihſt,
Zits toks ſtahw ſeedos, zits — augtos lihſt,
Un wehſma mihtſta, wijiga leen
Zaur ſeedoſcheem ſareem tahtak ween.
Kur ſpahri tai ſeedos aiſkeras,
Tur ſahle kà putam pahrlahjas;
Zau mehneſs wiſs dahrsa pazehlees.
Pret ſeedoſchu toku atſlehjees
Schd pirmais zilweks, to pirmo reiſ mahz
Domas un nemeers grauſoſchs tahds;
Pilus meera un ſwaigſchau wiſs debes lofs.
Schis laba un ſauna atſinas tofs,
Ta augli tihri kà ſeltà kuhſt,
Iſ wineem ſawada gaiſma pluhſt,
Ap wineem tumſchſatas lapas ſkaujas;
Un roka, ta ſneezas un atpakal raujas,
Tur wahrds: „Tew nebuhs“ raſtiſs ſtahw.
Sneegt negribi roku, bet meera naw,
Naw meera un tomehr wiſaplahrt tif klufs;
Iſr meera ta beeds — ſeewa duſ
Tam blatus. Tàs gaiſmai peegreestais waigs
Tif nopeetni meerigs un tomehr tif maigs

Tās tumschi fahrtee, dſeltenee mati
Gut kà witaaina ſega us plezeem un pati
Tur wiſà ſawà kailumà ta
Tif neaiſſkarama, leeliſka.
Ta wina beedris, ta — wiſch pats.
Drihs apmeerinatam tam aiſweras aſs.
Ta droſchi twers atſinas augli, wiſch ſin,
Ir wehſma to ſeedus birdinat min.

II.

Saule ſpeech un wehſmas naw;
Kof, tee beſ ehnaſ ſtahw.
Un pirmajam zilwekam
Naw meera,
Un ari ſeewai
Teem weena behda:
Ta ſneedsa tam augli
Un wiſch ehda.
Un redſ nu taſ
Naw beedris ta ween,
Bet kaut kaſ wehl,
No ka aiſeet gribaſ,
Bet newar — ſchehl;
Un ſeewa, redſot ta ſtatu, behdſa,
Behdſa un tomehr neaiſbehdſa.
Schis muhſchigais reiſà „ja“ un „ne“,
Schi muhſchigà miſſla: ſeeweete.
Wiſch neſpehja aiſeet,
Wiſch rotàs to ſlehſja.
Un aiſmirſa ſewi — ta wina kluwa,
Neaiſſkarama taſla, tif kaira un tuwa
Un laſtigala, ta dſeedaja: „Radit.
Kluht paſcham Deewam un
Radit, radit!“
Tad pamodaſ zilwekſ,
Tee paſlehpàs abi,
Teem abeem ap ſſedi: ne kauni, ne labi.

Sahna Jaunšudrabiņa

Koloreti šhmejumi.

K l u ņ u m s.

Wezi bebrī, fahrta līži, fahbani nofar sarus; wīnu kwehloščas galotnes pamasam dseest.

Mana laiwina slīd pa straumei, klūf, beš airu kusti-nasčanas.

Leela, ruhigana puhze laičas no austrumeem. Uš puhzes spahrneem gut naktš. Rā satgani dšeltens šhds wīno naktš mati un ščhidrauts melns. Wina apehno wīsu semi.

Laiwinas galu wairs tikko redžu.

Klūfs, klūfs. Neweenas šposčas strihpīnas uhdenī. D širdu tīkai šawas šrds puštesčanu. Un aušis swana kā šudraba swanini aiš kalnu kalneem. Wistihrakā šastanā swana wini. Šs klaušos un klaušos, un juhtu: tīkai klūsumā, weenigi klūsumā šlehpjas wiš-šlāistatās šlanas. Šlawenako konzertu pahršpehš šchis klūsums. Un kā lai šalihšina gaišcho konzertšahli ar klūšo, wioleto upes leju? Šur — azu atpuhtai naw weetīnas, te — naw ne bahlas strihpīnas uš uhdena.

Šau ilgi sehdu un klaušos.

Manas domas aišlido uš wišam pušem. Rā peleti taureni wīnas wihtero pahri upei, pahri ruhtainajeem laukeem. Un mani naktštaureni neatgreesčas nogurušchi, šamirkušcheem špahrnīneem; wini atlaiščas špehžigi, nesdami špiršinoschu wehšumu un šmarsčas wīkaus šew līdš.

Šf naktš, iš naktš kaut tā buhtu.

Ne prahtā nenahš pagahjuščā deena wairs, kurā iš minuti es gruhtā darbā iščhnaudšijis. Šuhtu tīf: ir naktš, un aušis swana kā šudraba swanini aiš kalnu kalneem.

Lai nahkotne dus, lihds tagadne modinäs wina.

Tagadne wehl sapno . . .

Klufs, klufs. Laiwina flihd nu grosas pa atwaru. Krafti rahpo, ka milsiqt wehshi, us preekschu un atpakaf.

Scho brihdi dshwoju ne few, ne ziteem.

Wihrs un seewa.

Nesen wini bij wehl tihree behrni. Norahwa weens pukiti, otrs jau kahri twehra pehz täs, preezajäs. Spehra weens foli, otrs waizaja: kurb eesi? Panehma weens grahmatu, otrs teiza: last, ka es ari waru dsirdet.

Reis wina eeraudsija frotis wina rakstamgalda atwilltnë.

„Ja tu buhtu mebineeks, tu ar tam waretu noschaut saki,“ wina teiza un teikdama smehtjäs. Smehtjäs un domaja par tehwa meschu.

Ari winsch smehtjäs un teiza:

„Ja, tew par preeku!“

— Pehz neilga laika wini bij gandrihs jau fimgalwi. Us pukem wini neskatiäjäs wairs! Ja weens kur gabja, otrs newaizaja, — gabja pawisam us zitu puffi. Panehma weens grahmatu, otrs teiza: last klufam; man pascham saws darbs.

Reis wina eeraudsija masu lodi wina rakstamgalda atwilltnë, starp papireem.

„Ja tu mahzetu un ja tew buhtu duhschas deesgan,“ wina garäm eedama teiza, „tad ar to tu waretu pat wilku noschaut.“

To teikdama wina nedomaja wairs par meschu.

„Ja, tew par preeku!“ winsch strauji atzirta un sawadi smehtjäs.

Behrniba i.

Tu mana fwina-smaga behrniba, tagad es atminos tewi, tagad es fweizinu tewi!

Ir naktis widus. Sahkas jauna deena. Laika tehws patlaban greesch jaunu robu sawa birkä. Af, beidsot winsch to eemetis muhschibä, ne gadusintemu nesakaitijis. Bet winsch greesch nopeetni, deenu pehz deenas.

Es dsirdu wina greescham, un domaju par tewi, mana pelesä behrniba. Es esnu tahlu no tewis, tahlu pat no täs weetas, kur toreis abi mitäm. Peedod man, ka weenmehr neesmu domajis par alksnaju, kur sulotäs misäs greesam sawas karstäs firdis. Peedod, ka daudseis esnu peemirfs domat par uspluhdoscho pfaru istabas galä, par strasdu buhriti behrsä, pee loga, par atas wezo stuburu, par wisam leetus deenam us lauka, par krustoteem sibeneem. Tagad es to wisu redsu, tagad es domaju par wisu to.

Nu man top weegls taws fwins, tu, mana teiksmainà behrniba. Es eeeju tawà godibà, kà peleta sibda telti. Es stuhpstu katru atmentiau, kuru reis aisslahrušt tawa kahja. Sawà frdi es tew zelu seedokli, us ta lai fadeg wisa mana gudriba, wiss tas, ko esmu mantojis no tuhstoscham grahmatam, no welna un no deewa. Schajà brihdi wisu tew seedoju un topu tahds, kahdu tu mani wadiji no deenas deenà, no natts nakti.

No ptawas wehfuma, no lejas blihgsmu sposchajàm lapam es aigabju un pahrstajaju tahlas malas. Es twehru ko, un behgu no kaut ka . . .

ko notwehru?

To, ko tew tagad sawà frdi upureju.

No ka isbehgu?

No ta, pee ka schodeen atgreeschos un kam sawà frdi zelu seedokli.

Rafaela Santi.

Madonna della Sedia.

Seeweefchu jautajums Daniijā.

Netur gan zitur pašaulē seeweete nebuhs few zeenigatu stahwofli eeguwufe kā Daniijā. Šchā darba ruškū walsti ir seeweete jau daschas no senlaiteem kaltas ķehdes šaraustijufe. Tā waldbibas, kā ari šabee-driškā darbībā, par mahjas dšihwi nemas nerunajot, daneete ir eekaroiufe pilnigu pašahwibu un fennodibinajufchees wezlaifu uffkati šchāi šinā ir pilnigi laufti. Paġahjušchā gada aprili isdotais komunalitums nepašihst wairs nekahdas kahrtu starpibas: seeweetes war wehlet un tikt eewehletas waldbibas amatos gluschi sem tahdeem pat noteikumeem, kā wihreeschi. Atklahtibas laukā šabee-dribas domas nehmušchas pat tahdu wirseenu un uffkati tik leelā mehrā grostijufchees, kā radisees wišai maš tahdu danu, kas to šaunā nems, kad daneetes, kaut ari tās wehl nebuhtu politiskā šinā pilnteeffgas, šwarigas atklahtibas jautajumos nahhtu klajā ar šarām domam un isteiktu ari šarvus eeffkatus. Tas redšams dšihwē starp zitu ari audšinaschanas jautajumā un fewiſchki nowehrojams pee meiteņu usraudšibas no mamianu un tantianu pušes, kas pee mums teek wehl aišweenam turets waj par winu wišfwehtato peenahkumu. Daniijā meitene no labakām familijam wakarā eet weena pate restoranā, apmeklē bes wezaku šarga waktš balles u. t. t. un tas naw neweenam uskrihtofchi, neds par peeduršmi. Laulats draugs wairs neuffkata šarū laulatu draudšeni kā sematu stahwofchu mahjas mahti un preeku un behdu beedri, bet wina parahdas, kā wišabi zeenigs zilweka behrns ar pilnigi lihdsigām ihpašchibam un teešbam.

Šchāi jaunajā seeweetes pahrwehrteschānā, kas Daniijā deenu no deenas leelaku wehrtibu eeguhst, ir jo fewiſchki nopelni japeereškina kahdai 1849. gadā usleesmojušchāi brihnumškaištai, 18 gadus wezai meitenei Matildei Zibiger, kura šchāi šinā ir bijufe pirmā želmlauseja. Wina parahbijās atklahtibā ar dimpašmit grahmatu weidā isdotām wehstulem, kurās drošchferdigi usstahjās par seeweetes atšwabinaschānu. Bes tām winai šchāi jautajumā ari wehl ziti darbi. Ar garakeem un ihfateem pahrtraukumeem, peedalotees pee tam ari šapratigakeem wihreescheem, seeweefchu jautajuma atrišinaschānās Daniijā turpinajās drihs meerigā, drihs aukainā us preefchu ešā.

Tagad zihnā par seeweetes teešbu paplašīnāšanū Danijā energiski strādā kārdas desmit tukstotšas, beedribās zeešči grupetas seeweetes, kuras nododas šarvam darbam ar wīšu frīdi un dwehšeli. Šchis armijas preešchgalā tā teikt „generālschtabā“, kā eedwešmas bagaratās un wairak pašīstamās kar wadones mehš redšam peežas Kopenhagenā dšihwojotšas seeweetes, kurām schai zihnā jo leeli nopelni.

Admirāls Emma Gad kundse ir toti eewehrojama daba ar wihrišchi drošchi šaprātibu un seewiškū labwehlibu un dšihwes miheštibu. Wina uštahjas it wīkur, kur tas šabeedribas labā derigs un wajadīgs. Ja seeweetes isglibitibas lauka waj wīnas labklahjibas štahwotka pazēšchanas šinā kas darams, tad wina wahrdos un darbos ispluhst ar apbrihnojumu energiju, lai ween šcho mehrti šafneegtu. Politīškos zenteenos wina nem dalibu neween kā klusa darbineeje, bet uštahjas arī kā runataja. Sawās darba štundās — zik nu pee nenogurstotšchi atklahtibā darbojotšās seeweetes par seewiškām darba štundam war runat — Emma Gad kundse raksta sawas štai lugas, kuras teik ušwestas karalīškā teatrī. Pee wīša ta wehl wina atrod deesgan laika šawā plaschi pašīstamā mahjā peenemt mahšlineekus un mahzitus, pee galma peedalitees, muškai nodotees, beedribas dibinat un wadit, kā arī šawu šaimneežibu wadit.

Romanbeeris Johanna Mūnter kundse ir toti isweiziga un leetpratīšchka politīke. Wina wīšās eekšchējās seeweeschu jautajuma buhšchšanās nem toti dšihwu dalibu un štahw zeešchos šakaros ar ahršemju seeweetem. Wina ir toti darbīga, gudra un laipna dama, kura it wīšās šchi jautajuma leetās šinās dot aishweenam pilnīgi leetīšchū atbildi.

Ida Falben = Hansen jaunkundse ir danu walodas un literaturas profesors Kopenhagenes augstīškā preešch školotajem un školotajam. Wīšas buhtibā atrodas masleet no wezo wahzu unīwersitatu profesoru gara. Wīšas biblioteka tās ehrtajā, klusajā dšihwotli eekem šamehrā daudš wairak telpu nekā weentahrschās, wezmodes mebeles. Tomehr — atšchīribā no wahzu unīwersitatu grahmatu urbjeem — wina nar wīš tikai šawā istabā mahzītā. Laitu pa laikam wina pabihda sawas grahmatas pee malas un dodas laukā atklahtā dšihwē. Un tad wina kārdā politīškā šapulžē reis šawu wahrdu seeweeschu jautajumā šata, tad wīš wīnā ušklusās ar peespeestu ušmanību.

Sofija Alberti jaunkundse, agrak šlawetā, tagad neslawā kri-tušchā Danijas teešleetu ministra Petera Adlera Alberti mahša, kura ištureschšanās tomehr nar metuse uš šamilijas labo wahrdu nekahdu ehnu, interesejas toti dšihwi gar politīku un uštahjas beechi zihnā kā eezeenita runataja. Wīšas mihtakais darbs tomehr ir Kopenhagenā toti preešchšimīgi eerīštotās „seeweeschu lašchšanas beedribas“ wadišchana. Schai beedribai škaitas pahri par 3500 beedru.

Dr. Elna Munch kundse ir wīšjaunatā un wīškarštakā no peežam „wadotšām“ danu seeweetem. Wina ir toti isweiziga politīke un runā toti leelīski un lepmi. Wīšas wahrdi ir beechi ween ašh kā šobina zirteeni waj štīpri kā rungas bešeeni un trahpa pa laikam

pretineekus wahrigâ weetâ, kuru Dr. Munch kundse prot uskert koti weikli un leetischki. Schi jaunâ peemihligâ dama ir matematikas doktors.

Schâs peežas seeweetes, kaut ari katra sawâ darba laukâ strahdajoschas, bet atklastibas darbos tomehr satikdamâs, ir sew par mehrki sprauduschas weenus un tos paschus zenteenus: sawu tautu apweent; isplatit Danijâ jaunos muhslaitiem peemehrotos usflatus par teefbam un peenahkumeem un paplaschinat seeweetes darbibas lauku zeefchatos sakaros ar tautu.

Mestatotees us to schis darbs wehl prasa gadus definitus ilgus puhlinus. Seeweefchu kustibai draudsiigem zenteeneem rodas pa laikam ari atklasti pretineeki, bet wehl wairak ari slepeni eenaidneeki. Un scho pehdejo ir drofchi ween wehl wairak nekâ pirmo. Stipras pret-runas un stipru preteschkibu atrod schis zensones taisni pee seeweetem, it sewischki pee tam, kuras dšihwo maspilschitâs un us laukeem, jo winas katra zeefchi usstahditu jauninajumu pa laikam mehds usskatit ar leelatu neustizibu un leelatu atturibu, nekâ galwas pilschitas seeweetes. Schi prowintzes seeweefchu atturiba saprotams atslahj us seeweefchu kustibas aschu tahkalo attihstibu sinamu eespaidu un rahda seeweefchu stahwokka pazelshanas sinâ stiprus schkehrschkus, bet daschâ sinâ zaur to atkal teef wehrsta wehriba us to, kur wiswairak schi darbiba jaisplata.

Tomehr naw nepawisam ko baiditees, ka stuhrgalwigâs damas no seeweefchu petineeku lehgera ar sawu skaita pahrakumu waretu drofch-ferdigo zihnitaju zihnas eerotschus salaut. Daschas personas un apstahkli strahdâ tur neatlaidigi klast, lai modernâs seeweetes prasibas, zil tahtu tās dibinatas ir, eeguhtu sew peenahzigas teefbas. Daneete — no mums pirmak minetâ Sibiger — bija pirmâ seeweete, kura atradâs pasta-telegrafa deenastâ, gan laikam daneete buhs ari pirmâ seeweete, kas kahdreif eenems pirmo ministra portfeli ...

Pa dsejai no klasikeem.

Solona „Zilweka muhšchs“.

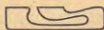
- Septitā gadā suhd behrnam pamasam ta rinda no sobeem,
Kuru tā sīdamais nešs, pirms eesahzis breest.
- Nahkamā septitā, deewi ja mihl to un kauj winam dšhwot,
Ģestahjas austošchās wihrestib's pašhmes jau.
- Treschajā waigi tam klahjas ar spilwam, un kamehr wehl augums
Ģeenemas, meesa tam zeetaka paleef un bruhna.
- Ģeturtais septits ir jauks un wisšpehzigais laiks preefch it weena:
Wihriščkā spehkā wishtretnakais tīkums guk flehpts.
- Nahkamā septitā wihram tihl domas par laulibas baudu
Atwafes dšht few un mantneefus laikā jau guht.
- Ģestajā septitā garš tam eefch wiša jau nobreedis pilnigs:
Ģruht winam ussahkt ko tahdu, kas labojams naw.
- Gara un walodas augstakais seedu laiks tomehr wehl preefchā
Turpmakās septitās — tšhetrpadsmit gadus tas garšč.
- Dewitā septitā warens wehl buhtu, bet wihriščkam darbam —
Nopeetnam — meesa un spehjas par gaudenām jau.
- Defmitais septits ja zilwekam kahdam jau pilditees šahzis,
Mairu šauzeens tad agris gan nebuhs tam wairs.

Petrona „Zilwezes iswirtiba“.

Ģew, Roma, šabojajis galwu greinums trakais:
Ģreefch tawām dšhbrem šatos pahwi smot,
Tu Babilones raibās drahnās gehrbta,
Un Numidijas wištās, šmagais šasans taws.
Ģat šarkis — šwešho šemju wefšis mihs,
No seemas behdšis pawasaras tults,
Sen šenā dšintu kulta augstā waktis —
Deht wairs tik netilibas pehrkšos speests.
Waj rihtšemj' juhras dahrgās pehrles flehpi,
Lai wiku šwihtā newaldamās šewas mirdi
Un mehtat kahjas šweščās gultās šeidi?
Ko šakais šmaragdš lihdi, ko kristals debesšils?
Ko Kartagenu atmins ašntwehls?
Waj lai iš karfunkuleem tīkums špihd?
Un daitās lihawas lai austā wehšmā eet,
Un audu miglā šailas preefchā šaudim šahji?

Duff. W. Gg

Deforatiwà mahkfla.

Ausi jauns laimets, mahkfla nahk ar sawu gaismu muhsu mahju dshwè. Glesnotaju mahkfleneeki neaprobeshojas wairs weenigi pee stafelejas un feenu glesnam, bet met sawu statu us wiseem dshwèi wajadsiigem preekschmeteem, kà: mahjubuhwes, dshwoflu eetaifes, istabu leetam, audumeem, apgehrbeem, traufteem, dahrsu eerishojuma u. t. t. Amatneeziba, kura bij pamesta pati sew kà bahrenite, tagad teek ne mahkflas filti eewehrota un pee rokas wadita. Teek dibinatas mahkflas amatneezibas skolas, kur mahkfleneeki neween musturus sikhmè preeksch daschadeem preekschmeteem, bet paschrozigi wifos skhumos isstrahdà peem. galdneezibas u. z. amatneezibas darbus no fakhuma lihds beigam. Protams, kà tahdejadi ari tikim pee ihstas mahkflas, jo ir jau leela starpiba waj musturu sikhmetajs pats pagatawo preekschmetu, waj tahds, kuram no mahkflas litumeem naw jausmas. Tadeht mahkflas amatneezibas skolas filti apfweizamas un pabalstamas.

Dshwoflu eetaife.

Pehdejos gadu desmitos pee dshwoflu eetaifes skatijas tikai us gresnumu, nejautajot waj pee tam mahkflai un dshwès omulibai ari kahda data — tà pa galwenai datai dshwoflki isnahza tahdi, kà fakot

Salons

wairaf preefch pafatifehanas nekā preefch dīhweš omulibas — uš wišām pušem jaštatas waj tiš ko neapgašīfī, nefabojašī, nefaburīfī — tagad štata uš to, ka wišs eerihkojums buhtu ar mahkšlas wehrtibu, tiškams un omuligs, tā ka pašchu mahjās zilweks juhtas wislaimigaks. Protams, ka ištā mahkšlas weeniba, štaištums un omuliba panahkami titai tad, kad katrai gimenei war rihtot šawu mahju ar dahrsu. Tagad jau pat kalpu mahjinas jazensčas tā eerihkot, ka teem wišmas weena mahjās puše ar dahrsīnu pašcheem par fewi un pāhra ištabinas ar glihtam, eebuhwetam mehbelem; ka ari tur buhtu mahkšla un wišur

Šhdamīstaba.

pretim šmaiditu omuliba. — Ne iškuram pašcham ir pareišā nojaušma preefch ištabas leetu nostahdišchanas tiškamā un omuligā weidā, tadeht lai buhtu mahkšlas weeniba, štaištums, tiškamiba, tad weengimemu mahjinas mehds rihtot ar eebuhwetam mehbelem, tā ka štapi, kumodes, bufetes u. t. t. jau atrodas šawā peederigā weetā un naw kustinami. Mehbeku eebuhwe lihds ar mahjās buhwi wislabaki ištarama kopeji, kas ari tas pareišakais, lai panahktu mahkšlas weenibu un beš tam ari

preefch dšihwes praktiffakais telpu kà ari zitadà finà — jo kur buhw-
meistars taifa dšihwojamàs telpàs tikai plikas seenas, tur pa galwenai
dafai isnahť ta, ka dšihwoflim ar mehbelem naw mafakàs fařkanas
un kas tas kaunakais, ka pat plasřakas telpas ir tif nepraktiffi fa-
buhwetas ar durwim un logeem, ka naw pat par lahgu telpas, kur tif
wajadřigu preefřchetu kà gultu peelikt — isnahť tà, ka gultai jastahw
zaurwehja, jo naw neweena gultai noderiga faktina, kur ta buhtu no
zaurwehja řargata — wiřs ir řaspeests un neomuligs, kad ari telpas
nebuhtu mafas. Isnahť pawisam zita paradiba, kad buhwmeisterim
pařřam jagahdà ari par mehbelem, ka tàs isaugtu lihds ar mahjas
buhwi, tad teel telpas tà eerihkotas, ka isnahť wiřpraktiffaki un řaiřtati.
Un teeřřam neleelàs telpàs, zaur pareiřu eedaliřumu un mehbeľu ee-

Kabinets.

buhwi, ir tahds daitums un tahda omuliba, kahdu beeřchi nefateeť pat
gresnà pilt. Angķi dšihwojamu telpu eerihkofřanà řasneegufři mei-
řtaribu; newelķi anglis lepni eesauzas: „Manš nams ir mana pils!”

Ķagadejais, modernais, mahřřlas weltitais dšihwoľku eerihřojums
iřřkatas pawisam zitads nekà lihdsřchinejais: modē atķal koka greesti ar
reřnajeem řřu balķeem, kuru krahřa peeřleenas zitat iřtabas leetu un
řeenas noķrahřai. Pa leelakai dafai ari řeenas un greesti ir baltà no-
ķrahřà un titai greestu řřam tahda krahřa kahda mehbelem — řafa,
dřeltena waj řahrta — tahdi pat ari bilřřu rahmji. Šeenas no grihđas
lihds widum mehds apřřit ar deķřeem; řchis koka nořegums ir toti tiķtams
un weřeligš dšihwoľkos. Leelo, garo gardinu weetà tagad pa leelakai dafai

stahjas ihsee gardinifahi, kuri fedš tikai logu ruhtis. Bet ari tos leet istabai peederigâ nohrasfâ: fahrnanus, dseltanus, safganus u. t. t. kahda nohrasfa mehbelem. Tapat galdfegas, grihdfegas, tepdeki un pat pufes, rihto ar istabu weenadâ nohrasfâ.

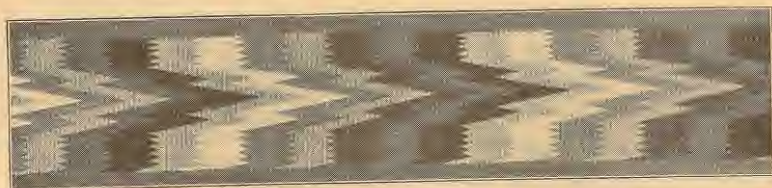
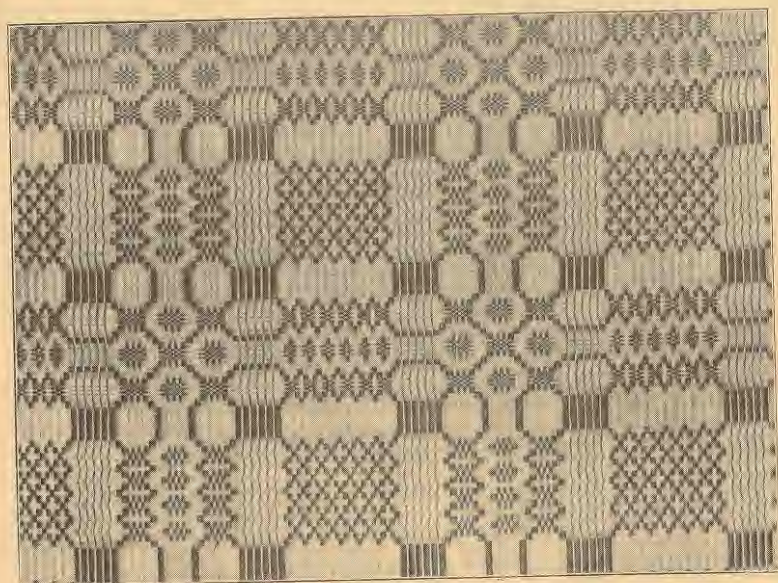
Strahdajamâ istaba.

Sche pašneegtee sifhmejumi, kur redšam modernu istabu eerihkojumu, rahda kahdu ahřsta dšihwołki, kur nopeetni raudsits pehz mahkflas prařbam, jo eerihkojumu wadijıs flamenais Weimaras mahkflseneets Wan de Welde (Van de Velde).

Musturoti audumi.

Auřhana pašču mahjâs bija pehdejâ laikâ tiklab kâ isnihkufe, fewiřski labakâs aprindâs ta tika peeskaitita wairs tikai waj teitam, kad wehl Penelope auda řawu garo audumu. Bet tagad atkal mahkfla řcho rofdarbu nořari pažet leelâ mehrâ — austi teel pašču mahjâs gan tepdeki, gan galdauti, gan dařchadi preekřkari u. t. t. Glesnotajas mahkflseneezes řeras pee řchi darba un pehz tautas mustureem waj pašču darinateem sifhmejumeem auřch toti řkaiřtus audumus un tahdejadi pažet řawas tautas mahkflu. Ari no Baltijas glesnotajam mahkflseneezem wairakas nodarbojas ar audumeem. No Martas Helmann eřam re-dsejufchi kahdu tepdeki, kura nobildejums eeweetots Baltijas mahkflas iřderumâ. řhini tepdeki eeauřts dabas řtats kâ glesnâ. Tahds řeenas tepdekis protams dara toti tihkamu eēřpaidu. Dauds selteniřchu wehletos

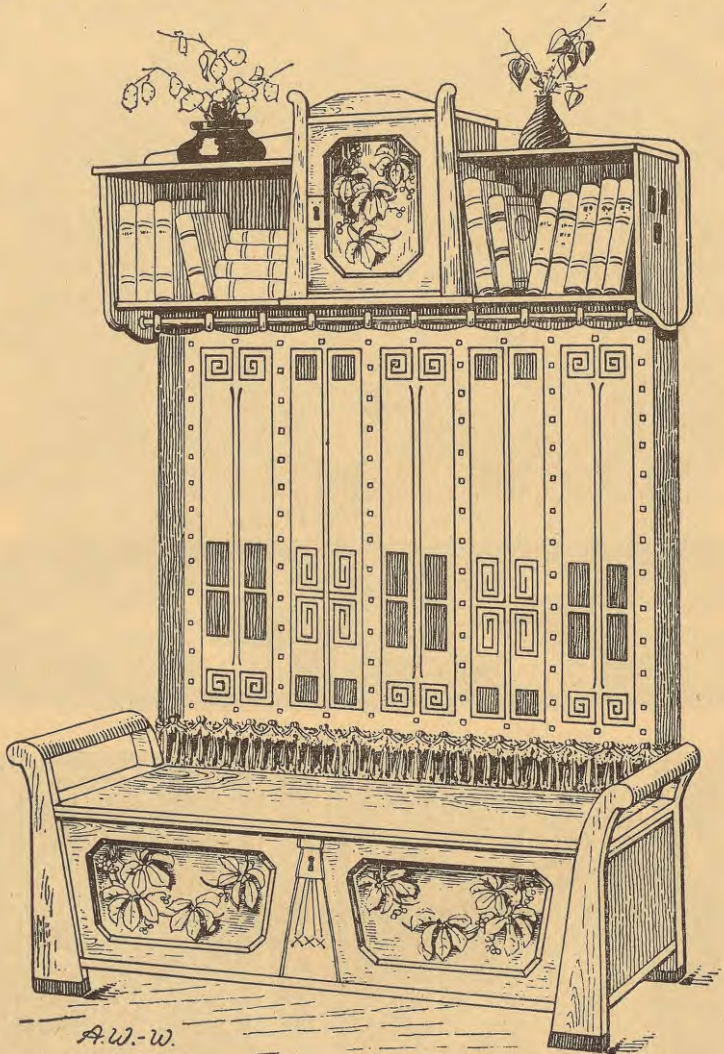

Þessi paraugi galdvegum, þreffiþarum u. t. t.

mahzet aust tahdus audumus. Pee mums ari dibinatas aushanas ffolas, kurf, kur war mahzitees aust pehz daschadeem mustureem. Preekschejee fihmejumi austi Etholen kundses aushanas kurfos, kura nopeetni pahz-

Divans ar austu preekscharu.

walda mahkslu. Tur aush pehz tautas mustureem, kà ari mahksleneeku doteem parageem, kas issfatas loti krahschni. Paschu mahjâs war aust mehbetu pahrwelkamo drehbes, logu un durwju preekscharus,

galda drahnas u. t. t. Tadejadi fawâ dšihwekki waram radit pilnigu mahfflas weenibu, ka preekschari, grihdšegas, mehbetu pahrwelkamee u. t. t. ir faderigâ nokrašâ un musturi ar iltabu eerihkojumu un krahsu.

Glesnoti mahla traufi.

Schini arodâ nodarbojas ari kahds muhsu mahffleneeks Zihrulis. Sem ta rotam plaufti kâ discha brihnumpuke mahla traufu weidoschana un glesnoschana pehz tautas mustureem. Zihrulis isstrahdâ no mahla wahses, schkihwijs, kanas u. t. t. tik krahschi, maigi un tihkami, ka manto wispah mahffleneeku fajuhmibu. Schahdi mahla traufi war titt nostahditi dšihwojamâs telpâs kâ gresnuma preekschmeti.

Desmit bauschti seewam.

1. Zifargees no pirmâs kildas; bet ja ta naw isbehgama, tad turees kreetni un iltaro to lihds galam; ir no swara, ka tu tajâ paleez uswaretaja.

2. Nepeemirsti, ka est apprezejuses ar wihru un ne ar deemu, lai tahdi wina nepilnibas tewi nepahrsteigtu.

3. Nemozi wina pastahwigi naudas deht, bet luhko iltitt ar fawu nolikto nedetas sumu.

4. Ja ari tawam laulatam draugam nebuhtu šrds, mahga tam ir bes schaubam; tadeht dariš labi, ja ar labi wahritu ehdeenu eeguhš winas labwehlibu.

5. Schad un tad, bet ne pahraf beeschi, atstahj winam pehdejo wahrdu; tas wina eepreeze un tew ari tur naw nekahda saudejuma.

6. Bes dšimschanas, faderinaschanas un nahwes sinam laš ari laikrafsu pahrejo faturu un eewehro leetas, kas noteek ahrsemês; pee gadijuma winaš brihnesees, ka ari mahjâs war runat par deenas notikumeem un politiku un naw jaeet tadeht us weefnizu.

7. Est pastahwigi smalka pret wina, — ari kildâ. Gegahdajees, ka tad us wina flaijees, kad tas bija wehl taws lihgawainis.

8. Sinamos starpbrihschos atkauj winam, lai tas sin wairaf par tewi; tas uštures wina paschapsinu un ari tas buhs tas labums, ja reisi peekritišt, ka nešt gluschi nemaldiga.

9. Est fawam wihram draudsene, ja tas ir gudris wihrs; ja tas kahds naw, tad luhko wina padarit par fawu draugu. Bazel wina, bet nenolaides pee wina lejjâ.

10. Beeni fawa wihra radus, bet it sewischki wina mahiti; wina miehleja to daudš agrati nekâ tu.

Seeweefchu fkaiftums un mahjſaimneeziba.

Spehts un weſeliba ir fkaiftums! La bija atſih̄ta gudriba „ſelta teiffmju laifmetâ“ un pee tās eſam iſlausuſchees zauri ari muhſu deenâs. Tapat ari pee tās pateeffbas, kâ tikai weſelâ meefâ war mahjot weſels garš. Kas agrakos laikos daſchahrt nodereja par „fkaiftu“, bahlâ, wahrigâ, pahrat flaidâ ſeewiſchta buhte, tas tagad pehz muhſu laiku garſchas nemaj wairs naw fkaifts. Par ſapnaino juhf melibu, kahdu ſeewiſchti zitâs reiſâs pee ſeeweetem loti zeenija, tagad wairs nefa negrib ſinat.

Tagad ari no ſeeweetes praſa darba ſpehju un energiju, blakus bagatai „dwehſelei“ tās loti teef zeenitas, jo muhſu laikos ſcho dwehſeli luhto ſaiſtit ar prahtu. Weens nedrihſt iſſlehgt otru un ſelta widus zeſch luhš ta teka, kuru ſapratigâ ſeeweete iſraudſiſees. Agrato laifmetu ſeeweetei wajadſeja buht paſtahwigi „aiſtufſtinatai“, „fkaiftas kuſtibas“ pee ſeeweetes zeenija wehl pirms ſints und pat peejdeſmit gadeem. Un „juhtu“ pahrpilnibâ uſaudſinaja gkehwlugas wahrigas ſeeweetes, kuras beeſchi ween neſpehja paneſt ſtarbo dſihwi.

ſaunakee un wiſjaunakee laifi ſche radijufchi leelas pahrgroſſibas un ja ari ſche beeſchi ween zehrt pâr ſchnori, ja ari atſewiſchſas „wihriſchſas ſeeweetes“ leetu maſleet ſakehmo un iſpoſta, tad tomehr ſeeweete, kura ſaprahtigs garš un juhtas weenojuſchas daitâ formâ, kura ſtipri un droſchi ſtahw dſihwê un dſihwes wehtrâs, droſchi ween eekaros paſauli. Ne tik ween, kâ ar ſapraſchanu, ja ari ta ſehini leetâ negrib wihreeſcheem lihdfi tikt, ne ari ar juhtam un „aiſtufſtinajumu“, bet ar to, kâ tiklab ar ſapraſchanu un ſtrdi ta apſinas mehrki, iſpilda ſawu peenahſumu un weetu, kura noſtahdita. Gluſchi weenalga, waj tas noteef leelâs waj maſâs aprindâs. Gluſchi weenalga, waj uſ katedera waj mahſſlas walſtibâ, waj klufa mahjas dſihwê. Un tapat, kâ ir iſmainiſees ſeeweetes ſtahwoſlis un audſinaſchana, tapat pahrgroſſiſees ari winas daituma ideals.

Par daitam ſchimbrihſcham teef atſihtas ari weſeligas un ſahrta iſſkata ſeeweetes, gluſchi weenalga, waj wiku profilſ „klaſſiſks“ waj ari gihmja panti pehz wiſeem dailes likumeem iſweidoti. Par fkaiftu teef eefſarita labi kopuſes, ſwaiga perſoniba ar ſſaidram azim, kuras atſpoguſtojas bagatiga eefſcheja gara dſihwe, kuras iſſaka eefſcheju meeribu, maigumu, ſtingribu un zeenibu, perſoniba, kuras gihmja panti naw no duſmam iſſehmoti. Un maſas ſmalſas ruhpiu fruntas un ſahpiu liniſas, kahdas redjamas daſchas labas ſeewas ſejâ, leezina, kâ wina „uſtiziga zihnâ“, waj ari par meeribu, kas warbuht pehz ſihwam zihnam eefſtahjees winas dwehſele. ſaunibas ſwaigums jau ar laiku nenoledſami un neatturami nihſt un ſubd, bet fkaiftums, kahdu dod waibſteem dwehſele, paleef neaiſſfahrts lihdf ſſrman wezumam.

It wiſos gaduſimtenos ir bijuſe zenschanàs un teekſchanàs pehz flaiſtuma; ar meeſas pareiſu kopſchanu ſchini ſinà war dauds ko panahkt, tomehr weena leeta, kas gandrihs arween paleef neeweſhrota ir: peeaugoſchas un iſaugoſchas meitas neteef nodarbinatas mahſſaimneeziſbà.

Ugu laitu mahſſaimneeziſiba ar ſawàm ſihkàm leetnam tika eeſtatita par neezigu, ſemu, garu noſauioſchu, bija tà ſakot nobihdita ſahnus nowahrtà. Kas atteezas uſ muhſu latweeſchu maſtem, tad winas gan bija loti darbigas, bet newis tai paſchà mehrà iſglihtotas un prata ſawas meitas uſaudſinat. Pehdejàs tika aplam iſlutinatas. Tam peebeedrojàs wehl klaht pa puſei neſapraſti ſeeweſchu kuſtibas zenteeni, kuri wairaf kà ahreja mode nekà eeſcheja pahrlleeziſiba, praſſja lai ſeeweete gluſchi atſazitos no kēhka un ſaimneeziſbas un peegeeſtos augſtakeem mehrkeem, ſwarigakeem jautajumeem. Neweens jau ari nebuhs tam pretim, tikai tadeht nu newajaga galigi atmeſt kēhki un ſaimneeziſibu, bet to wiſu war ſaweenot. Tikai ta ſeeweete buhs pilniga, kura pahrwaldis tiklab labi ſaimneeziſibu, kà literaturu un muſiku waj zitu kahdu eemihlotu mahſſil. Kreetnumſ kēhki un ſaimneeziſibà neiſlehdſ kreetnumu augſtatos mehrkos un idealos. Bet mums iſnahza dauds neweiſlas aiſradinatas ſaimneezeſ un no augſtakeem zenteeneem tam ari nekas nepeemita. Un ne ween pee mums, — wiſa kulturàs paſaule bija ſaſtrgufe ar ſcho ſehrgu.

Beeſchi ween nowehrota gimenes dſihwes panihkſchana zaur to, ka ſeewa neprot pareiſi wadit ſaimneeziſibu. Tà pehdejeſ gados daudſas gudras peedſihwojuſchas ſeeweetes wehrſuſchas uſmanibu uſ ſcho zehlo un ſwarigo arodu ſeeweetem, kur winàm no wihreeſchu puſes naw ſagaidama nekahda konturenze. Daſchs labſ jau kas panahkts — wehl dauds kas japanahkt — par wiſàm leetam tas, ka meitas pehz ſkolas laika un beigtas ſkolas peedalitos pee mahjturibas darbeem. Laſam un dſirdam tikdauds par ſkolenu pahrpuleſchanu, it ſewiſchki pee turigatàm ſchkiram, un par wiſabeem ſporteem, kà wingroſchanu, ratu braukſchanu, Laun Teniſſ ſpehli, kas lai noturetù lihdsſwaru. Bet kahdu auku ſazels preekſchlikums: „Nu tad lai meitas jums palihds ſaimneeziſibà. — Negrib nabaga behrneem laupit wiſu brihwo laitu, negrib ſawas meitinas padarit par kalponem“.

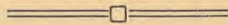
Protamis, tapat kà pee katras zitas mahkſſas meitenu palihdsſiba pirmajā laikā war atteektees tikai uſ gluſchi neſwarigam leetam. Noſlauzit putekſus, turet tihras puſu wahſes, weenfahrscho gimenes galdu klaht un nonemt, galda drahnu notihrit, warbuht ari taſes nomasgat, tas ir leetas, pee kuzam ikweena ſapratiga mahte peeturēs ſawu meitinu jau ſkolas gados. Tà kà ſchahdi darbi nepraſa nekahdu meeſas pee- publeſchanos, tad teem leels eeſpads uſ weſelibu un gandrihs netizami bet pateefi — tee noder kà pretſwars „nervofitatei“, kura tagad loti iſplahdas pee behrneem. Steiga un ſkreeſchana no ſkolas uſ klaweeru ſtundu un no tureenes uſ ſporta ſpehlem u. t. t. padara behrnus nervofus, kahrtigi darams mahjas darbs uſtura nervus weſelus. Tà tam dahrsſ, war iſdarit weeglakus dahrsa darbus, kuri loti ſtiprina

weselibu un kuruš tadeht deesgan newar eeteift. Ja — sche mehš nonahkam pee pašča ſchi jautajuma galwenà kodola — wiſas tahdas leetas jau ari beeschi ween teef peekoſtas kà dſeedinaſchanaš lihdsjellis pee ſapoſtiteem nerweem fanatorijàs un nervu ſlimnijàs. Tur dſird par augſtas ſahrtas damam, kà tàs tur ſtrahdà dahſneezeš wadibà, dſird ari ſchad un tad par ſabdu augſtas ſahrtas kundſi, kà ta iſdeenas pušſtundu ſkalda malku, lai gan tiſ bagata. kà tai newajadſetu ne pirkſtu uhdeni eemehrft; kahdà žità ſanatorijà ſlimneezeš iſdeenas pušſtundu taſija kartupekuš waj lobija ſafneš. Ja nu ſchahdi darbi noder kà dſeedinaſchanaš lihdsjellis, tad tee ari noder kà aiſſargu lihdsjellis pret nervoſitati. Taiſni iſlihdsinaſchanaš ſtarp daudſahrt pawairotu gara darbu un klušo uſſatamo un tomehr toti ſwarigo mahituribaš darbu ir taš, kaš ſeeweeteš aſtura weſelaš.

Tadeht wajag jo agri radinat pee wiſeem ſcheem darbeem. „Ar ſaknu tihriſchanaš ſaboja rotas!“ mehds labpraht aiſbildinateeš. Nu, — war jau ari pee ſchi darba uſwiltt ehrtuš maſgajamuš žinduš. Agrakoš laiſkoš ſmalſkataš ſeeweeteš beeschi ween iſdarijuſchaš ſawuš mahjaš darbuš ar žimdeem, ſmalſko rokdarbu deht. ko winas blaſuš teem tiſchakli peekoſa. Kà mahjaš darbi „gruhti“, ir ari tikai paſajinu, kura iſgudrota jaunakoš laiſkoš. Taiſni tahds darbš, pee kura gan wajadſižs kuſteſchanaš, gan meera un kuru liktenis ſeeweetei peeſchſihriš, bet no kura pahrat gabdigas mahtes ſawuš meitinaš attura, ſpehžina ſeeweeteš kermenì, dara wianu weſelu un ſkaiſtu, attihiſtidams weenadi wiſuš ležeſtuš, noſtiprinadams muſſuluš. Loti teizamu eeſpaidu dara iſtabaš iſtihriſchana, pee kam protams logi jatura waſà. Rahjaš un rofaš teef weenadi nodarbinataš, iſſlaukot putektuš ſem ſkapjeem un uſleekot mehſluš uſ leeſchſeriti wajag maſleet peeleekteeš. Pee putektu ſlauziſchanaš beeschi ween japazetaš uſ pirkſtu galeem, japaloka rumpiš — wiſaš ſchiš kuſtibaš, ja tikai ween nepahrpublejaš, ir kermenim toti noderigaš. Tapat peeauguſcham meitam toti noderiga gultu uſ taiſſchana, jo ſchiš darbš praſa roku iſwingrinaſchana. Geſahžejai gan ſahkumà družiti pagruchtì, bet kermenis drihiš ween peeron. Peemehram „biedermeiera“ laiſmeta ſeeweeteš, kuraš walkaja iſhaš empireš kleiteš un kuru maigaš kaſjinaš tehpa melnaš kurpeš ar lentam, ſawu žehlo gaitu eeguwa pee ſchaudeschanaš iſkarot weku brihwà gaiſà.

Žil weenai weenigai ſtundai, kura ſeedota mahjaš darbeem, weſelibas ſinà leela noſihme, par to daudſeem žilweeem naw ne jauſmaš. Pee weentahriſchà mahjaš darba rimſt uſtrauktuma wiſni, kuri moža kuſtigo nemeerigo garu. ſchi darba eeguſumuš ir: omuliba, ſahrtiba, maigš dſihwoſkiš, gaſchigi ehdeeni. Dahſà paſča koſtaš pukeš un augli ſneedš apmeerinajumu un dara preeku Wiſš taš kopà ar lepnumu, kà taš ſaſneegts ar paſča publem, ir laſamaš ſeeweeteš waigà, kura to panahkuſe un tahds waigš tad ir ſkaiſtiš un maigš.

Par usturas lihdsektu konserweschanu.

Dr. Wilhelma Eichholza.

Uhdens atæmshana, schahweschana, ir pats pirmais un agratais konserweschanas weids, kas atrasts zaur peedsihwojumeem un ari wisilgat leetots pee usturas lihdsektu konserweschanas. Bet ideala schi metode nefahdâ sinâ naw; lai nu ari leetotu faudsiġo, dabistõ faules siltumu, waj ari ahtraf schahwejoscho, bet totees brutalako krahsnes mahkslistõ karstumu, schahwetais konserws ir un paleef wairaf waj masaf noschelojams surogats, falihdsinot to ar swaigo dabas produkttu. Moderna tehnika gan islihdsas pret pahraf leelo stahdi, tahda neisbehgama pee wezas rihzibas, eerihkodama loti isdewigas wakuuma (gaisa tukschu telpu) schahweschanas eetaises. Lai uhdens pehz eespehjas ahtri tiftu iswiltis, kas issarga no puhshanas, tas ir nepezeeschami wajagsigs, lai apmeerinatu jaunlaiku masu praftbas. Leetojot augstus karstuma gradus fauteschanas prozesu gan leelâ mehrâ war paabtrinat, gan protams tikai us fabrikanta labuma rehkina. Ja jau pee tempeaturas pahri par 60 gradeem Zelsija olbaltuma datas farezē un tahdi saudē fawu kuhstamibu; krahsa un garscha atschkiras jo wairaf no swaigas prezes, jo augstaks siltuma grahds teef leetots. Gaisa plahnâ telpâ, kurâ, kâ sinams, uhdens wahras dauds weeglaf, nefa pee normala gaisa speedeena, tahdi peelaisch ahtru fauteschanu pee puslihds semas temperaturas. Wakuuma aparatos uhdeni faturoschos schkidrumus war eewahrit pee 30—40 gradus Zelsija; tahdâ fahrtâ tad fauteschanu loti ahtri war isdarit, pee kam produkta dabistās ihpashibas ne zif ne pahrgrosas.

Bet kaut ari fauteschē preparati deht fawas ilgakas turamibas kâ ari sawa masaka swara un apmehra deht preefsch sinameem noluhkeem ir loti no leelas wehrtibas, tad tomehr tikai loti masa data no teem spehj pilnigi atshweht swaigu prezi. Wislabakais seens tatschu nekad naw swaiga plawu sahle!

Tomehr muhsu baribas lihdsektu wisleelakee possitaji neatronas winos paschos eefschâ, bet eeronas tikai wehl wehlatu no ahreenes; tee ir schizini mikroorganismi, kuri it wisur gaisâ un uhdeni, gan protams neapbrunotâm azim nefaredsami, usglubne it wisam, kas ween teem leefas bandams un brukt tam tuhdat wirfû. Deemschehl teem gandrihs tahda pate garscha kâ mums zilwekeem un tã wineem peekriht gandrihs it wiff muhsu baribas lihdsekti zif tahf tee no wineem newar tift aissargati.

Winu fugas, kas bojâ zilweku baribu, ir neskaitamas; bet wisas tās peeder pee trim leelam grupam: bakterijam jeb skaldu sehnitem, raugam jeb dihgku (peeschu) sehnitem un pelejuma sehnitem.

Ubas pehdejās fugas mihto wiswairaf usturetees substratos ar schahbu reakziju; augti, augfu sulas, wihns, alus, maisē teef peemefleti

weenigi no pelejuma waj ruhguma. Sannem un gafai turpretim us-bruht weenigi bakterijas.

Tà ka schis fugas ismellejäs skabhu resp. alkalisku usturas lauku, tad ari aissardisiba pret winam atweeglota. Ja mehš sinam, ka pee augtu eetaisschanas mums jarehkina weenigi ar raugu un pelejuma sehnitem, tad mums wajag peenemt klahť zukuru, alkoholu waj skabhes titdauds, ka eeksch wineem atronoschamees dihgteem, kà to peedsihwojumi mahza, naw eespehjams tablak pawairitees. Ja mehš tad wehl wahridami isnihzinam leelako datu mikrobu, tad gan waram zeret, ka eewahrijums us ilgaku laiku turesees. Peedsihwojumi jau ari mahza, kà mahjturibà eetaishti augti reti kad samaitajäs, lai gan glahšes pildot naw lahgà eespehjams iswairitees no tam, ka tur neeetiftu dihgti, tã tad peelipschana. Leeta ta, ka bakterijas, kuras zitadi dauds neko neishwehlaž, skabhas baribas laukã nepawisam nespheji augt un ziti eeošnataji dihgti baribas sinã deesgan peetzigi: Stipri konzentretã zukura, etika waj alkohola atschaidijumã tee newar attihstitees.

Dauds gruhťak turpretim konserwejamas tabdas weelas, pee kuraam, patejzotees neutralai jeb alkaliskai reakzijai, jarehkina ari ar bakterijam kà postitajam. Sche kriht swarã wifadas faktu un gafas prezes. Tã kã praktē neespehjams tãs eeguht pilnigi bes dihgteem, no otras puses atkal preeksch ikweenas leetoschanas naw eespehjams tãs usglabat etika atschaidijumã, fur bakteriju attihstiba isflehgta, t. i. usglabat tãs lihdsigi mišspitteem, tad zits nelas neatleet, ka fatnes un gafas gabalus pehž kreetnas eepreekschejas notihrischanas eelikt no gaisa pilnigi noslehgta trautã un scho tad lihds ar faturu stiprã karstumã sterilisjet. Preeksch tam israugàs bleka doses, kuras zaur komplizetam maschinam tik labi teek noslehgta, kã wehlaka aplipschana neespehjama.

Temperatura, kahda p.e steriliseshanas wajadšiga, itin dabigi no-wehrota pehž tam žif leela dihgtu pretestibas spehja. Ruhgumã swabadaš bakterijas jau itin weegli isnihzinamas. Tãs nespheji pahrdsihwot jau pat wehroscha uhdena temperaturu (100° C.). Preeksch dascheem nolushteem jau ari ar to pilnigi peeteek lai vegetajoschäs (audsejas) formas padaritu nekaitigas; scho nepilnigo steriliseshanas weidu fauz par pasteriseshanu. Pilnigu un neaprobeshotu turamibu tikai šafneedi isnihzinot it wifus dihgtus bes pahrpalikuma. neween negatiwas, bet ari paleekamas formas, peeschu dihglis (Sporen). Teem toti leela pretim tureschanas spehja, daudsi no wineem pazeesch peezstundu wahrischenu un beidsjäs tikai pee augstakam temperaturam (120—130° pehž Zelsija). Schahdu karstuma gradu, kas pahrsneedi uhdens wahrischanaš punktu, war šafneegt tikai stipros, speedeena isurigos, flehgtoš trautos, tã dehwetos autoklawos. Zaur to tad ari nahť, kã mahjturibã, fur strahdashana ar schahdeem dahrgeem aparateem isflehgta un jarehkina tikai ar werdoschu uhdena temperaturu, no faktu steriliseshanas weenu par wifam reišam jaatfakas.

Ka sterilisazija mahjäs naw bes breešmu, to leezina behdigais gadijums Darmstãtē ar šagisteshanos ar pupam 1904. gadã, kam par upuri krita 11 žilweku dšihwibas. Bet no otras puses atkal zaur to

nebuhs atbaiditees, haudit labus, fabrikweidigi pagatawotus sakru konservus. Tee ir pilnigi nekattigi; wismas lihds schim zaur wireem naw peerahdits ne weens weenigs sagisteschanas gadijums. Sinas, kuwas schad un tad paradijuschas laitraktos par sagisteschanos ar konserveem, tuwaku ismeklejot, israhdiuschas arween par tahdam, ka sagisteschanas eemešli ir ziti, waj ari te leeta atteekufes us pascha mahjturiba pagatawoteem konserveem.

Ta tad pareisa un sekniiga konserweschanas tekniika prasa puslihds pamatigas mikrobiologiskas sinaschanas. Bet ar tam pee muhsu mahjas mahtem wehl stahw koti mahji. Gan protams japeekriht, ka ari pascheem aizinatakeem schis pehtischanas aisstahwjeem naw eespehjams arween un us wisam leetam dot pilnigi apmeerinoschu atbildi schini jaunā un wehl koti fareschgitā sinatnes lauka. Tomehr ikweenam schi dabas sinatniska un tekniiska laikmeta behrnam wajadsetu buht tikdauds intereses pret scham ikdeenas leetam, ka winam nebuhtu sweschi tee pamata fakti un pateekibas, us kureem atbalstas jaunlaiku konserweschanas tekniika.

Bet jo dihwainā kahrtā beeschi ween jasaduras ar plaschi isplatito, tomehr tadeht ne masat nepareiso uskattu, it ka augli un wist ziti usturas lihdsjekti, zaur to us wiseem laikeem usglabajami, ja tos eepilda no gaisa noslehgtās pudelēs waj bundschās, tad tas leezina par koti fajutuscheem eekstātem mikrologijā (sinatne par puhšanu resp. ruhgschanu waj ari degschanu). It ka gaisz buhtu wainigs pee ikweenas puhšanas! Schahdi mehginajumi droshi ween nowed pee maldbibam. Jo postofchais jau naw gaisz, bet mikrobi, kuras praktiski war apsihmet par wipur klyhtubudameem, wismaj zit tahk tas atteezas us muhsu semi. Gaisa skahbekka pat daudsam mikroorganismu sugam pee wiinu augschanas it neparwisam naw wajadsigs. Taisni pascheem bihstamateem gists raditajem tā saukteem anarobionteem, skahbekku neween naw wajadsigs, bet tas pat kaitigs pee wiinu isdoschanās; tee aug tikai tad, ja skahbekkis pilnigi noslehgtz.

Gaisa noslehgšana tikai tad no swara, kad konserwējamais dabas produkts jau no pascha sahuma ir bes dihgltu, tā tad jau leeta atteezas us to, peelipšanu zaur gaisa dihgteem aissargat. Jo pee mehram ar maileet panahsumeem war ismehginat pee olam. Putna olas eeksheene tapat kā muskula gaka un gandrihs wisu wefelu dšihwneeku organi, ir sterili. Bet tā ka katku tschaumala ir puslihds poraina, tad olas saturs, proti wispirma weetā baltums zaur uhdens isgarojumu saudē sinamu datu substanzes, zaur ko tad eespehjams eespeestees gaisam. Pēedšihwojumū nu mahja, ka masat gaisa dihgli kā pee tšaumalas peelipuschas bakterijas un pelejuma sehnites zaur porem eespeeschas olas eeksheenē. Preeesch daudseem sinameem mehrkeem peeteek ar to, ja notihra pee olas peelipuschos netihrumus, kuri beeschi fastahw no wistu iskahrijumeem. Zit weegli ari zitadi olas nebojajas, tikpat weegli tās nedetam usglabajamas swaigas, ja tās pehz eespehjas drihsti pehz dehschanas waj tudat pehz eepirschanas ar tekofchu uhdenū un birsti notihra pamatigi no wiseem netihrumēem un ja wehl grib ko darit, tad eeleek tās us kahdu zeturdat stundas lihds pusstundas plahnā, skaišti

rosa nokrahfotâ atschkaidijumâ, kas fastahw no pahrmangan skahbâ kallija. Schij rihibai protams sekmes jo labakas tad, jo ahtrak ta teef ussahkta; ta protams gan neaiffargâ pret eeschuhfchanu; bet ta jau ari, ja uiglabafchanas laiks naw wisai ilgs, naw deefin zik leela un ir tikko manama. Bet tad ari war buht drofchs, ka arween buhs pee rotas tihras un gahrdas olas, ja tikai ween tās swaigas bija jau apgahdatas, kamehr atkal no otras puses wislabakās olas jau mas deenas ir dulkainas, flittas un beidsot war sahkt puht, ja tās pahrlahtas ar netihrunu kahrta.

Ar olu glabafchanu kalki un tamlihdš gan panahk to, ka pores teef noslehgtas un tamlihdš aiskaweta eeschuhfchana; tomehr pee schahdas rihibas zeesch olas garscha, tadehk tad newar eeteikt mahituribâ schahdu rihibu, pee kuras war peecturetees weenigi fabrikweidiga leelapgrofsiba.

Baribas weelu konserwefchana peemaisot tam klahk kimiskās weelas, ir leeta, par kuru domas wehl loti schkirās. Zik wehlejami ari nebuhtu snamas weelas peemehram peenu un augtus, kuras labprahk hauda newahritus, ušturet hef karsėjuma, tad tomehr scho noluhku panahkt loti gruhti. Wišk kimiski konserwefchanas lihdsekti ir antiseptiski, t. i. tee nokauj bakterijas, wismas kawē tam atihstitees. Bet tamlihdš tee ari pašam zilwekam wairak waj masal bihstami. Higieniku leelakā data tadehk ari kimisku konserwefchanas lihdsektu preteneekt. Wahzijâ peemehram likums noleeds wefelu wirkni kimisku weelu list klahk pee baribas lihdsekteem konserwefchanas noluhkâ. Waj peelaišt wehl wefelu wirkni zitu, par to plosas strihds. Uš jautajumu, waj weens waj otrs kimiskis kermenis ir wefelibai kaitigs, atbildet nahks loti gruhti. Par wišam leetam ateežas uš daudsumu, kahdu zilweks eenem. Ja wewels zilweks peemehram pee gadijuma eebauda daschas karotes augtu, kas konserweti ar salizilskahbi, waj skudru skahbi, tas winam mas to kaitēs. Bet ja tas to dara kahrtigi un pee katras maltites, tad leeta zitada. Das waretu notikt tikai tad, tillihdš ja kahds konserwefchanas lihdseklis tiktu atsihts par peelaišchamu. Pee katra pehrkama konserwa tad fastaptu scho weelu, kura, zik newainiga un beskaitiga ta ari naw, ja to eebauda masâ daudsumâ pee gadijuma, kahrtigi eebaudita tomehr sakopotos tildaudš, zik wajadšigs preefch gistiga eespaida.

Tadehk tad lai ari konserwefchanas jautajumâ eenemtu kahdu stahwolli gribedami, no prasibas pehz stingra iskaidrojuma spaida te nekad nedrihstēs atkahptees: Buhs skaidri uš etiketes japeedod zik daudš kimiskās weelas pee baribas lihdsekteem peemaishts, lai ikweenam buhtu pašam redsams, ka tas pehz sawas patikas war uštikt „brihwī no gistim.“

Tikai weens weenigs konserwefchanas weids ar kimiskeem lihdsekteem nekad naw sazehlis schaubas: schahwefchana duhmōs. Ta pastahw eefsch tam, ka atteeziga gafa teef pahruemta no nepilnigas sadegfchanas produkteem un koka faufas destilazijas. Schos destilazijas produktus protams eespehjams pagatawot ari fabrikweidigi; ja ar teem gatu apsmehre, ta top lihdšiga schahwetai gafas prezei, bet ari tikai lihdšiga, jo ahtr-

schahwefchanas raschojumi leelâ mehrâ paleek pakaf dabifkas schahwefchanas produkteem.

Zif dauds jauna un wehrtiga ari modernâ dabas pehtneeziba naw zitadi peenesufe pee usturas lihdsjekku konserwefchanas, ar ahtrschahwefchanu ta tilkai padarijuse flittaku wezo empirisko rihtzibu, proti dabifko schahwefchanu.

Morale.

No Alfreda Herlingera.

Wistu pagalmâ bija leels ustraukums. Paschas wezalas wistas newareja atminetees, ka winas tamlihdfigu buhtu peedfihwojufchas. Tas jau weenfahrschi nedfirberi un wezaka no winam, ar aso knahbli, pasteidsas sawas firfnigatas draudenes eeluhgt us pahris graudinu eeknahbaschanu, lai ar winam tad us karstam pehdam pahrrunatu scho swarigo notikumumu. Un tur ar winas wifas bija kopâ un grosija galwas. Ak, samaitata pasauke. Zounata wistene wifa pagalmâ, patlaban ka pate islihduse no olas, schonakt wifu slegeniba isdehjuse olu. Protams, ko no tagadejas paaudses gan war sagaidit. „Ka man ta kas waretu notikt?“ leyni kladfinaja kahda kalsena jaunata wista, kura bija tif istaltuse, ka neweens gailis nebija uhdroschinajees wimu aifskahrt aif bailem, ka us wimu neufduras tilpat ka us eefmu. Un bes tam wehl, ar ko? Ar kahdu jaunu usflihduschu schmurguli, kursch pat wehl nebija usrahpees us laktas pirmas pakahpes, bet tur tam buhtu nahzees nodarbotees us mehflu tfehupas ar maises meklefchanu, tas bija eefkatijis par labaku jaunam nepeedfihwojufcham wistenem sagrosit galwas. Tihrais skandals. Da nu skraidis pa pagalmu kahds ahrlauliba dfinis wistas behrens, dfinis deefin kahda tumfcha kattâ, un newis fifta ligdina ka tas peenahkas, sem mihlo wezaku azim, godiaa no pagalma gaita swehtita lauliba.

Ta godajamas wistas issazija sawu fashutumumu, ka waj wifis pagalms skaneja. Sauna grehzineeze turpreti eefpeeduses tumfcha kattina fagrausta domaja par sawu nelaimes olu. Te peestrehja kahda masa mihka meitenite, kurai fekoja mahjas kundje. „Waj redsi, mama!“ ta eefauzas, rofam plautschknadama. „Zif dakti! Kahda jauna skaista wistina un tai jau kahda smuka balta ola!“ Un noleekufes ta dewa masajai wistinai swaigu uhdeni un pakaisija winai tos skaiistatos graudinus. Un winas mama smaiddama to wifu noskatijas. Bet wezas wistas aif brihnumeem eephehta snahbtus un fashutufchas kladfinaja: „Ne, ka ta ar kahdu war nodotees! Teem zilwekeem pateefcham naw nekahdas morales.“

Aktrises Martas Osolin peeminai.

Deews un sahtans.

Mehs ſawâ buhtibâ par paſcheem deeweem zelti,
 Wiſdſitâ gudribâ mums rahdits Deewa tehls,
 Tehls muhſchôs weenigais preeſſch wiſâm tautam, laudim
 Daitſchs, ſpehzigs, pateeſs, labs, kâ eters weegls un zehls.

Un titai bads un nemeers — ſahtans dſintarsafais
 Muhs rauj iſ ſwehtnizas, no altara, kas ſpoſchs,
 Rauj lepns un netizigs, rauj kaiſlâ iſmiſumâ,
 Raut ſkaiſts un wiſuſinoſchs, tomehr wiltneeks droſchs.

Un mehſ tam paſlauſam, mehſ — paſaul's miſhletaji,
 Un ilgâs, kaiſlibâs kâ koſchais rudens tehrps
 Par ahtri nodſeltam, muhs apraud debefeſ ſilgais,
 Un kapôs ſtrauts un meſchs mums ſaldus ſapaus wehrps.

Un titai retam ſpehſts, pat peklem zauriſejot,
 Wehl augſto gara baudu tumſchâ kruhti juſt,
 Un gudram uſwaret un zihnâs muhſchu nobeigt,
 Un ſlawas aprautam kâ deewam nepajuſt.

Afrodite.

Iſ poſtamenta balta, ſpehji ſawiknota,
 Tai weetâ dewitais kur wilnis putâs ſchliht,
 Un tumſchâ juhras rihtle drebote puſchu plihſt,
 Dſimſt daita jaunawa no putam iſweidota.

Kâ wiſmoſchs ſwaigſchaw fegs tai pahri mati laiſtas,
 Un plezu ehnâ kruſts kâ diwas duhjas ſnauſch,
 Snauſch ſtrauji elpojot, un maigoſ knabhjuſ glauſch
 Tam roka weeglaſa. Bet lejak otra ſaiſtas:

Kâ wahſti ſudrabbalto wima flehpi maigo
 No uhdens deewu ſtateem kaiſli drebote flehpi,
 Un ſmaidoſchs notwiſkums tai laſams waigâ.

Wiſtumſchais elements wiſdaito deemi radijs,
 Bet daito radijumu atkal apriht draud.
 To wehl reiſ apſwehret Febs manu roku wadijs.

Wijs ſalteem ſweedreem klahjas ...

Rahds neiſprotams nemeers manî moſtas,
 Kad pahri puſnaktei eſ ſawâ gultâ wehl
 Beſ meega nogroſoſ! Sirds mokâs ſtoſtas.
 Un neſinu, kâ winai ſchehl, tik ſchehl! ...

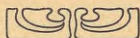

Waj ta ir jauniba un newainiba ūltā?
Waj brihwo juhtu pilnā wihra kruhtis,
Kad ūrds tū karsta bij, prahts nepasina wīlta,
Wīs bīja weegls, kas wehlat ūuwīs gruhts?

Seb ta ir miħlestiba, gods un flawa guhta,
Un droščais noseegums kas nu tā mahz?
Seb ta tū ambrosija, ko mums deewi suhta,
Ja wīnus peeluħdsam, liħds nosuħd prahts?..

At daba, weentuliba mana, īlufās mahjas,
Un pagaluws senais mans, kas karstās afras ūuħz's!
Wīs notwīħdams, wīs falteem sweedreem īlahjas
Kā druwa nowatarā, ūwehtais meers liħds gruhts.

Wiktors Eglits.
1908. g. rudenī.

Dahrgumi.

At, kā isnefatas dreħbes
Noleeku es weltās steigas,
Godħabribu, meħrtus, flawu —
Wīsam nahwes blahsmā beigās.

Bet kā rubīnus un seltu,
Ugunīs kas ūawās ūweħro,
Kā wīsūwehto deewuguni
Wīħlu manas azīs weħro.

Dieltejuħus rakstus nemu,
Pahrsħķīru ar triħsam rokās —
Roses dwešch un ūapni ūauzas,
Sudrabotas ūraumes lokās...

Mani rubīni un peħrles! —
Rokas wīnās dšīti leeku...
Suħd un ūliħst ko zīħnā guwīs —
Wīħlā tūtai muħsħīgš teeku.

J. ūfuraters.

Lai me.

R. Tetmajera.

Nerunašim par laimi pehz kuras twihštam, nerunašim par wiau...

Lai me ir kà masš, mihtsch putniusch, kuru war aisbeedet. Gaidišim to klušt, klušt... Nerunašim par wiau — pat domat par wiau nedomašim... Sirds klusumâ, sirds dšlumâ gaidišim wiau, schis ilgas pat fewim apflehdami.

Lai me — kà gaismas stariusch tumščajos mahšonu šlahnos: paluhšojas azumirkli, usleesmo un — nosuhd.

Nesautšim laimi, nezentifimees pehz laimes, nefarošim pehz tās; gluschî kà behrni, kureem nakti pirms seemas šwehtteem rahdas šapni, kà Kristus behrniusch naht ar dahwanam. Wini gaida ar nepazeetibu, nemeera pilnu širdi, gaida... gaida... Ja winai wajadsēs naht — nahts... Neesim pee winas.

Lai me ir kà šaule, par kuru šapno pušes, kuras seed tif deenu... Winas newar eet pee šaules — winas gaida.

Kad buhs ištâ deena atnahkufe, wina nahts; ja mahšoni debeš pahrklašs, wiau gaidis walti.

Pušes nowihtis, šaules neredsejusčas. Watarâ, nahwes štundâ winas teiks: walti mehš atwehrâm šawus seedus tai pretim... nenahza.

Gaidišim laimi klušt... Wina širdim tas pats, kas šaule pušem... Ja winai wajadsēs naht — wina nahts.

Nerunašim par laimi, pehz kuras twihštam, nerunašim par wiau... Wina ir bailiga kà putniusch.

S. R.

Nolahdetâ.

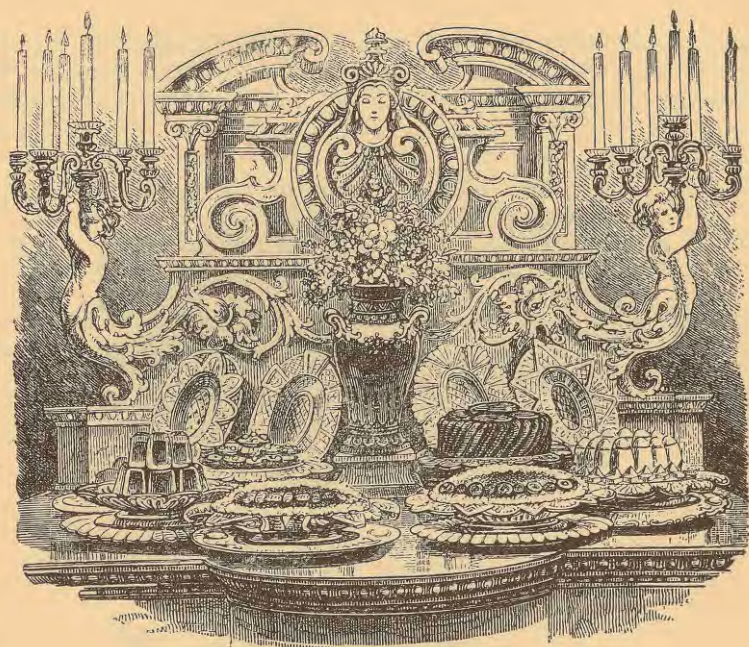
Ar nahwes grehtu azis druhmâs
Uš kaulu kalna seewa dehd,
Kà ragana, kas kaila kuhmâs
Pee bandu behrna schuhpta sehhd.

Sen šakaltuschas kuhlas klastam
Get kaulu kalnam pahri lošas,
Kà purwam šwelmes šwiliinatam,
Pahr kuru garo sehhs un twaits.

Jest smiltis šadrupuschî kauli,
Druhpy kalnâ dragats galwas kaušs, —
Un tif pa laitam: fauli, fauli! —
Uš kalna gaudo gindens faušs...

Šahrliš Druhja.

Galda un ehdeenu deforeschana.

Senlaidos staltā karaleene Kleopatra, lai dotu wislepnatās weefības, iskaufeja milioneem dahrgu pehrli un pasneedsa to saweem weefseem dsehreenā. Schinīs laidos mums newajaga wairs ne dahrgas pehrles kaufet, ne selta schēiwju, ne sudraba blodu, bet gan mahzet mahksligi deforet galdu un ehdeenu, tad eespaids naw masaf zehls kā karaleenes Kleopatras leelistajās weefības. Wisleeliskato un tihkamato eespaidu dara weefibu galds, kas deforets staitām pukem. Sekofchais šimejums rahda, zil staiti isklatas weentahrschās radisfnas ar wiseem lastineem tihkami falittas us lehseas btodas.

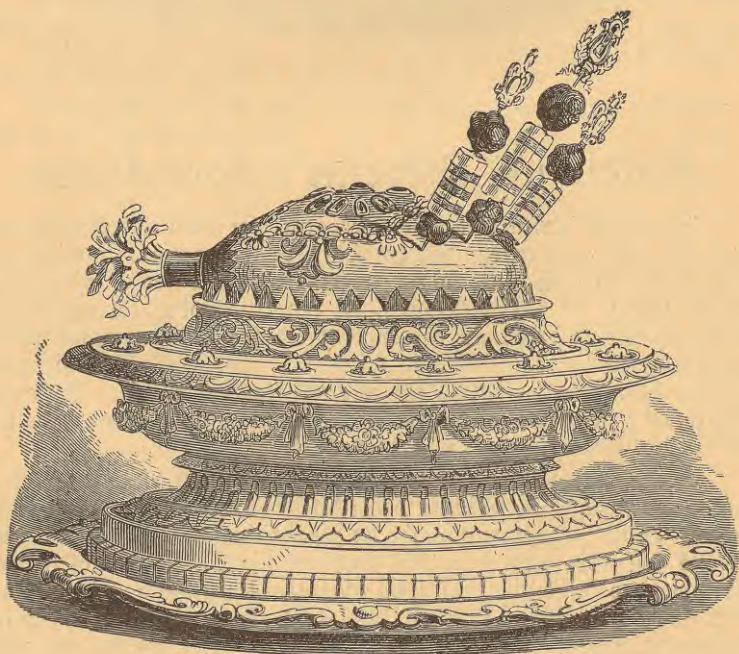
Ar weentahrscheem lihdselkeem radit mahkslu un krahshnumu ir ideals, kas jagenšchās notwert. Sofeki jeb wahses ir koti staiti preeksch aufsto usfoschumu galda kā paaugstinajumi us kureem peem. deforets schēinkis, šlws u. z. koti lepni isklatas. Staitus soketus war pagatawot no taufeem. Preeksch tam janem aitas un tikpat daudf zuhku taufu, tee janomasgā un jafagreesch masos gabalinos, jausleek katlinā ar treschu datu uhdena. Katliam usleek wahku un wahra kamehr wijs uhdens isgarojis un tauti isklatas skaidri, tad tos islahrsch zaur asru seetiau mahlu blodā un kad tauti atdsfuschi, tad ar kofa

mentni toš sakuf ņchuhmēs, pee kam peeleef ņlaht it uš mahrz tauku weenas zitroneš ņulu. Šcho tauku mašu nu war pehz patikas iņweidot jeb modelet pehz ņhmejuma no tās ņkaiņtatās wahņeš, kaš iņņtatās tū balta

Bloda ar radiņem.

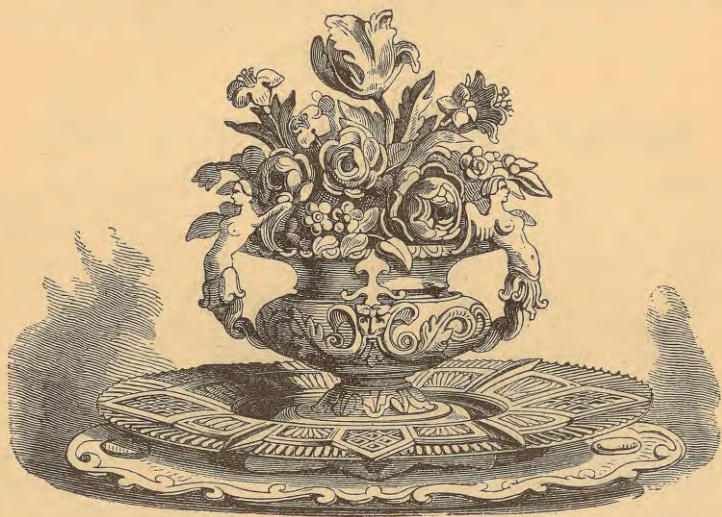

Deforets ņchinkis uš tauku ņotela.

marmora. Sefofchais sīhmejums rahda tahdu no taukeem pagatawotu wahsi, uš kuras uslīts deforets schkinkis, kuresch nowahrits, tad uš ta ahdas puses ussīhmets musturs un ar asu nasiti isgreests un pahrejā ahda atlobita, ka paleek tikai musturs. Bee schkinka stulma war pee-feet lauru lapas. Schkinki eesprausti trihs eesmi, uš kureem war us-maukt nowahritas beetites un ripinās sagreestus burtanus ar kakteem. Schkinka malu garnē ar tumschu un gaischkrasfainu scheleju jeb aspiku. Te, tā wahse kā garnejums ir no weentahrscha materiala, bet isflats tik zehls, ka tahds usstahdijums war gresnot ir karalisku galdu.

Ari no stearina weido jeb formās islej koti gresnus sokekus. Koti krahschni isflatas ledus sokeki, schee noderigi protams preeksch ledus ehdeeneem. Sefofchais sīhmejums rahda tahdu krahschnumu schai sinā

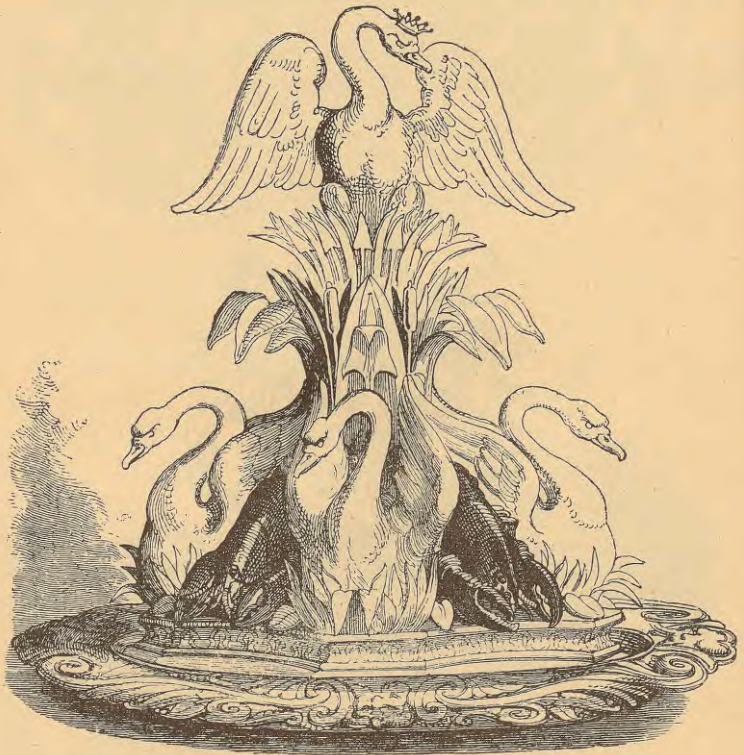
Wahse ar putem no awenu un zitronu ledus.

war safneegt, jo, tā wahse, kā pukes, lapas un seedi ir safaldejums ledus formās no ledus ehdeenu masas daschadās krahfās. Jo zehlaki isflatas, kad starp ledus pukem eeleek ari kahdus swaigu puku seedus. Ledus puku wahse protams war parahditees tikai ihfu laizimu flitā istabā, kamehr to apness galdam aptahrt kā pehdigo ehdeenu

Tā tauku kā stearina waj ledus sokeki jeb wahses ir tikai weenai reisei, bet war ari ar weentahrscheem lihdssekeem pagatawot ko pastahwigu un koti krahschnu, kad sokeka formu, garenu waj apaku, leek pagatawot no weentahrscha koka un tad wirs ta musturi weido no kites, no kuras

pehž parauga weegli isweidot daschadas figurās. Protams, ka jo labākas weidošānās jeb modeleschānās dahwanās, jo stāistaka isnabks wahse. Kad kita nokaltuši, tad wahsi war nokrahšot weenā waj daschadās krahšās. Soketūs no rihšas war pagatawot wisweentahrschati. Te nem koka waj mahla pamatu, pahrsmehrē to ar damarlaku un ahtri pahrkaiša ar rihšas graudineem. Kad pirmāis rihšas kaišjums peekaltis, tad pahrsmehrē to atkal ar mineto laku un pahrkaiša otrreiz ar rihšu. Pehž

Galda greisnojums no stearina ar sakām lapām un juhras wehšcheem.

tam to war atstahst baltu un aplikt tai apfahrt wišnlapu wiju, waj ari nobronšet, ka ta isskatas metala weidiga. Pee bronšeschānās atkal wahsi nopindselē ar damarlaku un tuhliņ putina wirsū bronšas pulweri. Tahdejadi wahsei war dot weža selta, satganu waj sidraba isskātu.

Sche sīhmetee paraugi ir leetoti pee Minkenās pilsgalma weesbam, tā tad musturi mahkseneeku pagatawoti. No jau minetā weentahrschā materiala toš war pagatawot ar mas isdewumeem.

Jo sewischki deforeschana eeteizama aufstajeem ehdeeneem, kuras pasneeds kà preekschehdeemus. Sewischka wehriba japeegreesch aufstas leelas siws deforeschanai, kura tahdejadi war buht wisa weeffbu galda gresnumis. Siwi war deforet ar zeeti nowahritam olam, farkanam beeritem, no kuras isdur swaigsnites, wehscheem, skahbam barwiziam, aspiku, zitronas schefhlitem un jo sewischki satam salatu un peterflu lapinam

Silkes jade forè ar swaigam peterflapinam, lozineem, maseem piparu gurkscheem un skahbeem schpolineem.

Aufstas pastetes, zepeti, mehli, usgreesu schkinki defore ar satimeem un flaidru scheleju jeb aspiku.

Siltu putnu waj medijumu zepeti garnè: sweestà fautetam puku hahpostu rositem, barwiziam waj schampinjoneem.

Bistekam war list apfahrt kà kroni sakastus mahrrutus.

Saldos ehdeemus, kà daschadas krehmes, war garnet weeglam schokolades konfektem.

Daschi praktiski padomi weselibas kopschanà.

Pehz sagisteschanas ar galu jadod wispirms wemjamàs sahles (if stundas zeturksnà 0,3 gramus wemjamàs saknes un 0,02 gr. wemjamà wihnalmena, bet ne wairak kà trihs tahdus pulwerus) un tad zaureramàs sahles 1½ lihds 2 karotes rizinus effas. Sa firds wahja, tad flimneekam jadod stiprs wihns un kafeja, jaberse kahju pehdas ar birsti un us pasrucheem resp. pakruhte jaleek sinepju papirs.

Pehz sagisteschanas ar sehnum wajaga wispirms dot zaureramàs sahles un us galwas list ledu. Sa usnahk wahjums ar wahju pulku, tad flimneekam jaedod stipra kafeja. Sa samana suduse, tad wajaga etika klistiru (4 ehdamas karotes etika us tass uhdena). Sinams, wajaga ari pee ahista greestes. Zitadi pret wisadeem organiske em sagistejumeem par toti derigam israhbijuschàs toti smalki sagruhstas ogles.

Pret asinu sagisteschanos labs lihdsjellis ir skahbs peens waj ari kehnes peens. Beechi atgadàs, ka zaur masam wainam asinis eekuhst nahwigas weelas, kà: tinte, soffors u. t. t. Tahdos gadijumos eewainoto lozekli wajaga turet skahbà waj kehnes peenà, kamehr tas tapis flts, pehz kam tad atkal tas atjaunojams. Pehz diwam waj trim stundam wiskas breefmas buhs nowehrstas.

Traka suna kodeens schimbrihscham ahristejams tikai Peterburgà Pastera institutà. Bet eekams turp nobrau, wajaga ruhpetees, ka lai sagistetàs asinis nedabun isplatitees pa wisu meefu. Tani noluhkà lozeklis wirspus sakostàs weetas, ferdij tuwat, zeechi janoseen un wainà jaepilina salmiakgars. Sa koduma waina asno, tad jakauj asnim nozetet, jo lihds ar asnim pa laikam mehds nozetet ari nahwigas weelas. Pret paschu trakuma flimibu eeteiz wihgreeschaw saknes.

Pret bishu dshlumu ir koti weenkarschs lihdseklis auksts uhdens. Tiklihdj bite eedsehluse, wajaga kabatas lakatimu applapinat auksta uhdeni un to uslikt us wainas, pehz tam kad dselonis ir iswilktis lauka. Auksto uslahjumu beeschi wajaga atjaunot, lai waina weenmehr usturas auksta. Tahdejadi rihkojotees, ari wisai juhteligam personam naw ko baiditees no leela uspampuma. — Tad wehl pret bishu, lapsewu un odu dshelumeeem, kas neween ir nepatihkami, bet dasch- kabrt dara ari jo leelas sahpes, ka daschi nowehrotaji leezina, it koti labi noderot kiploku waj ari sshipolu fula. Ja sadseto weetu applape ar weenu no schim fulam, tad neween sahpes drihs norimst, bet pasuhd ari ustuhkums, kas pee dascheem zilwekeem mehds buht ihsti leels. Pee tam naw nemas wajadfigs usmeklet dselonu un wilkt to ahrâ, jo fula wimu padara pilnigi nekaitigu. Pret odu kodeeneem noder weentahrscha wahramâ sahlis. Sahli saflape ar uhdeni un tad ar to eebesè fatostias weetas. Drihs ween pehz tam nepatihkamâ sahpigå neeseschana beidsas.

Pret siru zauresu ka weentahrschs tautas lihdseklis, kas warbuht ne katram buhs sinams, noder sirgu skahbenes, kas aug waj if katrà ptawâ un grahmala. Stahbenes salasa un uiglabâ isschahwetâ ar wiseem steebreem. Wajadsibas gadijumâ tàs nowahra un nowahri- jumu dser bes zukura ka labas wehdersahles. Bes tam pret zauresu mehds leetot ari osollapu tehju.

Ar uspuhstu wehderu beeschi mozotees, jakem pilna ehdam- karote ar piparmentu un melisu lapam un kumelischu seebeem, jauslej us tam tase karsta uhdena un tad jadser ka tehja.

Ehstgribas truhkumu war nowehrst ja tschalli pastaigajas un leeto daschadus ruhgtus lihdseklus, no kureem jo eeteizama ir pup- latschu, kadiku ogu un wehmetu tehja, ko labi sawahra, istahsch un tad if preeksch ehshanas eebauda pa weenat ehdamat karotei. Labas fetmes buhs manamas jau pehz dascham deenam.

Slinneekem, un ihpaschi wehl tahdeem, kureem ehstgriba naw nekahda leelâ, fawu ehdeenu wajaga dabut us minuti. Ari par to wajaga ruhpetees, ka wini pa ehdamo laiku buhtu swabadi no ziteem darbeem. Gaidischana us slinneeku dara fliktu eespaidu un beeschi zaur to tam suhd appetite us weselam stundam.

Kad mehle sapanst un sahpe pehz wirzoteem ehdeeneem, tad mute if stundas jaskalo ar 5 grameem boraksa un 295 grameem pipar- mentu uhdena.

Masafnigeem un ar bahluma kaiti flinigeem eeteiz- zams jo beeschi leetot medu, jo tas ir neween weseliga bariba, bet ari affinis radoschs lihdseklis. Pat tik wahji zilweki, kuri medu neatshkaiditu nespehi eebaudit, pehz ta kabrtigas- leetoschanas pawisam atspirguschu un dabujuschu jaunus dshiwibas speklus. Sewischki labu eespaidu medus dara us elpojameem un us gremojameem organeem.

Pehz ehshanas, ihpaschi saldeem un saldskahbeem ehdeeneem, deretu ikreis koschtat kahdu wezu maises garosu, lai pirmkabrt isithritu

sobus un otrfabrt, lai atdalitos un tezetu seelalas, kuras pee kreetnas fagremoschanas ir nepeezeefchamas.

Pehz peldeschanas juhra nebuhs usturetees faulē, jo tad peemetas neween pasihstamee isfitumi, bet war zeltees ari nopeetnakas ahdas flimibas.

Apdegumus der aptaisit ar dubultogtškabhu natronu un apseet ar wati; tas nonem sahpes. Dashedreis peeteef ar weenreiseju aptaisijumu un pangas nemas neiszetas. To paschu panahf ari ar farihweteem sakeem kartupefeem, kuras wajaga laiku pa laikam atjaunot.

Ledu flimneeku istabas ilgaku laiku war usglabat, kad labi rupju slaneta gabalu eelaisch lihds pufei kahda poda un tad augschejas malas apseem, lai tas neslihds dskaf eefschā. Schahda slaneta matā ledus usturas ilgatu laiku neistufis, ihpaschi ja wehl wirsū usflahj otru slaneta gabalu.

Ahboti ir wefeligs ehdeens ihpaschi preefch gulet eefchanas. Dee weegli fagremojamā weidā fatura deefgan dauds fossorkahbes. If wafarus kabrtigi apshdot pa ahbolam meegs top meerigs un atspirdsinofchs, mute teef itihrita, neeres strahda kabrtigi, trauzejumi gremojamos organos mitejas.

Puplakschi (Menyanthes) ir ruhgtš wehderu spehzinofchs lihdselkis, kas lihds ar to masina ari drudsi, weizina fagremoschanu un fagremojamas fulas atdalischanos. Us takt karsta uhdena nem tehkaroti schahwetu puplakschu. Lapas war nostahdinat brandwihnā, kas noder kā dsehreens pret wahju fagremoschanu.

Lanku kofas (Equisetum) ir labs lihdselkis preefch lunga tihrischanas, akmena un puhfcha kaitem, kad us tam uslej karstu nhdeni un uslehjumu dser. Der ari pret astrojumeem un asinu wemfchanu, wifai eeteizams pret wezām mainam, kaulu ehdeju un wehjim lihdsigeem augoneem. Pee kaulu mainam tās leeto kā nowahrijumu waj sakas flapjā drahnā eetihčas un us flimo weetu uslikčas.

Osola misu wannas ir derigas pret dascham jaunpeedsimuschu behnu isfitumu flimibam. Tās pagatarwojamas schahdeji: 10 lotes osola misu usleef wahrit ar 4 stopeem uhdena un wahra, kamehr atleef wairs tikai 2 stopi, tad peelee 2 lotes gehrfahbes un tad to wifu peelej pee wannas.

Boraksa uhdens ir koti labs masgajams lihdselkis gihmim un rokam. To war fajaukt (1 datu boraksa ar 12 datam uhdena) ar dascheem pileeneem oranschu waj roschu uhdena un usglabat pudeles. Kad ar scho uhdeni masgajas, tad to wajaga 3—4 minutes atstahf us ahdas nenoflauzitu. Pa nakti isfwihduschee tauki us ahdas ar boraksu pahwehrfchas par seepem un tad tos weegli war nomasgat.

Pret gihmja krunkam eeteiz schahdu lihdselki: 3 gramus falizilfahbes, 125 gramus farkanā wihna, 125 gramus kelnes uhdena un 50 gramus glizerina. Nihotos gihmi nomasga kā parasts, nosufina

un tad apflapina ar mineto schkidrumu. Pehz dascham minutem to noflauta ar smalku drahnu un usbahrista puderi.

Pret blaugnam der: perubalsama 5 grami, alfoholu 200 gr., benzoetinkturas 3 grami.

Pret ausfu augoneem eeteiz zeeti nowahritu osu, furu sadala diwās datās, eetin drahnā, tā ta nekas newar eekrist aufi un usleek uf flimās aufs zil karstu ween war panest, no kam augons sahł isniht. Tas jaatkahrto, kamehr strutas istek.

Kakla sahpes, ihpāshi tahdas, kas rodas rijot, war aisdsiht, kad istausē gowju tautus, toš uslej uf slaneka gabalu waj kahdu wilnainu lupatu un tad to zil karstu ween war isturet usleek uf kakla. Pehz tam sahpes drihs pahreet.

Ar kad eekritis kalku puteklis, tad jafargas ta masgat ar uhdeni, jo tas kaunumu padara wehl leelaku. Preeksch kalka krischta isdabuschanas is aze wajaga nemt kahdu eku, furu eepilina azi, lai ta krisli isskalotu laukā. Wislabatā schim noluhkam ir oliwetta, ar furu war isskalot ari zitus krischtus is azim. War leetot ari zukuruhdeni.

Pret swihstoschām rokam eeteizams osolu misu nowahrijums. Djola misa japawahri uhdeni kahdu pusstundu; pehz tam wahrijumu isfahsch un tad atdisfuschā schkidrumā masgā rotas kahdas minutes 10. Schahdu aukstu nowahrijumu war leetot trihs deenas, pehz kam janowahra jaums. Kad rotas nomasgatas, tad tās der aplaist ar rihsa milteem. Lihdselli wajaga leetot itdeenās, lihds kamehr swihschana mitejas.

Pret kahju fweedreem tagad par loti labu un nekaitigu ir atsihts tannoforms, farkans pulweris, bes nekahdas smakas, ar furu aplaisa swihstoschās weetas. Tas aisdjen ari nelahgo smaku, kahda zefas no fweedreem, un nekaw jahjam palist jehlam.

Pehz sauksteschanas, der wafaros eedsert leepu seedu tehju un gultā pee jahjam litt nodedstinatus keegekus, turi eetihiti etiki faslapinatā drahnā. War ari eenemt 5—6 pileenus kamparspirta uf zukura, to daschas reises atfahrto is pa zeturksni waj pusstundu.

Katarus no sauksteschanas, kahdi beeschi atgadas pee laiku grosibam, lehnina ar ahbolu uhdeni: 6—7 ahbolus ar wisu misu sagraisa un aplej ar stopu wehrdoscha uhdena, peeleeł klast kahdas 4 lotes medus un fulu no diweem zitroneem, nostahda tad flitā weetā uf weenu stundu, pehz tam isfahsch un dser karstu.

Norihstas afakas fazek leelu kahschanu un aissmatumu, ja tās tuhlin newar isdabit laukā. Tahdā gadijumā asafas war padarit mihtstas un pa datai ari istauset, kad pee 4 lotem uhdena peepilina 14 pileenus sahłskahbes un tad laiku pa laikam eebauda pa malkam. To poschu panahł ari ar etiki, titai tad paeret ilgaks laiks.

Gwaigu gurku fula ir labs lihdsellis pret dascham kaitem: it ihpāshi tā der drudscha un plauschu dilona flimneekem, kad tee dabujuschi sawado fahrtumu uf waigeem: ari ahdas istwaitojumus ta

wiezina. Gurkus sagreesch schekhlës, apkaifa ar drufzinu fahls un pehz zeturfchana stundas ispeesch fulu. Schai fulai war ari peelift drufzin wihnetika, tad tai wehl labafs eespaids. Der ari pret astnu spfaufchanu.

Kahrpas aisdseu ar dubultchromskahba kalija kausejumu karstâ uhdent, pamasam tik dauds no schi fahls peemetot, ka ta wairs uhdent nekufst. Kad schkidrum s atdseest, tad data fahls nogulstas. Ar atlitufcho schkidrumu itdeenas aptreepj kahrpas. Schis lihdsellis neatstahjot nekahdas rehtas.

Pret warschazim fajauz ik pa 5 grameem darwas, rupja bruhna zukura un salpetera, fo wifu fasilda un ussmehre us plahnam ahbas strehmelem, kuras uslipina us warschazim. Scho s plahstiferichus pahrmaina ik rihtus un wafarus. Behz tschetrâm waj peezâm deenam warschazs pazetas un pehz karstas kahju wannas to war weegli izjelt.

Sala tulsnas apsmehrejamas ar schahdu smehri: swina salwes 20 grami, dseltanâ waselina 20 gr., oliwekkas 10 gr., karbolstahbes 1 gr., lawendelekkas 10 pileeni. Scho smehri usseesch us beesas lupatas, kuru tad pa nakti apseen ap roku waj kahju.

Brufschu bruhzes sihditajam wajaga apsmehret ar schahdu salwi: airola 1 gramu un lanolina 10 gramus.

Afarofschas azis, kad tàs karstas un naw nekahda zita kaite (kas ahrtam jaismeklë), ir wahjibas leeziba; pret scho wahjumu der fencheku spirts, no kura labu tehkaroti eelej wihna glahsë uhdens; ar scho schkidrumu ik rihtus pehz peezelschanas apflapina azis un tad kahdu stundu tàs nepeepuhlë. Bee fencheku spirta war us puft peeleet ari rosmarina spirtu.

Pret lentos zehrmi par derigu ir israhdijschäs leelo kirbju swaigas fehllas. Deesgan beeschi parastee kiploku klistiri naw tik nezmainigi par kahdeem tos tura, tas it ihpaschi sakams par behrneem. Ir hijuschi ar teem sagifteschanas gadijumi.

Pret jikts jeb jaulroses Iehkmem noder schahds lihdsellis: no weenada daudsuma uhdena un borakfa pagatarwo kausejumu, kura dibenâ pehz uhdena atdsichanas nogulstas beesumi. Schais beesumos nu eemehrze kompresus, kuras usleek us fahposcho lozekli, apseen ar gutapertschas papiru un ik pehz 12 stundam atjauno.

Bruhklenes kâ lihdsellis pret reumatismu. Bruhklenes tautas ahstneezi bâ passhstamas kâ labs lihdsellis pret reumatismu. Pret scho slimibu gan ir dauds lihdsellu, bet reti kahds no teem sneeds to labumu, fo no ta sagaida, tomehr eewehrojot to, ka sche minetais lihdsellis ir ikweenam weegli peeeetams, war us to aisrahdit ismehzinaschanai. Saleeto eeffschâ derschanaï bruhkleu mehtru un faknu tehja (weena data bruhkleu us astonâm datam uhdena) trihs lihds peezas glahses deenâ. Bruhkleu tehja noder ari pret zaureju.

Reimatiskas sahpes roku lozitarwäs teek isahrstetas, roku eeleektot karstâ kartupeku uhdent un to tanî masejot. Kad roka pehz tam nosufinata, tad lozitarwu eebehrsë ar fltu effu un aptin ar wati,

furu atstahi lihds nahkamai masgafchanat. Sem kartupeku uhdena ir saprotams tahds, kurā nowahriti nelobiti kartupeki. Schis pats uhdens der ari pret aukstām kahjam un reimatiskām sahphem tanis. Wina eespaids laikam isskaidrojams zaur solaninu.

Aukstas kahju wannas ir labs lihdslekis pret froniski aukstām kahjam, tā ari pret gruhtām galwas sahphem. Uhdena traukā wajaga eeleet tik daudi, tā tas ir tikai kahdu zollu dsifsch, un tad kahjas tanī labi kreetni weena pret otru jaberse. Wislabat tahdu wannu der leetot ihš preeksch apgulschanās.

Plaukas behrueem nekad nebuhs dot, jo nereti pee tam pahrpilist bungahdina, no kam war zeltees widejās auhs eekaisums ar dsirdes traujejumeem. Sewischki nelaimigos gadijumos eekaisums pat pahreet us galwas kauša kauleem un beidsot us smadsewu plehwi. Tapedz behrnu sodischanai wajaga ismekletees masak wahrigas weetas.

Kartupela isspeekta fula, ihpasehi ar gļotainas weelas faturoscheem augeem, tā jahnu sahle (Hypericum), magonem u. z. weizina augonu nogatawoschanos un pamastna kairinajumu pee bruhzem, wehscha u. z. Kartupeku stehrkele ir deriga jehlumu, apfutumu u. z. apfaischanai. Sarihweti kartupeki kopā ar chinās misu der pret mainās drudsi. Pret minetām kaitem leetojams ari uhdens, kurā kartupeki nowahriti.

Koti weenkahrschs un lehts desinfekzijas lihdslekis ir brandwihna garaini, kuri ihšā laikā nonahwe pat koti isturigas bakterijas. Brandwihna garaini laikam schimbrihscham usstatami par wislabato lihdslekti pee dsihwoktu desinfizeschanās, jo garaini spehi eespeestees wisās schkirbās, kur ar zitadeem lihdsjekteem nemas newar peekluht. Pee tam alkohola garaini mebelem un zitām leetam it nemas nekaitē.

Miklno dsihwoklus wajaga iswitet ar gipš waj kalkeem un sahli. Sahls, tā sinams, peeweelt miklumu; seena pee tam gan paleet tapat mikla, bet istabas gaisā tas neteek, jo sahls to tura zeeti un zilweki to nedabu eelspot, neds ari tas war nomestees us kermeni waj drehbem un tā newar weselibai kaitet.

Miklas seenas war ari schitā islabot: 93 datas safmalzinatu keegeku un 7 datas bleigletes fajauz ar wajadsigo daudsumu linekās. Abas datas safmalzinamas katra par fewi un tikai ar linektu fajauzot tās leekamas kopā. Us seenam usmhrets, schahds schkidrums fazeetē pehz 3—4 deenam un nelaisch wairs nekahdu miklumu zauri.

Istabas wehsas ustura, kad logus attaisa tikai tad, kad ahreja temperatura ir semaka par eeschejo, pee kam attaisa augschejās loga datas un newis apaschejās, jo šltais gais atrodas pee greesteem. Kad ahra gais šltais par eeschejo, tad logi aisslehejami waj wismas aisskabhjami, bet nekad atwerami. Kad logi atwehrti, tad jagahdā ari par zaurwiltu.

Bildes.

Seltemu Kalendaram schogad buhtu fewischti wehrtigas bildes nekà jeb kad agraf, titai deemschehl mahffleneeka Rosenthala bildes reproduktzià naw isdewuschàs ta, ka no tà m daudsmas waretu nojehgt originala krahschnumu, smalkumu, dfitumu. Glesna Satà pawehni ir kas tik daitsch kà deewischka parahdiba, ko titai retumis peedfihwo labakee mahffleneeki, kur mirstiga zilweka roku wadijust pati deewiba. Stahdotees preefschà wifas pafaules flawenako mahffleneeku madonnu glesnas un salihdfinot ar scho, leekas ka pee glesnas Satà pawehni mahffleneekam wisppodraki buhtu atspihdejuse glorijas gaisma zaur salajam lapam us mahtes un behrna galwinas. Nepeespeestà dabas stata, kur mahffleneeks warbuht gribejis attehlot titai mahiti un behrnu, isnahfufe wistihrafà un krahschnafà madonnas glesna. Zit labi ari mahffleneeks sawu arodu nepahrwalditu, tad tomehr ir brihschi, kur tas rada ko tik zehlu, deewischtu, kas pazetas pahri par zilweka spehjam. — Dtra glesna us ihpaschas lapas Woldetajas, attehlojumà isdewufes masleet labaki ka pirmà, tad tomehr ari te naw nojauhschams Rosenthala glesnas dfitums un smalkums, schkihstà un tihrà mahfflas fajuhfma, kas aifrauj kà warents musikas wilnis glesnu usfkatot. — Pee magon-dobes, ir ari glesna, kas mahffleneekam fewischti labi isdewufes — weentahrschs stats un tomehr kas tik fewischti zehls un daitsch. — Seedona fapnis fatwer fewi leelisku fapnu jaukumu. — Kasaela flawenà Madonna della Sedia ir ari weena no schi mahffleneeka labafam parahdibam. — Studa Sfinksa leek pilnigi fajust laimi un schauschaligas fahpes. — Sichela Indita deesgan labi isstrahdata.

Wahji attihstibâ jeb mahzibâs pakafpalikufchi behri, kâ ari **masafstigi**, kas fewi wahji juhtâs, un **nerwosi** pahre-publejuschees, ahtri usbudinajuschees, **perangufchi** wišados wezumos leeto ar labeeu panahkumeeu kâ stiprinofchu lihdsjeki

Dr. Hommela Hematogenu.

Ehtgriba wairojas, garigee un meefas ūpehki peenemâs, wifa nerwu listema listrinajas.

Wispiłgatai eeteiktis no tuhtkofcheem profesoru un ahriin, kâ **Kreewijâ**, kâ ahriemēs. Dr. Hommela Hematogens teef leetots pee wispahrejas ūpehku masinafchanâs, kâ afins radoschs barojofchs lihdsjeklis, kurech ūatura organiffo dlefi un lezitinu, un neweeenam lihdsigam preparat. m naw bijis tahdu panahkumu. Wimu war leetot kâ dietifku lihdsjekli, kurech stipri katrina ehtgribu un pabalsta eekemto haribu, katris, no sihdaina lihdsi kringalwin, bej ka tas jel mas daritu tahdu kaitigu eespaidu. Dehl wina lihdamâs garschas behri to lauda jo fewifschfi labpraht.

Dr. Grufis Krupp Terbatâ: „Ar Dr. Hommela Hematogenu es eūnu katrâ sinâ ar meeru, tadeht ka ūhis preparats mani nekad wehl naw peekrahpis, bet arween ir labi lihdsjeis daschreis pot pahrfieidjofchu eespaidu atlahjis. Sewifschfi behri ahriūechanâ Dr. Hommela Hematogens ir nepeezeechams lihdsjeklis kâ ehtgribas wairotajs. Litrat labi tas lihdsi hloroses, anemijas un nowahjinafchanas gadijumos, fewifschfi wehl tadeht, ka wišada wezuma flimneeki to labpraht bauda un weegli ūagremo. Bet ari kronifkos gadijumos, kâ peem. monas praūes weenâ gadijumâ, kur flimneeks no mahgas augoneem bija glufchi nonihjis, ūhis pre. arats iūrahdijs kâ loti labs lihdsjeklis. Es labpraht un beechi parafku Dr. Hommela Hematogenu, bet pee tam man japeestime, ka ne ar pirmo karott jau eestahjâs labofchanâs, bet titai pehz ilgatas leetofchanas tas ūahf palihdsjet“.

Walūs padomneeks Dr. K. Kraūowifis Kirūatūchâ: „Es leetoju Dr. Hommela Hematogenu arween tuberkuloūes ūahumâ, masafstibas un baūluma gadijumos, kâ ari pee nerwu wahjuma un ar ūcho preparatu ūafneedūu arween labuū panahkumus.“

Wiūos gadijumos wispahrigâ ūajuhta tott labojâs, pulūs palita pilnigats, meefas ūwars peenehmas un ari weetejee ūimptomu labojâs.

Ūafargas no pakâdarinajumeem!

Uf zeefchako japeepraūa Dr. Hommela Hematogens

(aūstiprinata fabrikata ūime: barojofcha lanwu mahtite)

un jaatraida pakâdarinajumi.

Dabujams wiūas apteekâs un apteekas pretschu noliktamâs.

Matūa 1 rbl. 60 kap. pudele.

Dr. Hommela Hematogena eestahdes: Sw. Peterburgâ, Smolenskaja 33.

Zürich. Hanau'â p. W. Londonâ.

No pahri par 8000 eekla- un ahriemes profesoreem un ahriūeem par labu atraūis.

Mahisfaimneeziņas un Pavahru mahkļa.

Kofas grahmata daščados jautajumos par glihtu, smalku un eenešigu mahisfaimneeziņu. No-derīga mahjās un fainneeziņas skolās. Apstāts par zilvētu usturu pehž sinatnu wiħru pehtijumeem.

I. dala aptiver daščadas mahisfaimneeziņas no-šares: Parangi weešibu galdu deforeščana. Mahkšliga ferwjetu loziščana Mahjputnu audse-ščana Daħrtoviba. Kas jaeeweħro pee ušturas lihšjektu eepirščanas. Wešeliņas un fšaištuma kopščana. Slimneeku kopščana u. t. t.

II. dala šatur wairaf kà 2000 rezeptes, šastahditas nowehrojot pee daščam tautam to, kas eezeenitāts un garščigāts, pee tam eewehrojot muħju jemes awstahklus. Smalki ištahdati trahšu bilšču peelitumi un ištazijas, dod paraugus ehdeenu un galdu deforeščana u. t. t., pat no tarališkeem nameem. Šhini grahmata eewetots wišs, lai waretu wadit tišlab toti smalku kà weenfahrišču fainneeziņu wišpraktiškafā un daiškafā šahrtibā. Šhi grahmata jaunā iwdewumā wiš-

pilnigatā mahisfaimneeziņas un pawahru mahkļa. Tā ša pirmee iwdewumi jau pahra gadus pilnigi ištirkti un redšams, ša latweešču tautai wajaššiga šahda grahmata, tad šchorei ša pašneegta štipri papildinata.

Mahkļa abas dašas kopā 375 šap. Ša pašu peeštut mahkļa 425 šap., un uš **наложеннымъ платежемъ 485 šap.**

Crušts Plates, Riga,

pee Petera bašniņas un Šahru eelā Nr. 13.

Muħšhiga jauniba.

Šarigas dšejas ar Rigas mahzi- taju D. Glaešera un D. Erdmana palihššibu šastahditas no J. Ehrmana, Šrimuldas mahžitaja.

Ar peemināš lapu, 4 bildem uš mahkšlas papira un 23 tekstā ištazijam. Mahkļa broščets 150 šap., šartoneš 180 šap., glihtā kaliko eeshjumā 2 rbl. un 230 šap., ar šektu lapu grešjumu 250 šap.

Crušts Plates, Riga,

pee Petera bašniņas un Šahru eelā Nr. 13.

M. P. Sileneeks, Riga,

angļu dšells, tehrauda, buħwes
apkalumu un kehka leetu weikals

Cerbataš eelā Nr. 7, Širnamu eelas šuhri.

M. Kron, Rīgā,

Wairumā. * Telefons Nr. 1172. * Mašumā.

Iešā Grehziņecku ešā Nr. 25a, pašča namā,

modes prešču pahrdotawa

(dibinata 1868. g.)

== Paštahwigi peenahf ==

wišjannakais katrai fešonai.

Speziala nodala preešch

damu un kuugu welas iš pašča fabrikas.

Dšihwesleelas gihmetnes

(35×45 cm.)

pehž katras fotografijas

par tikai 1 rubli

pagatawo

mahšklas ateljēs

„Rembrandt“

Rīgā, Maštal ešā Nr. 2, telefons 4936.

Luhdšu fotografiju atšuhstit sem kruslentes.

Homeopatisķka apteķka
un laboratorija homeopatisķeem medikamenteem

pehņ Dr. Willmar Schwabe sistemas Leipzigā.

Johann Stein, Rīgā,

Walnu eelā Nr. 31. Telefons Nr. 4496.

Uf wehleschanos pastellejumus peesukhta uf pehņmaķņu.

Grafa Mattei Bologne (Italija)

elektro-homeopatisķku lihdsķktu noliktawa,
Homeopatisķku grahmatu pahrdosķhana wiķās walodās.

Bes medikamenteem ir kraķjuma
mahņa apteķkas, kabatu apteķkas un zelojumu apteķkas.

Homeopatisķku un elektro-homeopatisķku
grahmatu un broņķhuru pahrdosķhana wiķās walodās.

Karla Brunowska
fotografisķku peederumu tirgotawa

Rīgā, Walnu eelā Nr. 30,

— peedahwā par fabrikas zenam: —

Plates, papirus, aparatus, objektiwus. Magasinas
kameras 6×9 cm. ņahķot no 250 ņap., 9×12 cm. ņahķot
no 5 rbl.; ņaleekamas kabatas kameras 9×12 cm.
ņahķot no 6 rbl.; ņaķtatiwa kame as 13×18 cm. ņahķot
no 15 rbl., 18×24 cm. ņahķot no 22 rbl. ar 3 ņaķetem.

Katram piŗzejam paņneedsu praktisķku
☉ pamahņibu (ķurķu) par brihwu. ☉

Iģgadejā praķķe fotografijā dod manim eespeņķu manus
god. piŗzejus uf praktisķķako apķalpot.

Ķestakais un apņinigakais eepiŗķķidanas amots lauku fotografieem.

Dr. P. Jurjana
wezmachtu škola Rigā,
ar walsts teesibam.

Noteikumi rakstiski un mutiski pee Dr. P. Jurjana,
Alberta eelā Nr. 2a, telefons Nr. 3759.

Kurs welkās 9 mehnešchi. Mahzibas waloda free-
wiski, latwiski un wahziski. Peeteek ar weenu walodu.

Dr. P. Jurjana
dšendeschanas patwersme,

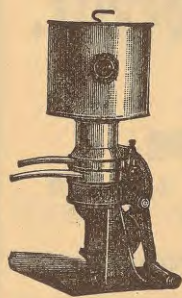
==== Rigā, Alberta eelā Nr. 2a. ====

Dšendetaju usnemschana katrā laikā.

Runas stundas: Seeweeschu sšimibās no 3—5.

==== Daudsgadiga mašinas darbinaschana ir
weenigais winas isturibas peerahdijums. ====

Kā šinams,

„Alfa-Laval“

separatori

ir darbinati lihds **20** gadeem.

Cirdsneezibas nams

„Alfa-Nobel“

Warschawā. Sw. Peterburgā. Omškā.

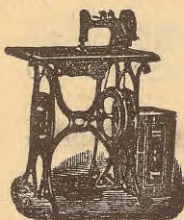

Dibin. 1873. g.

Wēzakā

Dibin. 1873. g.

ŝujmaŝinu, adamo maŝinu u. weloŝpedu tirgotawa

Wilh. Ruth,

Rigā, Kungu celā Nr. 25.

Pasaules slaveno

„Peniksa“ (Phönix)

un

Biesolt & Locke „Wettina“

ŝujmaŝinu

un

Dürkoppa „Diana“ weloŝpedu

—♦ weenigā pahrdoŝanas weeta. ♦—

Adamas maŝinas. Ŝujmaŝinu un weloŝpedu peederumi,
maŝinu eku u. t. t.

Pilniga wairatgadeja galwoŝana. * Lehtatās zenas.

Wifadu sistemu ŝujmaŝinas un weloŝpedus iŝlabo ſamā
melanistā darbnizā uſ galwoŝanu, pareiſi un lehti.

Eduard Bruns un beedr.

papiru fabrika,

tagad atrodas

Rigā, leelā Rihter celā Nr. 1, Rigā

tura pastaŭwigi kraŭjumā un peedahwā:

wifadus konzept-, drukas un kraŭſainus

== papirus, ==

gaisdu un peleku makulaturu un pak-papiri,

papiru kules un papes

preekŝ grahmatu ſehjejeem wiſados numuros.

Wihna leeltirgotawa
Schaar un Cavierzel,
Rigâ,

—♦♦ dibinata 1826. gadâ. ♦♦—

Galwenais weikals,
kantoris un pagrabi:
Leelâ Grehzineeku eelâ Nr. 26,
paschu namâ.

==== Telefons Nr. 56. ====

Telegramu adrese: Cavierzel, Rigâ.

Modālas:

Rigâ, Marijas eelâ Nr. 18.

" Swaigšņu eelâ Nr. 11.

Majoros, Tirgomi eelâ Nr. 14.

Bilderlīnos, Meiša prospekta un V. līnijas stūrī.

Zenu rahdītājus

uļ peeprašjumu isdod un peesuhā par wēlti.

J. Redlich

Rigā.

Angļu
magasīna

dibināta 1857. g.

Reģīta un fāimneezības eerihkojumi.

Īsels gultas, madrazes, masgājamee galdi, behrnu ratīni.

**Bagatīgi apgabdatš krābjums ar wis-
jaunako preekšč mahjas un kebka.**

Sāimneezības katalogi par brīhwu.

Wist

amatneezības rihki

preekšč galdneekseem, smehdem,
atšlehd sneekseem un wifām zītām
ruhpnēezībām.

Fabrikām wājādšigeē peederumi.

Bulhwapkalumi

leelā iswehslē.

Swejnēezības peederumi.

Mesdīa un dāhrsu kulturas rihki.

Sporta peederumi

wāfaras un seemas sportām.

Spezīala nodata

preekšč

mufikas instrumenteem

Pascha darbnīza

preekšč

mufikas instrumenteem

Godalgota Rigā 1901. g. ar Wāstis sudraba medali.

Solo instrumenti

preekšč školās un mahjas.

Bagatīgs krābjums

wēzu eespehletu

wijotn, brātschu un tšhelli.

Stihgu un puhščamo

instrumentu jānbuhwe.

Wijotn un wīsu stihgu instru-
mentu, puhščamo u. šitamo instru-
mentu un mehanīfšu instrumentu

īslaboschana

pehž wifām mahšklas prasībām.

Mechanīfki

mufikas instrumenti.

Behrnu mufikas instrumenti.

Akordeoni un mutes harmonikas.

Gramofonu sabēedribas noliktawa.

Mufikas instrumentu zenu rahditāji par brīhwu.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306024918

Baltijas
fehklū andseššanas sabēdrības

Rīgas nodala,

== **Balku eelâ Nr. 7,** ==

peedahwâ wifadas sortes abbolina un
sahlu fehklas, swiklu fehklas, meschu
fehklas, labibas, wihku, pelusdiku
un wifas zitas semkopibas fehklas.

Wifās iſtāhdēs pirmās un augſtālās godalgas,

4 goda dipl.,
14 ſelta med.

4 ſudraba med.,
4 bronža med.

Augſtālā godalga „Grand Prix“
Parīſē 1900. g.

Maſkavā 1892. g.

Fabrikas ſihme.

Niſhni-Nowgorodā 1896. g.

A. Wolfſchmidta

ſpirta, likeeru, balsama un rauga fabriku
dibinatu 1847. gadā,
akziju ſabeedriba, Rīgā.

Rantoris: Peldu eelā (Schwimmſtraſe) Nr. 32, paſcha namā.

I. fabrika: uſ pirmā Ganibu dambja Nr. 23.

II. fabrika: eekſhpilſehtā, maſā Minſtereiz-eelā Nr. 5.

Nodalas weikali (Filialen):

Peterburgā:
Gorochowaja Nr. 34.

Samburgā:
Grimm-eelā Nr. 7.

Noliktawas:

I. Peldu eelā Nr. 32.

III. 1. Ganibu dambi Nr. 2.

II. Awotu eelā Nr. 52.

IV. Maſkawas eelā Nr. 110.